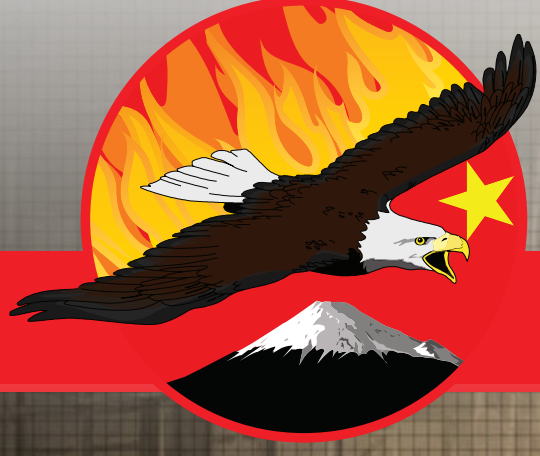

“Sosyalizmde ısrar, insan olmakta ısrardır”

YURTSEVER GENÇLİK

İki aylık İdeoloji ve Kültür Dergisi

Sayı 38

Kasım/Aralık 2025

*27 Kasım Ruhuyla  rg tlenelim
Barış Ve Demokratik Toplum
Sürecini Zafere Ulaştıralım*

İÇİNDEKİLER

Önder Apo'dan

02 Kürt ve Kürdistan Gerçeği

Perspektif

06 Özgürlüğün Ruhunu Kuşanan Gençlikle
Zaferin Yeniden İnşasına
— **Baran Mawa**

11 Kadın Kurtuluş İdeolojisinde Derinleşerek
Özgür Kadın Katmanına Ulaşalım
— **Axîn Mahîr Dîcle**

15 Tarihe Yön Verenler
— **Ferzende İsyân**

Hakikat Savaşçıları

18 Anadolu'dan Zagros'lara Türkölü Bir
Devrimci Yürüyüş
— **Emine Erciyes**

20 Özgürlük Yoldaşının Anısına
— **Gürcan Korkmaz**

23 Egîdê Hemdem; Rohat Rover
— **Memyan Roj**

Dosya

26 Gelecek Kesinlikle PKK'nin 47
Yıllık Mirası Üzerinden Yüксеlecektir
— **Duran Kalkan**

Paradigma

35 Demokratik Sosyalizmin İnşasında Türkiye
Sosyalist Hareketi ile Ortak Görevlerimiz
— **Sinan Dersim**

38 Başarmak İçin Ekolojik Toplum Değerlerini
Özümseyelim
— **Senar Viyan**

Araştırma - İnceleme

41 Çaldıran Savaşı
— **Avesta Herekol**

43 Özgürleştiren Kültür Parçalarını
Büyüterek Özgürleşebiliriz
— **Dilzar Dîlok**

47 Kürtler ve Judenrat
— **Abdullah Öcalan Sosyal Bilim Akademisi**

51 Kıyıda Yüzüstü Yatan
Kürde Sordum!
— **Hogir Botan**

Kültür ve Sanat

53 Salihê Şîrnexî Kî Ye?
— **Nûcan Serdoz**

Editörden

55 Albüm Tanıtımı

57 Gelo Tu Dizanî ?

EDITÖRDEN

Değerli Yurtsever Gençlik!

Dergimizin bu sayısında Önder Apo'nun Barış ve Demokratik Toplum çağrısıyla başlatmış olduğu süreci daha iyi anlayabilmemiz için süreçle bağlantılı başlıklar altında yapılan değerlendirmeleri sizlere sunuyoruz. Barış ve Demokratik Toplum Manifestosunun en çok merak edilen konularından olan Kürt ve Kürdistan gerçekliği, Judenrat, kültürel memler, Türk-Kürt ilişkilerine dair tarihsel dönemeçler, Önder Apo'nun son görüşmelerinde dikkat çektiği Kürt gençlerinin Avrupaya göçü üzerine ve daha bir çok önemli konuda değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Kırk yedi yıllık mücadele tarihinde yaratmış olduğu değerler ve kazanımlardan sonra 27 Şubat'ta Önder Apo'nun çağrısıyla fesh edilen partimiz PKK'nin kuruluş yıldönümünü karşılamaktayız. Bu vesileyle PKK'nin arkasında bırakmış olduğu mücadele mirası ile önümüzdeki süreci nasıl daha iyi anlayacağımızın ve bu miras ile bu süreci nasıl başarıya kavuşturabileceğimizin yol ve yöntemi belirlenmiştir.

Tüm Yurtsever Gençlik dergisi okuyucularımızın süreci doğru anlama ve özümseme çabasıyla, sürecin gerektirdiği doğru mücadele tarzını ve yöntemini yakalayacağına inanıyoruz. Büyük şehitlerimizin, halkımızın ve bizim hayallerimizin gerçekleşeceği bu zamanlarda büyük bir coşku ile yurtseverliğin görev ve sorumluluklarını yerine getirelim ki özlemle beklediğimiz Önder Apo ile buluşma gününe hazır olalım. 2026 yılını Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünün yılı yapmak için 27 Kasım ruhuyla örgütlenelim, Barış ve Demokratik Toplum sürecini zafere ulaştıralım.

Bizi Okuyun Bizi Tanıyın
Genç Başladık Genç Başaracağız!

Editör

Kasım/Aralık 2025

Kürt Ve Kürdistan Gerçekliği

Olgunun karakteri, onun var olma ve var kalma diyalektiği üzerinden şekillenir. Olgu nasıl olmuş, oluşmuştur? Ve varlığını nasıl, hangi maddi-manevi temeller üzerinden sürdürmektedir? Bu sorulara verilecek cevaplar olgunun varlık-yokluk karakterine dair veriler sunar. Bu çerçeveden bakıldığında Kürt gerçekliği modernite ile birlikte bitmiş bir gerçeklikti. Kavram olarak da, gerçeklik olarak da Kürt ve Kürdistan, Cumhuriyetle birlikte kırma uğratıldı ve üstü örtüldü. "Hayali Kürdistan burada meftundur" gibi ifadelerle bu kırımı sahiplendiler de. Kürdistan'ın diğer parçaları da farklı değildi. Kürt ve Kürdistan adına bir realite kalmamıştı. Modern bir hareket olarak PKK'nin en önemli başarısı bu realiteyi yeniden canlandırmak oldu.

PKK, Kürt ve Kürdistan gerçekliğinin varlığını hem kanıtladı hem de yenilmez kıldı.

Diğer Kürt Hareketlerinin böyle bir gücü yoktur. KDP gibi geleneksel, YNK gibi küçük-burjuva hareketler, kendilerinin varlığına bile kimseyi inandıramadılar. PKK'nin çıkışı olmasaydı otuz yıl önce hepsi bitmişti.

PKK'nin büyük direnişi, Kürt ve Kürdistan varlığı meselesini kalıcı kıldı. Kürt varlığına dair güçlü bir bilinç geliştirdi. Bunun başarıldığını anlamak için tarihsel, sosyolojik sorgulamalar yapmak gerekiyor. Ben 52 yıl 1 ay 4 gün önce "Kürdistan Sömürgeci" diyerek yola çıktım. Bunu dile getirdiğim zaman bayıldım. Bu benim için zor bir keşifti. Ağzıma almaktan bile çekiniyordum. Bir-iki arkadaşla anlattığımda adeta bayıldım. Oradan bugüne geldik. Sözün gücünü küçümsemeyin. Söz hakikatle buluştuğunda çok etkilidir; yaratıcı, yürütücüdür. Bu söz sadece pratik direnişe yol göstermedi, büyük bir tarih çözümlemesine dönüştü; ardından

Neolitik yorumu, kadın özgürlük ideolojisi, sosyalizm yoğunlaşmaları vb. geldi. Bütün bunlar Kürt realitesini açığa çıkarma ve

Kürt aydınlanmasını sağlamayı amaçlıyordu. Ve bunu başardık. Bu büyük tarih yolculuğu, sosyolojik analiz ve politik mücadele Kürt ve Kürdistan realitesini kanıtladığı gibi, bunu dost-düşmana kabul de ettirdi. Bu büyük bir başarıdır. PKK bu başarının adıdır.

Özgürlük çözümü başarıldı mı? Hayır. Kürt varlığı kanıtlandı, ideolojik-örgütsel bilince kavuştu, fakat özgürleşme adımı tıkanma yaşandı. Tıkanmanın gerisinde reel-sosyalist ideoloji ve etkileri vardır. Sosyalizm 20. Yüzyılda dünyanın pek çok yerinde devlet iktidarını ele geçirdi, dünyanın üçte birine hâkim hale geldi. Ama ayakta kalamadı, çöktü. Bu bize de kriz olarak yansıdı. Reel-sosyalizm çöktü, biz ayakta kaldık ama büyük bir bunalım da yaşadık. Reel-sosyalizm, teorik açmazlarını aşamadığı ve özgürlük sosyalizmini geliştiremediği için çöktü.

İdeolojik bunalımdan çıkmak zordur. Dayandığınız ideolojik argümantasyon çökmüştür. Hangi kavramsal çerçeveye, hangi sosyolojik analize dayanacaksınız? Reel-sosyalizm çökmüş, geriye pek bir şey kalmamış, el yordamıyla sosyalizme inancı sürdürürken, "Sosyalizmde İsrar İnsan Olmakta İsrardır" gibi bir değerlendirmem olmuştur. Sosyalizme inancımı, bağlılığımı korudum ve bunu bir bilince dönüştürme mücadelesine girdim. Zor, bunalımlı

yıllardı. 2000'lere doğru geldiğimizde yeni bir yoğunlaşma ve çözümleme sürecine başladık. Demokratik-ulus, sosyalizm üzerine geliştirdiğimiz bu çözümlemelerin stratejik sonuçlarından biridir ve sosyalist perspektife yeni bir soluk olmuştur. Bu hem sosyalist perspektifte hem de PKK için stratejik bir dönüşümdür. Bugün bu dönüşümün sadece adı konulacak, resmiyet kazanacaktır. Yirmi yıldır bu dönüşümü sonuca ulaştırmaya çalışıyoruz. Demokratik Ulus çözümü, önümüzdeki sürecin temeli olacaktır. Demokratik Modernitenin çözüm perspektifi, Demokratik Ulustur. Buna Çağrı Metninde "Barış ve Demokratik Toplum" demiştik; ikisi de aynı anlama gelir.

PKK Kürdistan gerçekliğini açığa çıkarma, varlığını yenilmez düzeye kavuşturma hareketidir. Bundan sonraki adım, özgürlüğü gerçekleştir-medir.

Özgür toplum, komünalite temelinde, etik-politik doğrultuda şekillenecek, varlık bulacaktır. Bu adımı PKK ile gerçekleştirmek pek mümkün gözüküyor. PKK olmasaydı Kürt ve Kürdistan adına geriye ne kalırdı? Latin Amerika'daki İnkalar, Aztekler, Kuzey Amerika'daki Kızılderililer gibi tarihte kalmış bir kültür olurdu.

Aslında durum halen de tam aşılamamıştır. Dersim'deki, Bingöl'deki, Zagros'taki bir kültür kalıntısıdır Kürtler. Çözölmüş kabileler, işlevsel olmayan bir dil, tarikat kırıntıları, aşiret-aile kavgaları. Bunun halen ve PKK'nin varlığına rağmen istenilen düzeyde aşılamamış olmasının nedeni, tarihsel-toplumsal dağılmışlığın derinliğidir. Bir noktadan sonra buna "sömürge" demeyi de yeterli görmedim. Sömürge ötesi bir durumdur söz konusu olan. Bir tür çöplük. Çöplük toplumu; bir mezarlık. Dersim'de halen vadilerde, mağaralarda, derelerde kemikler duruyor. Songelenek temsilcilerinin mezarları bile nerededir belli değil. Şeyh Sait, Saide Kurdi, Seyid Rıza da dâhil olmak üzere. Bunlar Kürtlerin en güçlü geleneksel önderleriydiler.

Yahudi soykırımında rol oynayan Yahudi Komitesi diye tanımlanan Judenräte (Judenrat)'lar var. Bunlar faşistlerle iş birliği yapan Yahudilerden oluşmuş grup veya ailelerdir. İş birliği karşılığında kendilerinin

veya ailelerinin ömrünü yirmidört saat uzatmak için Yahudileri gaz odalarına gönderiyorlar. Naziler soykırım sisteminin işlemesi için bu komitelere ihtiyaç duyuyorlar. Yahudilere, "sizibanyoyagötürüyoruz" diyerek kandırıp gaz odalarına götürüyorlar. Kaç kişinin istendiğine bağlı olarak gideceklerin listesini bu komiteler hazırlıyorlar. Bu komiteleri faşistler kurmuş. Bu konu üzerine düşünürken baktım ki Kürt gerçekliği de bir Judenrat gerçekliğidir. Sömürgecilik ötesi dediğim bu Kürt gerçekliğidir. Son dönemde bu tezi geliştirdim ve doğruluğuna inanıyorum. Sömürge Kürt ve Kürdistan yerine bu terimin çarpıcı gerçekliği daha çok izah edeceği kanısındayım. Bu benim kavramsal çalışmamın yeni bir boyutudur. Bu boyut Kürt ve Kürdistan'da olup bitenleri daha çarpıcı ve gerçekçi ifadelerle kavuşturabilir.

Bununla birlikte Kürtlerde gerçeklikten müthiş bir kaçış var. Unutmayalım, halen bu kaçışı yaşıyorsunuz. Kürtlük olgusu sizde bir kaçış halindedir.

Benim Kürtler'e yönelik bir önderlik tarzım var. Bu kaçışlarının ne anlama geldiğini nasıl öğretebilirim, kaçışlarını nasıl durdurabilirim diye uğraştım, uğraşıyorum. Ben hem öğretirim, hem de bu kaçışın bedelini ödetirim. Böyle bir önderlik tarzım var. "Sen Kürtlükten kaçamazsın. Kürtlük öyle kaçılacak bir şey değil. İnanılmaz numaralara başvuruyorsunuz, kırk takla atıyorsunuz, beni kandırmaya çalışıyorsunuz. Aynı şeyi devlet için de söyledim: Beni kandıramazsınız! Ne yaparsanız yapın, karşınızda kandırılacak bir APO yok. Bunu PKK'ye, size elli yıldır söylüyorum. İstedığınız kadar beni mesihleştirin, canavarlaştırın kurtulamazsınız. Elli yıldır Önderlik böyle bir şeydir.

Devlet bu masayı niye kurdu? Ve sizleri bu masada neden-nasıl birleştirebildik? Bu ciddi bir buluşmadır. Bir Kürt buluşmasıdır ve devletin Kürt kelimesini bile en ağır şekilde cezalandırdığı bir süreçten geliyoruz. İçinde oldukça çeşitli anlamlar barındırıyor. Nasıl realize edileceğini değerlendiriyoruz. Buraya nasıl gelindiğini, bunun için nasıl mücadele edildiğini en iyi bilen benim. Bizim en değerli önder kadrolarımız bile bunu halen anlamaktan uzaktırlar. Bu nedenle yaratıcı

olamıyorlar. Bir önderlik sergileyemiyorlar. Canını vermekten, ölümden çekinmiyor, ama gerçeğe yanaşmak istemiyor. Bunun gerisinde, Kürt gerçekliğinin sömürge bile değil, çöplük karakterinden gelmesi vardır.

Afrika da sömürgeleştirilmişti. Ama şimdi hepsi birer ulus-devlet adeta. Latin Amerika da ÖYLE. Ama Kürt gerçekliğinde böyle bir şey yok. Kürdün ne olduğu belli değil. Geleneksel midir, modern midir? Bir nevi trajik bir gerçeklik haline gelmiş. Bu da sanıldığı gibi dıştan bir baskı sonucu değil, içsel nedenlerden kaynaklı bir sonuçtur. Bunu deşifre etmede benim geliştirdiğim strateji ve taktiklerin rolü belirleyicidir.

Kürdistan coğrafyası ilk defa Sümerler tarafından “Kürtler, Hurriler, Urlar” şeklinde ifade bulmuş. Bu ilk mekânsal tanımdır. Dünyanın hiçbir tarafında ülke tanımı yokken ilk defa Sümerler tarafından burası tanımlanmıştır. Daha sonra “Kurdia” diye Yunan tarih yazımında geçer. Herodot tarihinin neredeyse yarısı Kürdistan gerçekliğini konu edinmiştir. Yunan toplumu Medler’e özentisi halindedir. Ki Medler’i taklit ederler. Demokrasilerini bile buradaki duyarlılıktan türettiler. Orta çağda Arap İslam devrimiyle birlikte Kürt kavramı tamamen yerleşti. Selçuklular da ilk defa Kürdistan kavramını siyasi bir olgu haline getirdiler. Sultan Sencer kendi merkezini Hemedan (Ekbatan) olarak ifade ederken, Ekbetan’ın merkezlik ettiği ülkeye de Kürdistan diyor. Kürdistan bir yönetim biriminin adı olarak ilk defa Sultan Sencer ile anılmaya başlıyor. Türk hakanı Kürdistan’ı inşa ediyor. Buradan vardığım sonuç: Acaba Selçuklu Sultanı Kürt Sultanı değil midir? Merkezi Ekbatan’dadır, veziri Nizamülmülk’e “git” diyor, “benim ailemi koru”, hatta “Yenilirsem Hemedan’a çekileceğiz” diyor.

Malazgirt savaşı da Hemedan’a dayalı yürütülüyor. Yani Alparslan bir Kürt emirliği olarak savaşıyor. Bu da yeni tarih anlayışının biripucudur. Alparslan bir Türk emiri olmaktan çok bir Kürt emiridir. Ailesi Hemedan’da, veziri orada. Peki, bu bilgiler ışığında Selçukluları nasıl değerlendireceğiz? Bu bir Türk emirliği midir, Kürt emirliği midir? Bunu daha da araştırmak, tartışmak gerekiyor. Ağırlıklı olarak bir Kürt önderliği olduğu kanısı oluşuyor. Şu anda da Hemedan’da kent

nüfusunun yarısı kadarı Türkmen’miş. Şimdi ağırlıklı olarak Kürtleşmişlerdir.

Emirliklerden Mervani ve Şeddadiler dikkat çekicidir. Mervaniler Dicle-Fırat arasındaki bölgenin Kürtleşmesini ifade eder. O da İslam’la birlikte gelişiyor. Selçuklular’da bu durum var. Alparslan Mervani emirliğinin silahlı gücünü yanına alıp Malazgirt’te ortak savaş gücüyle Bizans’a karşı savaşıyor. Alparslan bir askeri komutandır, etrafı Kürtler’le doludur. Ahlat da emirliktir, Kürtler o dönem Bizans’la hareket etse Alparslan’ın kazanması mümkün olmazdı. Yüzde yüz Kürt ittifakıyla başarılan bir savaş. 1050-1060’lardan itibaren Kafkasya’nın güneyinde Şeddadiler ile Selçuklular kesin bir ittifak yapıyorlar. Bizanslılar karşısında ne tek başına Şeddadiler ayakta durabilir ne de Selçuklular adım atabilirdi. İkisi tarihsel bir ittifak kuruyorlar. Bu tarihsel ittifakın ilk ürünü, Bizans’ın idaresindeki Ermeni Krallığına karşı 1064’te sefer düzenleyip Ani ve Kars’ın alınmasıdır. Bu savaştan sonra Ani Manuçehr’e, Kars ise Tuğrul’a verilir. Kalıntı olarak Ani’de bugün de Manuçehr camisi vardır.

Yavuz Sultan Selim ile İdris-i Bitlisi ittifakı çok önemlidir. Osmanlı’nın Ortadoğu imparatorluğu haline gelmesinde rol oynayan Ridaniye, Mercidabık, Çaldıran savaşları Kürt-Osmanlı ittifakının ürünüdür. Kürtler imparatorluğun asli kurucu unsurlarından biridir.

Çelebi Mehmet, babası esir düştükten sonra kaçarken, Amasyalı Beyazıt Paşa onu sırtlayıp Amasya’ya kadar götürmüştü. Bu da bir Kürt paşasıymış. Bu belki simgesel bir olaydır. O dönem Amasya’da Şeddadilerin Kutlu şahlar kolu yönetici ailedir. Çelebi Mehmet de Osmanlı’yı fetret devrinden çıkartan padişah’tır. İstanbul’un alınmasını teşvik eden Molla Gurani, Akşemsettin de Kürt’tür. Kurtuluş Savaşı’ndan bahsetmeme bile gerek yok. Mustafa Kemal bu savaşı İzmir’den, Trakya’dan değil de Erzurum, Silvan gibi Kürt coğrafyasından başlatıyor. Kurtuluş Savaşı’nın Kürt-Türk ittifakıyla kazanıldığı inkâra gelmez bir hakikattir. Sonuç; bildiğimiz Türkiye Cumhuriyeti’dir. Cumhuriyetin asli kurucusu olan Kürtler, Cumhuriyet kurulduktan bir yıl sonra yok sayıldı, Kürt kimliği yasaklandı. Böylece

Sümerlerden bu yana varlıkları tarihsel kayıtlarda bulunan Kürtler, cumhuriyetle birlikte yok sayılıyor.

PKK bu inkârı büyük bir direnişle boşa çıkardı; Kürt kimliği gerçekliğini tarihsel-toplumsal bakımdan açığa çıkardı ve dostadüşmana kabul ettirdi.

Ama bu inkârın sizde yaşanan sonuçları hala tümüyle aşılmadı. Halen kendi gerçekliğinizden kaçılıyorsunuz. Ben hepinizin kimliğinde, kişiliğinde böyle bir tehlike görüyorum. Sağlıklı, oturmuş bir kişilik ve kimlik görmüyorum sizde, göremiyorum. Bu iş sadece direnişle olmaz. Yeninin inşasında devrimci kültür, demokratik kurumların teşekkülü, demokratik ulus kurumları, inceleme-araştırma kurumları, dil kurumları kesin bir rol oynayacak. Bunlar kapitalizmle olmaz.

Kürt anti-kapitalist olmalı. Kürtler kendilerini demokratik ulus, eko-e-konomi ve komünalite üzerinden özgürleştirecek, kalıcı bir yaşamı inşa edip kesinleştireceklerdir.

Bu da tabii ki inşa ve kendini var etme mücadelesi ile sağlanacaktır. Dışa yönelik, dış baskıya yönelik direniş de başarıldı. PKK'nin miadını doldurmasının bir nedeni de dışa dönük direnişi başarmış olmasıdır. Bundan sonra direniş ve mücadele içe yönelik olacaktır. Önümüzdeki dönem kendini inşa dönemi olacaktır. Bu da Barış ve Demokratik toplumu gerektirir. Şimdi bir eşikteyiz. ★

Özgürlüğün Ruhunu Kuşanan Gençlikle Zaferin Yeniden İnşasına

Değerli Yurtsever Gençlik !

D Ulusal Direniş Bayramımız olan 27 Kasım 1978'den günümüze kadarki direniş ve mücadele geleneğimiz onurlu bir yaşamın ısrarının sonucudur. Önder Apo, Kürt halkı olarak içine düşürüldüğümüz toplumsal utancı özgürlük savaşımımızın temel harcı yaparak ulusal dirilişimizi gerçekleştirmiştir. Her yeni güne tasfiye olacağımızın hayali ve umuduyla uyanan düşman gerçekliğine yarım asırlık bir kabusu yaşatan temel dinamik gücümüz, ruhumuz ve enerjimiz şehitler gerçekliğimizdir. Büyük Şehidimiz, öncü komutanımız aynı zamanda partileşmemizin gerekçesi ve ölçülerinden olan Şehit Haki Karer ve yurtsever gençliğin temel intikam gerekçelerinden olan Roboski katliamının şehitleri şahsında tüm devrim şehitlerine karşı zafer sözümüzü yineliyoruz.

Değerli Yurtsever Gençlik !

Her kuşatma beklenmedik yarılmalarla dağıtılma riskini içinde taşır. Büyük düşünce ve kişilikler devletin ideolojik ve baskı aygıtlarıyla çembere alınmak istendikçe, tarihi çıkışlara evrilmişlerdir. Daha sonra da toplumsal çekim merkezleri haline gelmişlerdir. Aynı şekilde dışarıdan sistemsiz zora maruz bırakılan toplumsal dinamiklerin de karşı çıkışlarıyla sistemi parçalamalarına, tarih çokça şahitlik etmiştir. Bu tür durumların zamanla yayılması ise toplumsal direniş örgüsüne dönüşmüştür. Bu kenetlenme de örgütlülüğü oluşturmuştur. Öncülük gerçekliğinde eylemin dilini ve rotasını doğru tutturduğunda ise zafere daha çok yaklaşılmıştır. En nihayetinde

de "sistemsiz güçler" devrimci mücadele geleneğiyle toplumsal bir ablukayla defalarca teslim alınmışlardır.

Bilindiği üzere, son on yılda Diz Çöktürme Planıyla yürütülen savaşın amacı da hareketimizin etrafında gelişmeye başlayan özgürlük dalgasını kırmaktı. Hareketimizi tamamen tasfiye etmek için, işgalci ve sömürgeci devlet, Önder Apo ve yanındaki yoldaşlarının şahsında başlattığı topyekûn savaş yaşamın her alanına yaydı. Böylelikle Kürdistan tarihinin en uzun ve yoğun geçen savaş süreçlerinden biri yaşandı. Tüm kirli politikalar özgürlük gerillasının fedailiğine ve kahraman halkımızın direnişine takıldı. Yine Önderliğimiz, bu savaşın tam merkezi olan İmralı İşkence ve Soykırım Sisteminin duvarlarının içine hiçbir zaman sığdırılamadı. Bir özgürlük tufanı misali her defasında kendini İmralı'dan taşırmayı başardı.

Ulaştığı her yerde ise umuda ve direnişe dönüştü. Uluslararası komplodan günümüze kadar Önderliğimiz şahsında özgür ve onurlu yaşam İmralı sularında boğdurulmak istendikçe, Önderliğimiz tüm hücrelerine kadar direndi.

Bu direnişin en görkemli nişanesi ise tarihi manifesto geleneğinin son örneği olan, Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu'nu insanlığa ulaştırmayı başardı. Herkesin kendi penceresinden değerlendirdiği manifestoyu, yurtsever gençlik olarak nasıl en doğru şekilde okuyup, anlayıp uygulayacağımız temel sorudur.

Tabi ki en başta aydın entelektüel gençliğin ardılları olarak manifestonun

teorik derinliğinin anlaşılıp kavranılması için araştırma ve incelemelerin büyük bir merakla yapılması gerekmektedir. şüphesiz, nderliğin başvurduğu kişiler ve kaynaklara da bakılmalı ve incelenmelidir. Fakat manifestoyu sadece teorik ve çarpıcı kavramsal içeriğiyle ele alma gibi bir yanılgıya düşülmemelidir. Aynı zamanda manifestoyu anlamanın savunmaları anlamaktan geçtiği gerçeğini unutmamak gerekir. nder Apo; " Savunmalarım neredeyse ben de oradayım " derken fikirlerinin yaşamsallaştırılmasının önemine dikkat çekmektedir. Bunun içinde manifestonun uygulanma düzeyi, ne kadar anlaşıldığını da göstermiş olacaktır.

Bilmek gerekir ki, önderlik, bu tarihi belgede, yarım asrı aşan mücadelemizi en zl şekilde ifadeye kavuşturmuştur. Eskinin yenilgili yanlarının radikal bir hesaplaşmaya tabi tutulduğu, yeni çıkışın da teorik, felsefi ve ideolojik sağlam temellere dayandırıldığı, tarihi bir yargılama ve çıkış anlamına gelmektedir. nder Apo, toplumsal ve tarihi krdğmleri daha önce kimsenin yanaşmaya dahi cesaret edemediği konuları tespit etti ve tartışmaya açtı. Sadece bununla da yetinmeyip tutum sahibi oldu. İlk sorunsallık olan kadına yapılan ilk saldırıdan en son saldırıya kadarki kastik katil zihniyeti cesaretle tarihsel sosyolojiye tabi tutup deşifre etti. Bu durumu kadın şahsında toplumun sırtına saplanmış haer olarak tanımladı. Otuz bin yıllık bir kan kaybının yanında, haerden kalma toplumsal ve tarihsel bir " İnsanlık Kamburu " söz konusudur. Deyim yerindeyse, insanlık sırtını doğrultamıyor. Buna bağlı olarak, manifestoyu " tarihi yüzleşme " olarak tanımlamak da yanlış olmayacaktır. Erkeklik zihniyeti, ürkütücü ve dehşet verici bir şekilde toplumsallığı kemirip çürütüyor. Kadın zgrlk ideolojisinin kendini yeniden

var edeceği tüm toplumsal ve kültürel değerleri alıp çırpıp yok ediyor. Bu da yaşamın karşı karşıya kalacağı en büyük felaketlerden birine işaret ediyor. İnsanlığın tutunacak dallarını bir bir kıran bir zihniyetle karşı karşıyayız. Tam da bunun için devrimci yurtsever gençliğin kadın özgürlük ideolojisinde, zihniyet değerim ve dönüşümünün öncülüğünü yapması hayati önemdedir. Narin'in ve Roj'in Kabaiş'in gerçekliği de ancak bu şekilde aydınlatılıp hesabı sorulabilir. Devrim dediğimiz şey de bu değer midir ? Toplumsal dinamikleri harekete geçirebilme yeteneğiyle, saldırı ve tehditleri ortadan kaldıran ruhsal ve ideolojik güçtür. Bu azim ve tecrübe fazlasıyla mevcuttur.

Özcesi, yurtsever gençlik olarak, manifestodan aldığımız güçle insanlığı, kastik katil devletin hançer belasından kurtaracağımızın iddiasını gösterebilmeliyiz.

Manifestoda Önderliğin ısrarla değindiği diğer önemli husus ise, komünün devlete karşı ısrarla yürüttüğü varlık ve yokluk mücadelesidir. Önderlik içinde yaşadığı "İmralı Olanaksızlıklarına" rağmen tarihi, dayanaklarıyla ideolojik bir temel üzerine inşa etmeyi başarmıştır. Bu yeni bakış açısıyla kapitalist modernitenin vurucu gücü olan devlete karşı direniş cephesini daha çok genişletmiştir. Çünkü daha önce tarihin sınıf savaşları olduğu tespiti mücadele eden sistem dışı güçlerin yelpazesini dar kılmaktaydı. Ama şu an bu durum daha da kapsamlı bir hal almış durumdadır. Kısacası Önder Apo, septik ve arayışçı yönleriyle yeni bir tarihi okuma geliştirmiştir. Bunu da savaşıarak başardı. Kimi yerde düşünce fukaraları kimi yerde ümmetin yetimleri kimi yerlerde ise insan yerine dahi konulmayan Kürt halkını bir akıl ve ideoloji sahibi yapmak kolay olmadı şüphesiz.

Değerli Yurtsever Gençlik !

Önder Apo, "aradığınız her şey manifestoda vardır" derken yönümüzü manifestoyu doğru anlamaya veriyor. **Üniversiteden, mahalleye oradan köye ve fabrikaya yani her yerde en radikal eylemimiz manifestoyu doğru anlayıp doğru anlatmak olmalıdır.**

Tüm sorunlarımızın çözümü de hedeflerimizin başarılması da bu hakikatte gizlidir. Çünkü manifesto normal bir yerde ve normal şartlarda oluşturulmadı. Herhangi bir yaşam emaresine ya da kendiliğinden biten bir çiçeğe bile tahammül edilmeyen

İmralı İşkence ve Soykırım Merkezinde oluşturuldu. Bilindiği üzere İmralı, bir martının dahi habersiz uçamadığı, soğuk bir devlet mekanıdır. Diğer cezaevlerinde devletle yüz yüzesindir, fakat İmralı'da 24 saatin her anında ve herşeyde "derin devlet" vardır. İnsan aklının ve iradesinin düşünürken bile zorlandığı bir yapı ve sistemden bahsetmekteyiz. Bu sistemin 24 saat gözetime dayalı olduğu herkesçe de biliniyor. Bir an bile unutmayalım, İmralı; modern bir morg olarak dizayn edilmiştir. Buna rağmen Önderlik, burada kendini ve düşüncelerini yeniden doğurtabildi. Böylesi bir yerde manifestonun dışarıya çıkmış olmasını hem doğru anlamalıyız hem de doğru değerlendirmeliyiz. İmralı'ya giren ya da çıkan herşey devletin en hassas kurumlarının denetimindedir. Önderlik de devletle yürüttüğü emsalsiz bir mücadelenin sonunda manifestoyu bizlere ulaştırabildi. Bunun için özellikle yurtsever gençliğin ilk işi Manifesto'nun öncü eylemcisi ve pratisyeni olmaktır.

Düşünce gücü gelişmeden, eylem yetkinleşmez. Düşünce harcımız manifestoyu komünalist gençliğin emeğiyle yaşamın her anında eyleme geçirmek olmalıdır. İçinden geçtiğimiz tarihi süreç, nasıl katılacağını bilmeyen ruh hallerini kabul etmemektedir. Hepimiz Önder Apo'ya katıldık. Apoculuk bir ruhtur. Kemal Pir'in, Rıza Altun'un, Mordem Çewlîg'in, Ronî Gever'in ruhudur. Bunun için de fesihle, fesih edilenin eskiyen ve ihtiyarlaştıran yanlarımız olduğunu bilelim. Yeniden inşa sürecinde de gençlik, öncülüğü kendinden başlatarak yapmalıdır. Bu konuda mücadele tarihimiz incelenip daha fazla kafa yorulursa yeni bir çıkışın yöntemi de bulunur.

Direniş ve örgütlülük düzeyi, gündem belirleme potansiyelini de içinde taşır. Gençlik gündemlerin ardında sürüklenen değil gündem belirleyendir. Gündemimizde ve dilimizde fesihten

ziyade, yeniden inşadaki görev ve sorumluluklarımız olmalıdır. Yine Önderliğin büyük sabırla inisiyatif kullanarak yürüttüğü süreçte hiçbir şekilde rehavet olmamalıdır. Tam aksine tüm çalışmalarımızın merkezinde Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü olmalıdır. Bunun gerçekleştirilmesi içinde eylemsel hattımızda bu denk olmalıdır.

Gençlik her koşul altında radikal eylem hattını esas alır. Faşizmin saltanatı yıkılmadıkça durup beklemek ve etkisiz eylemler yapmak günü geçirmek anlamına gelecektir.

Doğamız, dağlarımız ağaçlarımız yerle bir edilirken seyirci kalamayız. Her ağacın hesabının sorulacağı, tüm güçleri mücadeleye katabileceğimiz demokratik, kitlesele, çadır ve nöbet eylemsellikleriyle gençlik kendi gündemini oluşturabilmelidir. Buna benzer daha birçok eylemsellik planlamasını da belirleyebilir.

Değerli Yurtsever Gençlik

Amansız bir mücadeleyle, varlığın kazanıldığı özgürlüğün ise başarılmayı beklediği bu günlerde yurtsever gençlik için her anın tarihi bir önemi vardır. Bunun için de devlet tarafının tüm adımlarını hesaplayıp politik bir bilinçle ne söylediğini ve ne yaptığını bilen devrimci bir olgunlukla hareket edilmelidir. Fakat bu da asla kaygılı, tereddütlü ve pasif ruh haliyle katılmak anlamına gelmemelidir. Çünkü gençlik, karakteri gereği üzerine gitmeyi ve koparıcılığı esas alır. Bilinçaltımızda sömürgecilikten ve kapitalist moderniteden kalma ve bizi geri çeken her şeyden kendimizi arındırabilmeliyiz. Yerine de devrimci eğitim faaliyetleriyle özgürlükçü paradigmamızın zihniyetini yaratabilmeliyiz. İlk başta, manifesto ışığında eğitim komünlerini kurarak

yeniden inşaaya başlanabilir. Önder Apo da komün kurmanın hem hayati hem de ihtiyaç temelli olması gerektiğini belirtmektedir. Bunu temelde toplumsal ihtiyaçları iyi tespit edip gerekli görülen konularda gerekirse günlük veya haftalık komünlerden ya da daha uzun zamana yayılacak komünler kurabilir. Spor, kültür, sanat, tarih, öz savunma, demokratik siyaset, felsefe, sağlık vb. komünlerin nasıl kurulacağı ilk etapta eğitim komünlerinin konusu olabilir. Böylelikle yoğun bir komünal düşünsel emekle nasıl yapılacağının yol haritası belirlenebilir. Bu şekilde büyük bedeller sonucunda oluşan tarihi mirası daha da büyütüp zaferle taçlandırabiliriz.

Sonuç olarak, büyük düşüncelerin her zaman kendini dayandırdığı büyük amaçları olduğu unutulmamalıdır. Yine bu fikirleri yayan insanlar sıradan yaşamı kabul etmedikleri için bunlara hakikat savaşçıları denilmiştir. Yani yaşamı büyük olanların savaşı da eylemi de büyük olmuştur. Hallac ve Jeanne D'arc gibi yakılanlar Nesimiler gibi derisi yüzülenler, Hayri ve Kemaller gibi kendini dirhem dirhem eritenler bu geleneğin yüz akıdırlar.

Kısacası, Apoculuk fedailik geleneğinin en canlı örneği olmaya devam ediyor. Bizler de bu direniş damarından beslenen yurtsever gençlik olarak Önderlik manifestosunun havarisi olmalıyız.

Çünkü manifesto büyük kurtuluşun ve toplumsal çıkmazların teşhisi ve bunlara bir acil müdahale anlamına gelmektedir. Gençlik büyük amaca ulaşmanın şafağında, özgürlük inşasını manifestoyla başarmanın öncüsü olacaktır.

Bu vesileyle, Önderliğimizin de

belirttiği gibi; " Günümüz gençliği için yüksek hayaller, ancak toplumsal sistem krizinden nasıl çıkılacağına ilişkin olarak anlam taşıyabilir. Hayalleri olmayan bir gençlik yozlaşmaktan ve yaşamı tümünden kaybetmekten ancak gerçek hayallere dönüşle kurtulabilir. Kapitalist sistemin sonul krizi olan kaotik durumu kavramak gençlik için çıkış yapma şartıdır. Bununla birlikte demokratik, kadın özgürlükçü ve ekolojik toplum değerlerini özümsemiş olmak tarihsel başarı şansını ona verecek, bir yandan kendini doğru yapılandırırken, özlenen toplumu da yapılandırmada gerçek rolün sahibi kılacaktır.

Her şey gençliğin tarihsel toplumsal hamleye yeniden doğru ve yetkin katılımıyla belirlenecektir." ★

Kadın Kurtuluş İdeolojisinde Derinleşerek Özgür Kadın Katmanına Ulaşalım

Değerli Yurtsever Genç Kadınlar; Önder Apo, Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu ve heyetle yapılan görüşmelerde her zaman olduğu gibi kadını en başlıca konu olarak ele aldı ve birçok yeni, aydınlatıcı değerlendirmelerde bulundu. Daha öncesinde 9 katman olarak ele aldığı kadının köleleştirilme tarihini bu kez 4 katman olarak değerlendirdi ve bu 4 katmanı da kendimizde barındırdığımızı belirtti.

Bu 4 katmanı anlamak kendi tarihimize bir yolculuk, özümüzü bulma yolunda ataerkil zihniyetin bizde var kılmaya çalıştığı ama öz ve özgür olmayan kimlikleri de bulup aşmanın yolculuğudur. Şimdi kısa bir süreliğine de olsa dergimizin bu köşesini kendimize ait bir oda olarak ele alıp kendimize yolculuk yapalım. Tanrıçalık en derinimizde bir yerlerde sıkışmış da olsa, va. Şimdi içimizdeki tanrıçanın başına ne geldiğini anlamaya çalışalım, onunla daha çok tanışalım ve onu daha çok diriltelim.

Bizler bu dünyadaki yolculuğumuza bilinç oluşumumuzla birlikte ana-kadın etrafında oluşan toplumsal yaşam kültürü ile başladık. Binlerce yıl bu dünyanın özgür, eşit, savaşız, sömürsüz yaşamasına öncülük ettik. Adaletimiz, bilgeliğimiz, yaratıcılığımızdan klan ve toplum bizi kutsallaştırdı ve bu kültürü sistemleştirip tanrıça kültürü haline getirdik. Ne yazık ki bu komünal yaşama gelmeyen, avcılıkla giderek şiddeti kendisine kültür edinen, giderek kirlenen zihniyetinde kıskançlığı, iktidarı ve mülkiyeti geliştiren

erkeğin kulübünün saldırısıyla karşılaştık. Bu erkek kulübü yamyamlığa varan vahşi uygulamalarla bize, toplumumuza, sistemimize saldırdı ve buna karşın diğer klanlarla dağların doruklarında savunmaya çekildik. Böylelikle ilk sorunsallık, klan-komüne karşı erkeğin avcı kulübünün saldırısıyla başlamış oldu. Darbe aldık ama hep komünal özgür yaşamda direndik. Başta tanrıçanın olan ve öncü kadınlar yetiştiren tapınaklar, egemen erkeğin içeriğini boşaltışıyla ana-kadın kültürünün tam karşıtına dönüştürüldü. Kutsal görülen kadın, fahişeleştirilip genel evlere hapsedilmeye başlandı. Kadın artık ya genel-özel ev kısı kacındaydı ya da dağın başında kendini ve toplumsal sistemini korumak zorundaydı, tıpkı bugün olduğu gibi.

Tanrıça kadına bir insan oğluyla evlenmek yaraşmazdı. Tanrıçanın kutsal evlilikle evleneceği kişi insanoğlu olsa bile en fazla törenin ertesi sabahı edebilirdi ve artık ölü olurdu. Çünkü kadın başına ne geleceğini biliyordu, bunu avcı kulübün klan saldırısında tecrübe etmişti. Fakat bir şekilde Gilgameş öldürülmedi ve tanrıçayla yönetim tahtını paylaştı.

Önder Apo 'Düşürülen kadın, düşürülen toplumdur' dedi. Gilgameş Destanında dağlı orman kabilesinin öncüsü olan Enkidu, Gilgameşin tapınak fahişelerinden birinin yoluyla düşürülür. Ve düşürülen Enkidu artık düşürülen dağlı, özgür halktır. Önceleri binlerce adı olan tanrıça kadinken artık

tapınak döneminde kadının bir ismi yoktur. O, bu destanda da görüldüğü gibi sadece fahişe adıyla anılır. Artık kadın sadece egemen erkeğin, amaçları için kullandığı bir araçtır. Saray kültürüne geçişle artık haremler vardır ve cariyeler burada eğitilir. Bunlar ya sokaktaki fahişeleştirilen kadınlar ya da işgal ettikleri topraklardan getirdikleri 'savaş ganimeti'dir.

Kadının düşürülüşü vardır fakat tanrıça inancının ve kimliğinin izleri de vardır.

Artık kutsal evliliğin yerini siyasi evlilik almıştır. Amayine de bu kadınlar öyle herkesle evlendirilmezler, saray etrafındaki özel ilişkilerle evlendirilirler. Erkeğin krallığının siyasi ve diplomatik ilişkilerinde evlilik yapma durumunda bırakıldılarsa da siyasi-yönetim güçlerini yitirmemiş, gelin gittikleri ülkelerde toplumsal-dini reformlar yapmışlardır ve rahibin yetkisine eşdeğer bir mevkide bulunmuşlardır. Aynı zamanda gittikleri ülkelere de tanrıça inancını götürmüşlerdir. Nefertiti, Nefertara, Puduhepa sadece onlardan birkaçıdır. Politik yaşama katılmış, savaşa karşı barışı sağlayarak kadınları ve çocukları korumuşlardır. Kendilerini Mitanni tanrıçası Hepat'ın hizmetkârı olarak tanımlamışlardır. Bu kültür Hindistan'a kadar etkili olmuş ve Sati kültürü ile çarpıcı bir şekilde bugün bizleri yakmaktadır. Kadın kimliği her zaman amansız acılara karşın heybetli direnişlerle örülmüştür. Önder Apo'nun "Kadın olmak en zorda olan insan olmaktır" belirlemesi herhalde hiç Sati geleneği kadar yakıcı olmamıştır. Bu mitolojide Sati, Ari halkından olan bir tanrıçadır ve yerli halktan olan tanrı Şiva ile evlidir. Babasının bu evliliğe karşıtlığından kaynaklı Şiva'ya sadakatinden, varlığına içsel ateşle yani yogayla son vermiştir. Fakat hala Sati ateşinin kadının gönlünden çıkan ateşle yandığına inanmak gaflettir. Sati kelimesi temelde kocasına sadık kadını ifade etmek için kullanılan bir sıfatken, dul kadının ölen kocasının cenaze ateşinde kendini yakma törenine verilen isme dönüşmüştür. Bu eylem mitte geçen Sati karakteri ve onun eylemi ile ilişkilendirilmiştir. Böylece Hindu kadınların ölen eşleriyle birlikte yakılması

geleneği mitolojik olarak temellendirilmeye çalışılmıştır. Bununla da toplumda kadınlara bir rol model yaratılmaya çalışılmıştır. Bu kültürde kadından önce kocasının ölümü ilahi bir cezadır ve daha önceki yaşamında kadının işlediği bir suça delalettir. Yani dul kalmak, suçlu olmaktır. Kadın bu suçunu affettirmek için iki yoldan birini seçmek zorundadır. Ya kocasının cenaze ateşiyle yaşamına son vermeli ya da geri kalan tüm hayatını bir köşeye çekilerek, saçları kesik halde damgalı, toplumdan izole bir yerde bağışlanmak için dua etme cezasıyla geçirmelidir. Ne ironiktir ki Tanrıça Sati'ye atfedilen bir isim de "uzun ömür tanrıçası"dır. Oysa çarpıtılan bu kültür ile kadının zaten kendi olmayan ömrü, erkeğin ecelinin insafındadır. Bu gelenek, kadınları buna zorlamaktadır. Çünkü koca, bu dünyadan göçse bile gözü arkada kalmamalı, kadının iffeti ehemmiyette olmalıdır. Kadın zaten erkeğe hizmet için yaşar ve bu yüzden eğer erkek ölmüşse, kadının bu dünyada kalmasının bir manası da yoktur, o halde sadık bir kadın olarak ölmesinde sakınca yoktur. Zaten toplumsal gerçeklik yaşamına devam etmesine izin vermez çünkü yanında erkek olmayan kadın, şüpheli kadındır. O zaten iffetsizdir. Hatta insan oluşu bile Avrupa'da Cadı Avları sürecinde şüphelidir, tartışmalıdır. Bu durum bize binlerce kilometre uzakta olan Hindistan'da yaşanan uç bir gerçeklik gibi gelmemeli, ki Önder Apo bu geleneğin Mitannilerden yayıldığını belirtti. Ki günümüzde Rojhilat ve Başurê Kurdistan'da, Ezidilerin yaşadığı kamplarda kendilerini diri diri yakmayı, yaşadıkları hayatın yakıcılığına tercih eden yüzlerce Kürt genç kadın var.

Erkeğin çembere aldığı kadın için yaşam, öylesine dayanılmazdır ki, kendini diri diri yakmak bu sistemde yaşamak kadar yakıcı değildir.

Hala eşi ölünce erkek kardeşi ve hatta babasıyla evlendirilen kadınlar var. Hatta tecavüzcüsüyle evlendirilen kadınlar var. Bunlar Sati kültürünün devamıdır. Mesele sadece fiziki olarak yakılmak da değildir. Narin Güran Kürdistan'ın bağı Amed'de burnumuzun dibinde sözde kutsal aile kısıkcı altında yakılmadı mı? Yanında babası,

ağabeyi olmadan gece bir sokaktan geçerken önce tecavüze uğrayan sonra vücudu parçalara bölünüp yakılan genç kadınların külleriyle dolmadı mı Türkiye? Sokaklarda, caddelerde, yaşamın her alanında her gün defalarca sözle ve gözle yakılmıyor muyuz?

Değerli Yurtsever Genç Kadınlar ;

Simone De Beavoir 'Kadın doğulmaz, kadın olunur' diyor. Yani kadın olmak biyolojik değil toplumsal bir olgudur. En zorda olan oluşumuzun sebebi, biyolojik olarak kadın oluşumuz değildir. Kölelik, kutsal kitaplarda tanımlandığı gibi fitratımızdan değil, egemen erkek aklının yaratımı ve dayatmasıdır. Bize ait kılınmaya çalışılmış bu kimliklere karşı her ne kadar dirensek de bir ölçüde yaşıyoruz. Ama bunun öz ve doğal olmadığını da biliyoruz. İşte varoluş sorunlarımızın kaynağında saray-harem kültürünün, Sati kültürünün getirdiği kölelik ve götürdüğü özgürlük var. Her birimiz bu 4 katmanın tarihsel süreçlerini içimizde barındırıyoruz, etkilerini taşıyoruz. Ama biliyoruz ki insan eliyle inşa edilen yine insan eliyle değiştirilebilir. Bu kölelik kodları erkek eliyle inşa edilmiş ve özgür kadın eliyle de aşılacaktır.

Bunun için öncelikle bize dayatılan ideolojik teslimiyeti aşmalı, Kadın Kurtuluş İdeolojisiyle kuşanmalıyız. Ana-kadının, tanrıçanın gücünü genlerimizde taşıdığımızı bilmeliyiz ve bu güce inanmalıyız. Kendimizde bu gücü yeniden keşfederek, buradan başlayarak yeniden toplumsallığı komünle inşa etmeliyiz. Belki de günümüzün tüm toplumsal sorunlarının çözümü tanrıça kültüründe, ana-kadının karakterindedir.

Kadının en önemli gücü kendi içsel gücüdür, kadının kadınlı geliştirdiği örgütlü güçtür, özgürlük uğruna mücadele gücüdür, ahlaki ve politik olan akıl ve yürek gücüdür.

Ana-kadından Kürdistan dağlarında mücadele eden kadına, Avrupa'daki cadı avlarından Afganistan'da Taliban'a karşı direnen kadınlara kadar dünyanın dört bir yanında mücadele eden her kadının kalbinde bu ruh atmaktadır. Bu ruh yenilmezdir. Tüm saldırılara rağmen bugün özgür kadın katmanını hakim kılmaya çalışan bu kadar mücadele, kazanım, devrim varken Tanrıça'nın yenildiğini kim iddia edebilir ki? ★

Tarihe Yön Verenler

Tarihi süreçler, tarihi kişilik ve eylemlerle kazanılır.

Bazen tarih bir kişi şahsında somutlaşırken bazen de kişi tarihle bütünleşerek kendisini yaratır. İnsanın yaşam içerisinde arayışlarına vereceği hakiki cevaplar ile kendisine tarihsel bir misyon biçer veya efendisinin yazdığı senaryoda bir figüran olmakla yetinir. Anlamli bir yaşam arayışının soruları yakıcıdır. Çünkü verilecek her cevap kişiyi doğrudan sorumluluk altına sokacaktır. Soru, yaşamla bağlantılı yani soruyu soran kişiyi doğrudan ilgilendiriyor. Zaten eğer kişi bu soruya karşı duyarsız veya kendi dışında görüyorsa kuşkusuz içselleşmiş bir köleliği yaşıyor demektir. İçselleşmiş kölelik Kürdistan'da, Kürt halkına reva görülen yegane kişiliktir. Yüz yıllardır temel bir politika olarak Kürt halkına dayatılmaktadır. Bu nedenle Önder APO "Bilinç altınızda kölelik var" dedi. Bilinç altında yaşanan bu kölelik kuşkusuz yaşam anlayışımız ve zihniyet yapımızla doğrudan bağlantılıdır. Frantz Fanon sömürgeciliği değerlendirirken "Sömürgeci bir gücün, sömürülen bir halkın üzerinde bıraktığı en büyük etki o halkın kendi gerçekliğine sömürgecisinin gözüyle bakmasıdır" demektedir. Kürdistan tarihine baktığımızda, Önder APO'nun çıkışından önce yaşanan durum tam da böyledir. Kendi gerçekliğine sömürgecisinin gözüyle bakılmaktaydı. Önderlik bu durumu Kürdistan Devriminin Yolu manifestosunda "beyinsel sömürgecilik" olarak tanımladı ve Kürdistan'ın bir ruhlar mezarlığı olduğu belirlemesini yaptı. Kendi gerçekliğinden kaçan, kendine bu düzeyde yabancılaşmış bir toplum gerçekliğinde tarihle müdahale etti. Kürdistan'a dayatılan lanetli yaşama karşı kutsalın mücadelesi böylesi bir gerçekliğin içerisinde açığa çıktı.

Geçen yarım yüzyılda büyük değerler yaratıldı, büyük emekler verilerek ortaya inkar edilen bir Kürt gerçekliğinden

varlığı sancılı da olsa kabul edilen bir Kürt gerçekliğine geçiş yaşandı. Bu kara tarihi bir özgürlük destanına çeviren Önder APO, bu durumu Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu'nda; "Anlam ancak anlamsızlık olduğunda mümkündür. Anlamsızlığın olmadığı yerde anlam olmaz. Anlam anlamsızlığa göre ölçülür. Kürt meselesi de böyledir. Eğer Kürt meselesinde büyük bir anlamsızlık olmasaydı, biz böyle büyük bir anlam üretebilirdik? Çok büyük bir anlamsızlık, bir örtü, bir belirsizlik olduğu için biz büyük bir anlam ürettik. Bunun perdesini yırttık. Bunun öznesiyim. Apo gerçekliği nedir? Kürt örtüsünü yırtan bir kişilik." sözleriyle somutlaştırmaktadır. Kürdistan'da anlamli yaşam APO gerçekliğidir. Önderlik tarafından bu coğrafyaya serpilen özgür yaşam, tohumlarını büyük bir emek ve mücadeleyle büyüttü. Şehid kanıyla sulandı bu tohumlar. Süreklileşen bir mücadele yeşertti ve toprağa kök saldı özgür yaşam Kürdistan'da. Bu mücadele Önderlik şahsında başlamış ve Özgürlük hareketiyle tüm Kürdistan'a yayılmıştır. Bu anlamıyla PKK, Kürt halkının özgürlük romanıdır. Kürdistan'da toplum Önder APO ve PKK ile kendini bildi. Tüm bilmelerin ana-sı olarak kendini Özgürlük Hareketiyle bilen halk, anlamli ve özgür yaşam amacı edinip, bunun için yarım asırdır mücadele etmektedir. Özgürlük hareketinin yarattığı değerler üzerine ciltlerce kitap yazılabilir ancak en özet haliyle;

Özgürlük Hareketi; Kürdistan'da kendini bilen bir anlayışla anlamli ve özgür yaşamın iddiası ve mücadele gerçekliğidir.

Başta da belirttiğimiz gibi, tarihi süreçler tarihi kişilikler ve eylemlerle kazanılır. Bu belirleme Önderlik kişiliğinde somutluk

kazanmıştır. Önder APO kendisini genelde insanlık tarihi ve özelde Kürdistan tarihiyle bütünleştirmiş ve ilk adımından günümüze kadar tarihi bir kişilik ve eylem sahibi olmuştur. Önderliğimiz bizim tarihimizdir, toplumsallığımızdır. Hem tarihimiz hem tarih bakış açımızdır. Aynı şekilde hem toplumsallığımız hem toplum bakış açımızdır.

Bu temelde Barış ve Demokratik Toplum süreciyle beraber Önder APO bizlere amansız bir mücadele ve çok ağır bedellerle yaratılan bu değerlere doğru temelde sahip çıkma ve bunu yaşamsallaştırma olanağı yaratmıştır. Sürece verilecek en hakiki cevap yaratılan bu değerleri toplumsallaştırmaktır. Kanıtlanan varlık ancak yaratılan bu değerleri doğru temelde örgütleyerek, toplumsal bir forma kavuşturarak özgürlüğü sağlayabilir. Yani bir diğer anlamıyla birey olarak kendisini bu sonu olmayan özgürlük tarihine katarak özgürleşebilir ve toplumsal özgürlüğü sağlanabilir. Bizlerde halk olarak insanlığın ahlakından, vicdanından ve insanlık değerlerinden pay alarak, kültürümüzle başkasına köle olmadan özgürce yaşamak iddiasındayız.

Bu ilahi bir güçle olmayacaktır. Öz tarihimiz de ispatlamıştır ki özgürlük, ancak uğruna verilecek mücadele ile kazanılabilir. İnsanlık değerlerini kişiliğinde somutlaştırmış bir Önderlik gerçekliğimiz, bu gerçekliği yaşamsal kılma mücadelesi veren bir Özgürlük Hareketi ve halk gerçekliğine sahibiz. Bu tarihi misyonumuzu nasıl başaracağımıza kılavuzluk edecek olan Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu elimizdedir. İçerisinde bulunduğumuz süreç en çok gençliğe sorumluluk yüklemektedir. Tarihsel sosyoloji anlayışıyla yaşamı ele alacak olursak gençlik toplumun bu günü ve geleceğidir. Toplumsal gerçeklikte gençliğin yaşamı, zihniyeti ve gelecek iddiası toplumun kaderini tayin edecek düzeydedir. Unutulmamalıdır ki dünyada olduğu gibi Kürdistan'da da tarihin seyrini gençler değiştirmişlerdir. Bunun en somut örneği bütün dünyada kısa bir sürede devrimsel gelişmeler yaratan 68 gençlik kuşağıdır. En yalın haliyle 68 kuşağı klasik sömürgeciliği sonlandırmıştır. Gençlik hem kapitalizme hemde SSCB şahsında gelişen çarpık sosyalizme tavır almıştır. Bu devrimsel gelişmelere öncülük eden üniversiteli

gençlerdir. Bu kuşaktan doğrudan etkilenen ve 68 gençlik kuşağının mirasına sahip çıkan APOCU hareket bir gençlik hareketi olarak doğmuş ve üniversitelerde örgütlenmiştir. Tarihsel olarak Üniversiteler toplumsal devrimleriçinenöncepholmuştur.Bunedenle günümüzde en çok saldırı üniversiteleredir. Üniversiteler gençliğin arayışlarının devlete/sisteme kanalize edildiği ve sistem kadrolarının devşirildiği mekanlar olmuştur. Örneğin devlet üniversiteleri, devlete rızanın kuramsal olarak da verildiği yerlerdir. Devlet yapılanmalarının içinde özgür düşünce üreten hiçbir üniversite bulunmaz. Devlet rızasının dışında kalanların, itiraz edenlerin ya da devlete göre yararsız olarak kodlananların tutulduğu devasa tesisleri de devlet inşa eder. Bununla da sınırlı değildir, birçok özel üniversite kişi veya şirketlere aittir. Neredeyse her patron/şirket kendi kadrosunu yetiştirmek için bir üniversite kurmuştur. Burada şunu sorgulamamız gerekiyor, eğitim almak bir gelecek iddiasında olmak kendi başına bir arayıştır. Üniversiteli gençlik bu arayışlarını toplumla nasıl bütünleştirecek? Zira arayış bilinçle yani toplumla bütünleşmediği zaman eğitimin sonucu ancak bir patrona, işçi veya bir şirketin elemanı olmanın ötesine geçmeyecektir. Gelinebilecek en üst mertebe sistemin imtiyazlı bir bireyi olmanın ötesi değildir.

Devletin eğitim sisteminde öğretme veya öğrendiğini toplumsallaştırma yoktur. Temel amaç devlet zihniyetini kurumsallaştıracak olan kadrolar yetiştirmektir. Mesleki olarak profesyonellik düzeyine gelebilir, bu inkar edilemez ancak bizi ilgilendiren asıl nokta yaratılmak istenilen zihniyettir. Önder APO, Bir halkı savunmak kitabında bu gerçekliği şu sözlerle ifade etmektedir; "Yaşlı bilgelere günümüz bilim adamı ve kurumlarına kadar gençliğe stratejik, hassas denilen bilgilerin en can alıcı kısmı verilmez. Verilenler daha çok onu uyuşturan ve bağımlılığını kalıcılaştıran bilgilerdir. Bilgiler verildiğinde uygulama araçları verilmez. Sürekli bir oyalama, değişmez bir yönetim taktiğidir. Kadın üzerinde kurulan strateji ve taktiklerle ideolojik ve politik propaganda ve baskı sistemleri gençler için de geçerlidir. Gençliğin her zaman

özgürlük istemesi fiziki yaş sınırından değil, bu özgül toplumsal baskı durumundan ileri gelmektedir. Ayyaş, toy delikanlı kavramları gençliği küçük düşürmek için uydurulan temel propaganda sözcükleridir.

Yine hemen cinsel güdüye bağlamak, serkeşliğe çekmek, ezbere katı doğmalara bağlamak, gençlik enerjisinin sisteme yönelmesini engellemek ve düzeni sağlamakla bağlantılıdır. Özgürlüğe yürüyen bir gençliği tutmak zordur. Gençlik sistemlerin başına en başta bela olan kesimdir. Tarih boyunca bu çok iyi bilindiği için, eğitim adı altında gençlik kurban edilmekten tutalım, akla hayale gelmez uygulamalara tabi tutulmuştur. Hiyerarşik toplumun yükselişinde kadından sonra gençliğin bu duruma düşürülmesi belirleyici rol oynar. Gençliği kontrole alan düzenin kendini en güçlü hisseden düzen sayması boşuna değildir. Daha sonraki devletçi toplum sistemlerinin tümü gençliğe benzer bir uygulamayı dayatacaklardır. Zihni böyle yıkanan gençlik her işe koşturulabilir. Savaş dahil en zor işi meslek edinebilir.” Önder Apo’nun bu kısa belirlemesi sistemin eğitim kurumlarının zihniyette yarattığı kırımı açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Buna karşı çıkmak en başta sistem ezberlerinin dışına çıkmakla mümkündür.

Çünkü sistemin sınırları dışına çıkmayan düşünce yapısı köleliği benimsemiş demektir.

Kürdistan’da bir soykırım rejimi mevcuttur. Kürdistan’ın doğası maden ocakları ve barajlarla kırıma uğramakta, talan edilmektedir. Yaşamı temsil eden kadın her gün taciz, tecavüz edilmekte, fiziksel ve ruhsal şiddete maruz kalıp katledilmektedir. İnsanlar yeme/içme ve barınma sorunu yaşamaktadır. Kısacası bu sistem yaşamı katletmektedir. Yaşam kalmamıştır. Elbette tarihi mirasına sahip çıkacak olan üniversiteli gençlik, buna karşı çıkacak ve alternatif yaşamın geliştiricisi olacaktır. Dayatılanı kabul etmek, var olan ile sınırlı kalmak gençlik kimliğine karşıttır. APOCU gençlik her zaman yeninin ısrarcısı ve yaratıcısı olmuştur. Başkaldırıya buradan başlayacağız! Bize dayatılanı, ezberletilmek isteneni değil hakikati okuyup tartışacak, bu tartışmaları üniversiteden başlatıp topluma yayacağız. Barış ve Demokratik Toplum Manifestosunu bütün üniversitelerde temel eğitim materyali haline getirmeliyiz. Manifestoya bilimsel yakla-

şacağız ama bir de bunun sezgiyle, duyguyla tamamlanması için kendimizi toplumsal tarihle yeniden yaratacağız. Yoksa verili bilimsel ölçülerle, resmi tarih anlatımlarıyla Önderliği anlamak mümkün değildir.

Önderlik felsefesinde anlamak, uygulamaktır.

Demokratik toplum Manifestosunu en çok tartışması ve bununla beraber yaşamsal kılınması noktasında öncülük görevi aydın gençliğe düşmektedir. Üniversitelerde okuma komünleri kurarak, Manifestoyu anlama, bununla beraber Kürdistan’da yaşanan kırıma karşı özgür yaşam komünleri kurulup eylemsel kılınmalıdır. Doğa, kadın, kültürel ve toplumsal kırımlara karşı komünal bir ruhla eyleme geçmeli ve Önderlik manifestosunu yaşamsal kılmalıyız. Büyük bir emek ve ağır bedellerle ıspatlanan Kürt gerçekliğini üniversiteli gençlik, Demokratik Toplum Manifestosunu özümseyip toplumsallaştırarak özgürlüğe kavuşturacaktır. ★

Anadolu'dan Zagros'lara Türkölü Bir Devrimci Yürüyüş

Nevşehir'den Kürdistan Dağlarına soluksuz bir mücadelenin sahibi olan Şehit Emine Erciyes özgürlük yürüyüşünü şu şekilde ifade ediyor:

Farklı farklı ulus tanımları var, değil mi? İşte dil birliği, devlet birliği, pazar, kültür, tarih birliği vs. var. En son Önderliğin koyduğu tanım beni tanımlıyor. Bir demokratik ulus elemanı olarak diyelim buradayım şimdi. Bu halkla bütünleşmiş veya kendimi hiçbir şekilde farklı görmüyorsam aslında zihniyet olarak bir bütünlük var. Yaşadığım yaşam, yaşadığım zorluklar, sistemle çelişkiler... Bunlar bana Kürtlerle ortak bir zihniyette bütünleşmeyi getiriyor. Onun için diğer farklılıklar çok anlam ifade etmiyor (...) Toplumla çelişkiler daha güçlü olduğu için kadında özgürlük arayışı daha farklı oluyor daha güçlü oluyor. O yönüyle daha yoğun bir mücadele de vermek zorunda kalıyorsun. Her zaman bu vardır. Şu anda belki kadın

gerillalar bir ordu olarak kendini örgütlemiş, partileşme düzeyinde kendini örgütlemiş, birçok sorun aşmış ama buna gelene kadar da büyük bir çaba sarf ediliyor. Kendini var etme gücünü açığa çıkarma büyük bir mücadele gerektiriyor. Bunu gerçekten dağlarda günöbirlik örmek zorundasın, günöbirlik vereceğin mücadele ile yaratmak zorundasın. O yönüyle insan şunu görüyor. Dağlardan sonuç olarak çıkardığım şeyi söyleyeyim: İnsanın gerçekten her şeye gücü var (...)Şimdi o toplumdan geldik. O toplumda zaten yaşamşansı yok yani. Hani maddi olarak belki yaşamını kurarsın ama yaşam şansı yok yani. Zaten toplum, Kürt halkı özellikle de, soykırım kışkacında yaşıyor. Tüketiliş kışkacında, soykırım, her yönüyle yok ediliş, zaten yok edilme noktasındasın. Yani bu savaşta ya kendini var edersin ya da zaten savaş vermezsen sistem seni yok edecek. Böyle keskin bir çelişki var sistemle. Onun dışında özgürlüğün insana verdiği büyük bir güç, büyük bir moral, büyük bir coşku var. Bu yönüyle insan yaşamın anlamına ulaşınca tarihte de böyledir- diyelim işte felsefeciler vardır, hakikat arayışçıları vardır, yaşamın anlamına ulaştıktan sonra ölüm vız gelir insana, öyle bir şey.

1998 Yılında Önderlik sahasında kalan Şehit Emine Erciyes'in Önderlik ile diyalogları şu şekildedir:

-Önderlik: Sen, senin ilave edeceğin bir söz var mı heval?

-Emine Arkadaş: Başkanım, ben Türkiyeliyim.

-Önderlik: Neresinden Türkiye'nin.

-Emine Arkadaş: Nevşehir'liyim Başkanım.

-Önderlik: Ha, Nevşehirlisin. Seni buraya hangi rüzgar attırdı veya buraya neden katıldın?

-Emine Arkadaş: Başkanım, ben kadın üzerine olan yoğunlaşmalarımda şunu fark ettim. Toplumlar tarihinde kadın erkekten daha fazla düşürüldüğü için kadının uyanması genel toplumların uyanışından çok daha geç oluyor. Fakat diğer taraftan da günümüz mücadelelerine baktığımızda kadının ilgisi daha fazla. Türkiye devrimi açısından da Türkiye halkı diğer halklara göre çok daha kötü bir şekilde düşürülmüş bir halk. Fakat bunun doğrultusunda tabi kadın da daha kötü bir şekilde düşürülmüş. O yüzden bugün Türkiye devriminde kadınların ilgisi devrime erkeklerden daha yoğun. Beni de biraz savuran bu oldu aslında.

-Önderlik: İddian büyüdü sanırım.

-Emine Arkadaş: Doğrudur, Başkanım.

-Önderlik: Şimdi, kadınların fazla milliyeti önemli değildir. Bu vesileyle bunu söyleyeyim. Gerçekten PKK'ye ilgi duyan Türk erkeklerinden ziyade Türk kızları oluyor. Özellikle de halka ve Türkmenliğe yakın kızlar oluyor. Bu da anlamlıdır. Demek ki çok zayıf da olsa Türk halk kimliğindeki özgürlük arayışı onları PKK'ye çekiyor. Ve böyle bir sürü şehidi oldu. Güzel bir gelişmedir. Nevşehir'de sadece bol bol faşist çıkmaz diyorsun, iyi bir özgürlük militanı kız da çıkar, ha?

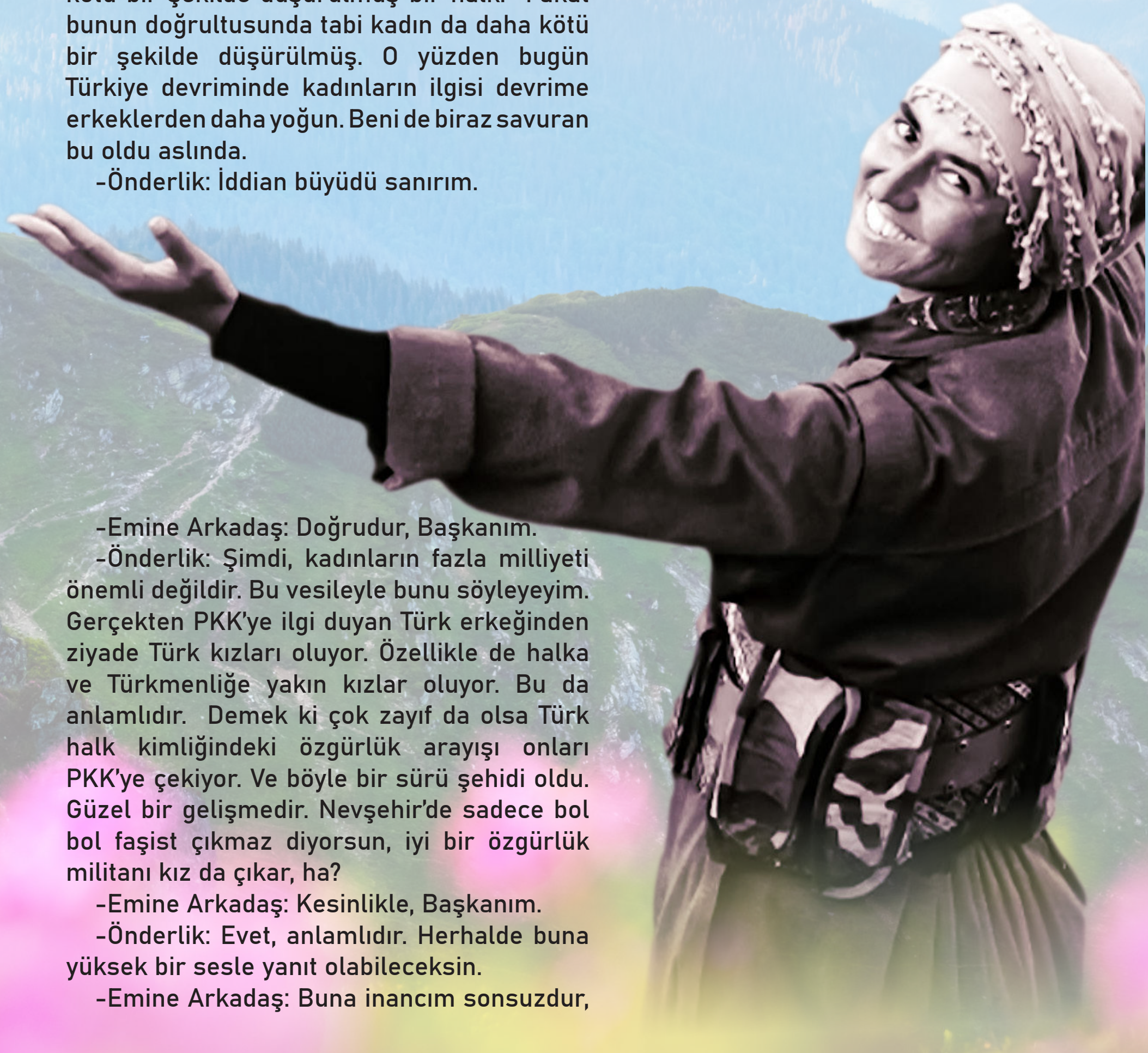
-Emine Arkadaş: Kesinlikle, Başkanım.

-Önderlik: Evet, anlamlıdır. Herhalde buna yüksek bir sesle yanıt olabileceksin.

-Emine Arkadaş: Buna inancım sonsuzdur,

Başkanım. Layık olmaya çalışacağım.

-Önderlik: Tabi bu en güzel bir gelişmedir ve bunun çarpıcı bir ifadesi ol. Yüzyılların, Türk halkının, Türkmen halkının gerçeği de bana göre bunu ister. Ciddiye alıyorum.

Özgürlük Yoldaşının Anısına

25 Eylül 2019 tarihinde şehit düşen 'Özgürlük yoldaşlığının sembolü' Ali Rıza Altun arkadaşı şahadetinin 6. yıldönümünde saygı, sevgi ve özlemle anıyoruz.

Rıza arkadaşı her düşündüğümde en çok hayıflandığım husus kendi yaşamını yazmamış olmasıdır. Keşke o da Sakine Cansız (Sara) arkadaş gibi "kavgayla dolu" yaşamını yazsaydı. Zaman zaman kendisine 'yaşamını, anılarını yazsan çok iyi olur' dediğimde 'daha zamanı var' diyordu. Onun Kemal Pir arkadaşla yaşadıklarından tutalım zindan sürecine, oradan Avrupa'ya uzanan ve Özgürlük dağlarında nefes nefese mücadeleyle geçen yaşamı bir romandan öte derslerle dolu bir tarihi belge olurdu. 'Yazsam anlatacağım çok şey var, ciltlere sığmaz ama şimdi erken' diyordu. Elbette söyleyeceği çok şeyi vardı. Bu bile onun hakikatlere karşı ne kadar hassas olduğunu gösteriyor. Yeri ve zamanı gelmemiş hiçbir sözü söylememek gibi bir yaşamsal duruşu vardı.

Yine de keşke anlatsaydı diyorum. Çünkü

Partimizin ilk karargahı olan Tuzluca'daki evlerini, Kemal Pir yoldaşla geliştirdikleri arkadaşlığı ve ilk silahlı eylemlerini, 'şirket' adını almasını sağlayan pratik zekasını ve örgütleyiciliğini, illegal eylemlerdeki yaratıcılığını ve atikliğini, Önder APO ile ilk tanışmalarını en iyi o anlatabilirdi. Böylece her genç yoldaş ilk gençlik çalışmalarının ruhunu, dinamizmini ondan dinlemiş olurdu. Bize anlattığı faşistlere karşı eylemleri dinlediğimizde içindeymişiz gibi heyecan duyuyorduk. 'Hedeflediğim hiçbir faşist elimden kurtulamazdı' diyordu. Bir keresinde Dersim'de polis tarafından yakalanmaya çalışılır. Polis köprüünün iki yakasını da tutar. Rıza arkadaş bu çıkmaz durumdan da bir çıkış yolu bulur. Kış mevsiminde gürül gürül akan dereye atlayarak kurtulur. O an orada bu eylemi gerçekleştirecek başka birini bulmak zordur. Bu düzeyde cesur ve kararlı bir devrimcidir.

Mücadelemizin ilk devrimci halk savaşı deneyimi olan Siverek direniş sürecinde Mehmet KARASUNGUR arkadaşlarla birlikte Askeri Konsey'de yer alan, ilk komutanlarımızdan olan Rıza arkadaş hem askeri çizgimizin hem devrimci militanlığın büyük bir temsilcisi olmuştur. Onu ikinci Kemal PİR olarak tanımlamak hiç yanlış olmayacaktır. 1980 askeri darbesiyle birlikte tutuklanıp Diyarbakır zindanında kalır. O vahşet koşullarında yine Kemal PİR yoldaşın en yakınında, hakikat yoldaşlığının örnek bir temsilini sergiler. Faşist şef Kenan Evren'e 'şu zindanda öyleleri var ki, başlarını kessen fikirlerinden vazgeçiremezsin' dedirten direnişin sahiplerinden biri de Rıza arkadaşdır.

Zindandan çıkar çıkmaz Önderlik sahasına geçer. Ben onu ilk kez 1993 yılında o zaman ikinci kez gittiğim Önderlik sahasında tanımıştım. Görür görmez kardeşi şehit Haydar Altun (Kara Ömer) arkadaşla olan benzerliği dikkatimi çekmişti. İkisinin de saçları kıvrıktı, zayıf uzun boylu ve esmerdiler. Adeta bir ikiz gibi benziyorlardı. Ama bu benzerlik sadece biçimsel bir benzerlik değildi. 1989'da tanıştığım ve 1990 yılında şehit düşen Kara

Ömer yoldaş da atik, atılğan, durmak ve yorulmak nedir bilmeyen tam bir militan savaşıydı. Rıza yoldaşın da böyle kabına sığmayan bir dinamizmi vardı. Okuma zamanları dışında her zaman pratik içindeydi ve Önder APO'ya çok yakın çalışıyordu. 1993 yılında ilk ateşkes ilanının yapıldığı basın toplantısında Önderliğin hemen arkasında ayakta durduğu görüntü bir çoğumuzun hafızasındadır. Diplomatik faaliyetlerin içinde ilk yer alışı o zamana denk gelir.

Daha sonra onunla Partimizin 5, 6 ve 7. Kongre süreçlerinde de beraber kaldık. Rıza arkadaş gerilla yürüyüşlerinde yorulmak nedir bilmeyen bir tempoya sahipti. Çok az arkadaş onun temposuna yetişebiliyordu. Yaşamının her alanında böyle bir tempo ve canlılığa sahipti. Her arkadaşla ilgilenip tartışıyordu. Pratik işlere de kendisi koşturuyordu. O dönemler askeri faaliyetlerle diplomatik faaliyetleri iç içe ustaca yürütüyordu. Bu süreçten sonra örgütsel çalışmalar için Avrupa sahasına geçti. Tekrar ülkeye döndüğü 2008 yılına kadar onu göremedim fakat ülkeye geldiğinde aynı kampta beraber kaldık. Onu o zaman yakından daha iyi tanıdım. Bu sefer onun günlük yaşamını daha yakından gözlemleme fırsatı buldum. Gerçekten çok düzenli, disiplinli ve titiz bir günlük yaşamı vardı. Devrimci kültür ve ahlakı yaşamının her anında yansıtıyordu. Ölçülü yaşıyor, ilkelerden taviz vermiyordu. Yenilgiyi kabul etmeyen mutlaka başarmaya odaklanan bir tarzı vardı. Bu özelliklerinin iyi anlaşılması için birkaç örneği paylaşmak istiyorum.

Sadece evin içini düzenli ve temiz tutmazdı aynı şekilde dışarıyı da temizler, düzen verirdi. Bir dönem çalışmalarının niteliğinden dolayı köy evlerinde kalmışlardı. Evinin bahçesinde bostan ekiyordu. Adeta her bitki ile ayrı ayrı ilgilenir, çok özenle bakımını yapardı. Ama bir kere olsun o bahçeden bir sebzeyi veya bir bağ yeşilliği tek başına yememiştir. Önce arkadaşlara gönderirdi. Kendisi mutfağa girmeyi ve arkadaşlara yemek hazırlamayı da çok severdi. Özel misafirleri olduğunda mutlaka kendisi mutfağa girer, hazırlık yapardı. Sofra kurulduğunda önce herkesin hazır olup olmadığını sorar, olmayan varsa önce onun payının kaldırılmasını ister, sonra yemeğe başlardı. Kendisinden çok arkadaşlarını düşünen bir yönü vardı. En çok da Parti değerlerini düşünür ve korurdu.

Bir soğanı bile soyarken kabuğunun sadece bir katmanını kaldırır, 'değerdir, ziyan olmasın' derdi. Bazılarının ayakkabılarının topuğunu kırdığını görünce çok öfkelenirdi. 'Parti kültürümüzde böyle bir şey yoktur, arkadaşlar neden dikkat etmiyor ve neden değerleri korumuyorlar' diye eleştiride bulunurdu.

Dağları, doğayı çok seven bir arkadaştı. Toprağa tutku derecesinde bağlıydı. Köylülerle ilişkileri, dil konusunda zorlanmasına rağmen çok güzeldi. Tüm köylüler onu sever, sevgilerini belli edecek armağanlar getirirdi. O da onlara çok değer veriyordu. Yakınlarında kalan yalnız ve yaşlı bir köylü için her gün arkadaşların yemek götürmesini isterdi. Bahar mevsiminde araziye çıkıp ot toplama-yı çok severdi. Ot topladığımız zamanlarda bana 'heval Gürcan sen hızlı ve çok topluyorsun, sana yetişemiyorum. Ama yemek yapma konusunda da sen bana yetişemezsin' diyordu. Gerçekten çok esprili bir dili vardı. Arkadaşlara takılmayı çok severdi. Beraber ot toplamaya çıktığımız diğer arkadaşlar için 'bunlar ne toplayabiliyor ne de pişirebilirler. O zaman fotoğraflarımızı çeksinler ve topladıklarımızı taşısinlar' diye takılırdı. Toplanan her otu tek tek ayıklar, yıkar, temizler ve pişirirdi. Doğayı seven her insanın doğallığı onda da vardı.

Tabii Rıza arkadaş olunca silahsız bir anı olmaz. Araziye her çıktığında tabancası mutlaka yanında olurdu. Benim silah getirmemi isterdi, kendisi atış yapmak için tabancasını alırdı. Onun kadar iyi tabanca kullanan arkadaş görmedim diyebilirim. Çok iyi ve güçlü bir nişancıydı, attığını vuruyordu. Tavla ve satranç oynamayı çok seven, usta bir oyuncuydu. Bu oyunlarda çok az yenilirdi. Oyuna da adeta bir savaş ciddiyeti ile yaklaşıyordu. O nedenle yenildiğinde, bunu kabullenmez kazanıncaya kadar bırakmazdı.

Rıza arkadaş mutlaka yanındaki arkadaşların görüşünü alıyordu. Hangi işi yapsa bize de sorar, çok dikkatli dinlerdi. Günlük gelişmeleri her gün gelip bize sorar, ona aktarmamızı ister ve bizimle tartışırdı. Olayları anlatmamız ona yetiyordu, onları çok derinlikli bir şekilde analiz ediyordu. Dili, üslubu çok kavratıcıydı. Eğitimlerde ders anlatımı çok akıcıydı. Önder APO'dan aldıklarını sade ve anlaşılır bir dille anlatıyordu. İdeolojik ve felsefik olarak birikimli ve nitelikli bir diplomattı. Onun eğitim tarzının ve diplomasi-

ye yaklaşımının anlaşılması için PKK Sakine Cansız Ocağında verdiği 'Evrensel Tarih ve Ortadoğu' dersinden kısa bir alıntı paylaşmak istiyorum.

"Amerika Ortadoğu'ya işgal girişiminde bulunduğu bazı çevreler hatta Kürt çevreleri de "Amerika Ortadoğu'yu işgal ederse Saddam devrilecek ve Kürt sorunu çözülecek" dediler. Bu kadar soruna yol açmış bir Amerika'nın ne yapacağını çok fazla düşünemediler. 'Amerika Saddam'ı yıkar, sonrasında İran ve Suriye'yi vurur, Kürtler de bağımsız bir devlet olarak ortaya çıkarlar' biçiminde bir gaflet içerisindeydiler. Peki Kürdistan'ı kim böldü, kaç yüz yıldır Kürdistan'ı bu halde tutanlar kimlerdir? Bu tür görüşler tarih bilincinden yoksun görüşlerdir, tarih perspektifinden yoksun bakış açılarıdır. Böyle bir bakış açısı da işbirlikçilik anlamına geldiği gibi; toplumsal, tarihsel, sınıfsal perspektiften yoksunluk anlamına da geliyor.

Kapitalist modernitenin 18. yüzyıldan beri bölgede yürüttüğü siyasetten Kürtlerin payına düşen nedir? Kürtleri bölgedeki gelişmelerin dışında tutmak, kültürel soykırım noktasında başkasına sürekli şantaj olarak elinde hazır tutmak. Şimdi modernitenin krizinin dünyada, Ortadoğu'da derinleşmesiyle kendisini reforme ettiği bir yerde Kürtlerin sorunlarını çözme temelinde değil de, kendi sorunlarını çözme temelinde Kürtlere yeni bir biçim vereceklerdir. Geldiğimiz noktada eğer bazı olumluluklar varsa da bu olumluluklar kapitalist moderniteyle bağlantılı değildir, Kürtlerin kendi özgürlük mücadelesiyle ilgilidir, bölgesel konumlarıyla ilgilidir.

Rıza arkadaş gençliğinde iyi bir örgütleyici, etkili bir eylemci, pratik zekasıyla güçlü planlamalar yapan inançlı bir devrimci olduğu için kendisine 'şirket' deniliyordu.

Gençliğinde sahip olduğu bu özellikleri koruduğu için daha sonra örnek bir gerilla komutanı ve başarılı bir diplomat oldu.

Onu ne kadar anlatsam yetersiz kalır. Şehitler karşısında bize düşen görev onların anılarını yaşatmak ve amaçlarını başarmaktır. Bu temelde Ali Rıza Altun arkadaşın şahsında başta bütün Eylül şehitleri olmak üzere tüm şehitlerimizi saygı, sevgi ve minnetle anıyorum. ★

Egîdê Hemdem: Şehîd Rohat Rover:

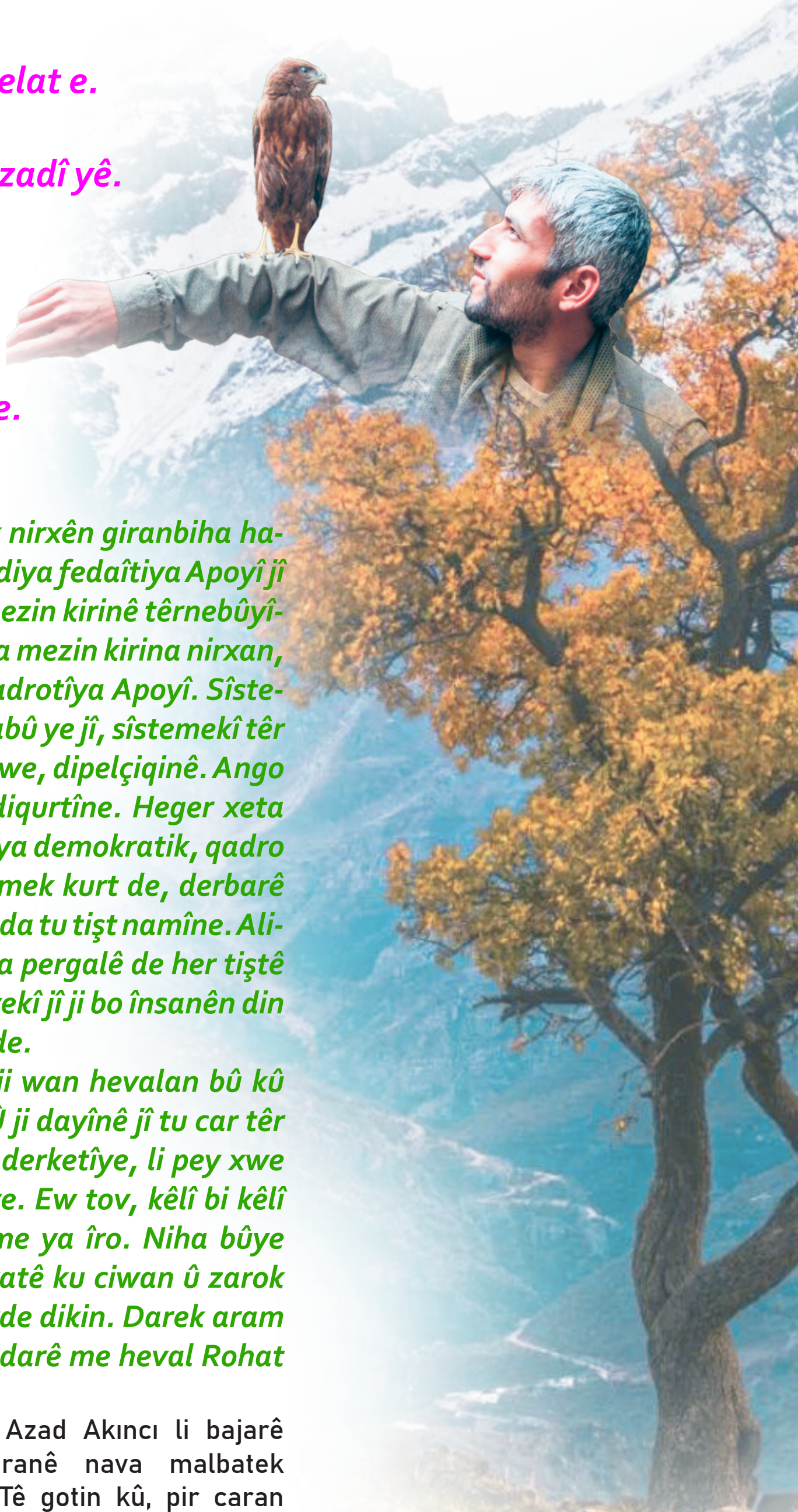
Şûnpêyên te,
dermana birînên welat e.

Şopên te jî, şiverêyên azadî yê.
Çîyayên ruspî,
Zagrosên asê
Zewîyên Mêrdînê,
çavrê te ne.
Meşa te, teşîyek resen e.
Tîrêjên rojê dirêse.

Wekî tevgera azadiyê gelek nîrxên giranbiha hatine dayin. Yek ji taybetmendiya fedaîtiya Apoyî jî dikare were gotin kû; nîrx mezin kirinê têrnebûyîne. Her tim di nava birçîbûna mezin kirina nîrxan, dibe xisletek bîngehîn ya qadrotiya Apoyî. Sîstema kû ew hereket li ber vê rabû ye jî, sîstemekî têr nabe ye. Her tiştî didize, dixwe, dipelçiqinê. Ango wekî pergalekî her tiştî dadîqurtîne. Heger xeta parastina nîrxên modernîteya demokratik, qadro û parazvanên wê nebin, demek kurt de, derbarê nîrxên çandî, civakî û dîrokê da tu tişt namîne. Aliyeke însan ya di bin bandora pergalê de her tiştê jî bo canê xwe dixwaze. Alîyekî jî ji bo însanên din canê xwe û her tiştê xwe dide.

Hevalê Rohat Rover jî yek ji wan hevalan bû kû her tim, her tiştê xwe da. Û ji dayînê jî tu car têrnebû. Her cihê çûye û ji vê derketîye, li pey xwe tovên "xwe bexşîyê" hiştî ye. Ew tov, kêlî bi kêlî mezin bûn û gihiştin roja me ya îro. Niha bûye darek ji marîfet û manevîyatê ku ciwan û zarok xwe di bin sîya vî de perwerde dikin. Darek aram û ewle, wekî kêleka fermanदारê me heval Rohat e..

Hevalê Rohat bi navê malê Azad Akıncı li bajarê Mêrdînê di navçeya Kerboranê nava malbatek welatparêz de ji dayîk dibe. Tê gotin kû, pir caran

Însan dişibe erdnîgarîya xwe. Pir caran jî, çîrok û kevneşopîya erdnîgarîyê jî li ser kesayeta Însan dîyarker dibe.

Kerborana kû bi sekna xwe ya welatparêziyê tê nasîn gelek lehengên wekî Armanç Kerboran mezin kirî ye.. Hevalê Rohat jî hîn di zarokatiyê da para xwe ji vê xeta lehengiyê digire. Tovên serhildêriyê di hiş û dilê xwe de diçîne. Ji ber welatparêziya malbatê rastiya dijmin re hîn di zarokatî de rû bi rû dimîne. Ji ber zextên dewleta Tirk, malbat berê xwe dide Êlihê. Dibe kû hîn di vê demê da hawênê Egîdiyê di kesayeta xwe de bicîh kiriye. Tê zanîn kû, Piştî tekoşînek dûr û dirêj dê gel, navekî layîqî Hevalê Rohat bibîne ew jî; Egîdê Hemdem e. Ji ber vê jî diyare gotina ku; “însan dişibe ax û warê xwe” encama tecrubeyên civakî yên dûr û dirêj çêbûye. Êlih jî di tekoşîna azadiya gelê me da taybet jî pêvajoyên krîtîk de bi pêşengtiyên stratejîk rolên esasî leyîstîye. Di şerê rêveberiya xweser de, derketin û pêşengtiya Şehîd Çiyager Hêvî jî encama vê rastîyê ye. Dîsa di destpêka tekoşîna me da rola kû partîya me li Êlihê re dide rolek stratejîk e. Ji Mezlum Doxan heya Haki Kareran bi kedeke pir bi nirx re xeta welatparêziya Êlihê hatiye sitrandin. Hevalê Rohat jî, di giştî meşa xwe ya azadiyê de ji vê kaniya lehengiyê, tîbûna xwe dişkand. Her tim tî û birçiyê vê kaniyê bû. Her kû ji vê kaniyê av vexwar; mezin, xweşik û li ber dilan delal bû.

2005'an êdî hêza biryara fedaîbûyinê di xwe da dibîne, û tevlî nava refên azadiyê dibe. Ji Serhedê heya Botanê, Ji Amed û Êlihê gelek cihên Bakurê Kurdistanê û Tirkiyê xebatên ciwanan de asta pêşengtiyê de rol dileyîze. Ruxmê ku du caran tê girtin jî, her girtinê dike sedema hîn xurttir tevlîbûnê. Li ruxmê nûbûna xwe jî bi hêza partîbûna ku di xwe de ava kiribû, li beramber êrîşên hindûr û derve di hamleya “ Êdî Bese” de asta pêşengtiyê de rol dileyîze. Di vê pêvajoyê da taybetmendiyan wî yên herî zêde li ber çav; bawerî û îmana wî ya serkeftinê ye. Heman demê de cesaret û fedakartiya ku ji bo serkeftinê dîyar dike ye. Ew sekna ji dil û tijî maneviyat jî dihêle kû Hevalê Rohat dilê hemû hevalên xwe de cîh bigire. Meşa xwe ya azadiyê bê navber bi vegera çiyayên azad berdevam dike. Piştî perwerdeyan xwe yên bingeîn dest bi pratîkek dûr û dirêj dike. Di amadekirina binesazîya rêxistin kirina xebatên ciwanan yên li Başûrê Kurdistanê da jî rolek esasî dileyîze. Piştî Başûrê Kurdistanê jî, teşîya meşa xwe ber bi Rojhilatê welat ve dike. Şehîd Bişeng Brûsk

re dibe xwedî pratîkek serkeftî. Ji xwe taybetmendiyeke din ya herî ber biçav ya Hevalê Rohat, bar û erkên partiyê serkeftî bicîh anîbû. Her tim di nava xwe gihandina rastiya Fikri Baygeldiyan de bû. Ji ber armanc û keda camêrtiyê û azadiyê pir kûr bû, di hemû hevalên xwe da jî ew lêhûrbun ava dikir. Di pratîka Rojhilat de gelek lehengên wekî Şehîd Tolhildan Qendîl, Şehîd Agir Serhildan perwerde dike û amade dike. Her cihê lê ked daye hîna jî berhemên şoreşê yên bingeînî. Sirra serkeftinê Hevalê Rohat kêlî bi kêlî xwesteka xwe gihandina Rêbertî bû û her tim di nava hewildayîna rexnedayîna hevaltiya kêma de bû ye.

Nameyek xwe ya ji bo Rêbertî dinivîsîne de wiha dibêje; “Ew tişt hemû jî, ji bo xwe gihandina te, hesreta ji bo te anîna ser ziman û ji bo em xwe ji wê rewşa şermê rizgar bikin, hatin kirin.

Lê belê, hîna jî tu pir nêzîkî me, em jî pir dûrî te ne.. ”

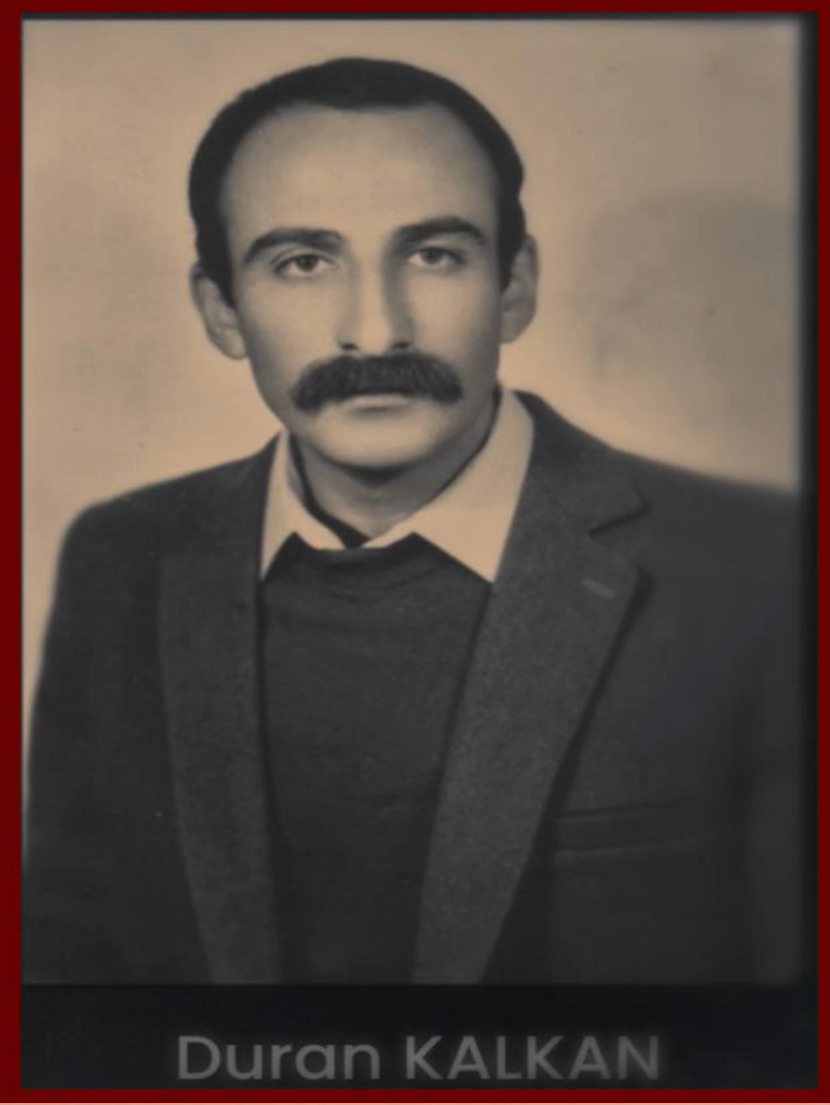
Kurahiya hest, mezinahiya maneviyata vî û heskirina vî ya li beramber gelê Kurdistanê hişt kû bibe rêxistinwanek serkeftî. Bi dîlnizimtiya xwe jî, her tim xwest zêdetir bike. Her cihê çûye bi perwerdekariya xwe rêxistin avakir. Bi çalakgeriya xwe jî hişmendî ya azadiyê ava kir. Ji ber vê jî her cihê destê wî lê ket li vê derê partîbûn avabû.

Çawa ku Şehîd Egîd ango Mehsum Korkmaz pêngavek da destpêkirin, Hevalê Rohat jî heta kêliyê ku şehîd ket bi perwerdeyên ku dayî, bi ciwanên ku rexistin kir û riya şoreşê nîşanê wan da bi domandina vê pêngavê ve bû Egîdê hemdem.

Lê belê teşîya ked û nirxê vî
Niha jî li dora welatê rojê dizivire,
Heta dînamîzma ciwanên Apoyî hebe,
Ew teşî wê tu caran nerawestê

Gelecek Kesinlikle PKK'nin 47 Yıllık Mirası Üzerinden Yükselecektir

yanarak gerçekleştirdi. PKK'nin doğuşunu, kuruluşunu gerçekleştiren, buna önderlik eden Önder Apo, önce İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde bir yıl okumuş olsa da sonra kaydını Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine yatay geçişle yaptırmış, birçok devrimci önderi açığa çıkaran Siyasal Bilgiler Fakültesinin bir öğrencisi olmuştu. Apocu gruplaşmayı da Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisiyken ortaya çıkardı ve geliştirdi. Gençliğin böyle bir stratejik karara ulaşması, genç kadroların bu denli iddali tarihi öneme sahip büyük kararlar alması nasıl gerçekleşti diye sorulduğunda esas olarak o dönemin koşulları ve gelişen devrimci gençlik hareketiyle cevap verebiliriz. Önder Apo'nun çıkışı, Apocu gruplaşma gerçekleşmeden önce, çok güçlü bir biçimde gelişen, Türkiye'de ciddi bir demokratik devrim yaşatan büyük bir devrimci gençlik hareketi vardı. 1970-1971 devrimci gençlik direnişi deniyor buna. Bu, Dev-Genç öncülüğünde gelişmiş, bütün üniversitelere yayılmış, gençlik sınırlarını da aşarak işçilere, köylülere, kadınlara, emekçilere kadar uzanmayı ve yayılmayı başarmış bir devrimci hareketti. İçinden gerilla grupları da çıkardı. Mahir Çayan öncülüğündeki THKP-C, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan öncülüğündeki THKO, İbrahim Kaypakkaya önderliğinde TKP-ML/TİKKO bu gerilla hareketlerini oluşturuyor ki bunların hepsi devrimci gençlik hareketi içinde şekillendi. Devrimci gençler tarafından oluşturuldular ve Türkiye'de gerilla savaşı gibi, gerilla savaşına dayalı olarak demokratik halk devrimini geliştirme ve gerçekleştirme gibi çok büyük bir iddaya sahiptiler. Önder Apo ve PKK'nin gruplaşmasının böyle bir devrimci gençlik mücadelesi mirasına dayandığı tartışma götürmez bir gerçektir. Kuşkusuz Önder Apo ya da PKK'yi kuran diğer kadrolar bu hareketlerin militanı olmadılar. Fakat bu devrimci direniş hareketinin

Dergimizin bu sayısında PKK'nin kurucu kadrolarından olan Abdullah Öcalan Sosyal Bilim Akademisi üyesi Duran Kalkan ile; PKK'nin kuruluş dönemindeki gençlik karakterini, yarım asrı aşan mücadele tarihi boyunca gerçekleştirilen gençlik öncülüğünü, bu yılki 27 Kasım'ın anlam ve önemini ve Barış ve Demokratik Toplum sürecinde gençliğin rol ve misyonu üzerine söyleşi gerçekleştirdik.

-PKK genç başladı ve gençlerle kuruldu. O dönemde bu denli genç devrimcileri bu kadar stratejik bir kararla partileşmeye götüren neydi? Fisteki kuruluş kongresine katılan gençler nasıl bir karaktere sahipti?

Duran Kalkan: Belirtildiği gibi PKK'yi gençler kurdular. Dolayısıyla PKK genç başladı, bir aydın gençlik hareketi olarak doğup gelişti. Esas itibarıyla de üniversite gençliğine dayandı. Ankara'da ideolojik gruplaşmasını üniversite gençliğine da-

yakıcı etkisi altında kendilerini şekillendirdiler, liselerde bu etkide büyüdüler, üniversite dönemine gelince de aynı ruhu, anlayışı, çizgiyi yeni koşullarda Kürdistan merkezli uygulamayı esas aldılar. Dolayısıyla dönem, gençliğin çok aktif olduğu, devrimci olduğu, toplumsal sorumluluğu derinden hissedip güçlü bir şekilde üstlendiği dönemdi. Apocu gruplaşmadan önce de içinde Türk, Kürt ve diğer halklardan gençlerin bulunduğu Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi benzer bir stratejik kararlar yola çıkmış, büyük devrim iddiasını edinmişti. Dönemin temel karakteri buydu. Tabi Türkiye'deki 1971 devrimci gençlik direnişini de dünyada yaşanan 1968 devrimci gençlik devriminden kopuk ele alamayız. 1968 Dünya Gençlik Devriminin Türkiye'deki kolu, etkisi olarak 1971 Devrimci Gençlik Hareketi Direnişi gelişti. Doğrudan Dünya Devrimci Gençlik Hareketinin bir uzantısı, bir parçası oldu. Onu Türkiye'de sürdürdü, devam ettirdi. Dolayısıyla tüm bunların da dayandığı bir 1968 gençlik devrimi gerçekliği vardır. Dolayısıyla PKK'nin genç başlamasını ve gençler tarafından kurulmasını dünyada ve Türkiye'de yaşanan bu gençlik olaylarından, devrimci gençlik hareketlerinden, en genel anlamda gençlik devriminden kopuk ele alamayız. Şöyle demek daha doğru düşebilir; Türkiye'deki Devrimci Gençlik Hareketi 1968 dünya gençlik devriminin Türkiye koluydu. Apocu grup da 1968 Dünya Gençlik devriminin ve 1970-1971 Türkiye Gençlik Hareketi'nin Kürdistan kolu olarak doğup gelişti. Bu devrimci gençlik ruhu, bilinci, iradesi Apocu grupla Kürdistan'a taşındı. Bu bakımdan PKK'yi oluşturan genç kadroların böyle iddialı, ideolojik ve stratejik kararlar almaları yadırganacak bir durum değildir, tersine yaşanan gelişmelerin doğal bir sonucuydu ve anlaşılır bir durumdu. Bunun gerisine de düşemezdi. Eğer Apocu gruplaşma ideolojik ve stratejik kararlar almasaydı o zaman dünyada ve Türkiye'de yaşanmış gençlik devrimlerinin gerisine düşerdi. O zaman da onları temsil edemez, onları Kürdistan'a taşıyamazdı. O zaman da herhangi bir anlamı olmazdı. Ciddi bir gelişme yaratamazdı. Onları esas aldı ve onları Kürdistan'a taşıyarak sürdürdüğü ve geliştirdiği oranda etkili oldu, yenilik içerdi ve anlam buldu. Bu bakımdan söz konusu durum açık ve anlaşılabilir. PKK'yi kuran, Lice'nin Fis köyündeki Ku-

ruluş Kongresi'nde bulunan genç kadroların genel profili neydi dendiğinde ağırlıklı olan öğrenci gençlikti. Üniversite gençliği çoğunlukta ama üniversite okumamış lise gençliği de vardı, çeşitli biçimlerde işçilik yapmış, çiftçilik yapmış gençler de vardı. Yani temel profil, aydın gençlik karakterini taşımasıydı ama bu aydın gençlik, sınıf kökeni olarak ağırlıklı yanıyla köylü kökenliydi. Yani emekçi topluma dayanıyordu. İşçi, köylü, emekçi toplumunun aydınlanmış gençlerinden oluşuyordu. Başta Önder Apo kişiliği böyleydi. Kongrede bulunan tüm gençlerin dayandığı toplumsal temel tümüyle böyleydi. Urfa'dan Dersim'den Amed'den Serhat'tan Batman'dan gelen kongreye katılan gençlerin ortak profili böyleydi. Yani işçi, köylü, emekçi toplumsal kesime dayalı üniversite öğrencisi konumunda olan aydın gençlik hareketi olarak PKK'yi tanımlamak PKK kuruluşunu bu biçimde ifadelendirmek yanlış olmayacağı gibi en doğru tanımlama olabilir

-Önder Apo; 'PKK, bir gençlik hareketidir' dedi. Kuruluşundan bugüne PKK, hem Kürdistan'da gençlikle hamleler yaptı hem de Önder Apo'nun ideolojisinin evrenselleşmesinde, tüm dünyaya yayılmasında rol oynadı. Bu öncülük rolünü ve nasıl etkili olduğunu değerlendirebilir misiniz?

Duran Kalkan: Önceki soruda belirttiğimiz gibi PKK bir aydın gençlik hareketi olarak doğup gelişti ve Önder Apo da bu karakterini her zaman ifade etti. PKK'nin bir aydın gençlik hareketi olduğunu her zaman söyledi. Buna dayalı olarak PKK'nin gençlik hareketi olduğu vurgusunu yaptı. Tabi dayandığı sosyal kesim olarak aydın gençlik hareketi olsa da kendisine işçi sınıfı ideolojisini esas aldı. En azından o dönemde egemen olan sol sosyalist hareketlerin sosyal temel olarak dayandığı işçi sınıfını, PKK de kendisine sosyal temel olarak gördü. Fakat Kürdistan'da işçi sınıfı yok denecek kadar azdı veya çok zayıftı. Toplumsal yaşamda etkinlik sağlayacak bir sınıf düzeyinde değildi. Bir toplumsal kesimi oluşturmuyordu. Bu nedenle işçi sınıfı öncülüğünü hep ideolojik olarak değerlendirdi. Sınıf adına ideolojik örgütlenmeyi öncü gördü, bu da parti oluyordu. İşte PKK

böyle bir parti gerçeğini ifade ediyordu. Diğer yandan toplumsal dayanak olarak işçi sınıfı bir hareket geliştirmede Kürdistan koşullarında çok zayıf kalacağı için her zaman işçi-köylü ittifakını dillendirdi. Temel güç olarak bu ittifakı gördü. Tanımlamasını hep şöyle yaptı. İşçi sınıfı öncülüğü ve işçi-köylü temel ittifakına dayanma biçiminde ifadeye kavuşturdu. Bu da anlaşılır bir durumdu. Çünkü köylü toplumdu ve aydın gençlik de işçi sınıfı da köylü toplumunun dönüşümünden ortaya çıkıyordu. Hem gençlik, işçi sınıfı, köylülükten geliyor hem köylülük toplumun bel kemiğini oluşturuyordu. Dolayısıyla kendisine sosyal dayanak olarak işçi-köylü ittifakını temel alması doğal ve anlaşılır bir durumdu. Ama yine de öncü olarak, işçi sınıfını ideolojik öncülük düzeyinde her zaman vurguladı. Fakat kadrosunu her zaman gençlikten devşirdi. Yani işte işçi-köylü temel ittifakı, bunun hareket olarak öncülüğü işçi sınıfı öncülüğü, bu öncülüğü fiiliyatta temsil eden sınıfın ideolojisiyle donanmış öncü partiydi. Ama bu parti de yüzde doksan sekizden fazla gençlikten oluşuyordu. Tüm kadrolarını gençlikten devşiriyordu. Yani işte öğrenci gençlik, üniversite öğrencisi, lise öğrencisi hatta bu oran Kürdistan'a gittikçe ortaokul öğrencilerine kadar indi. Diğer yandan köylü gençlik 15 Ağustos 1984 Atılımından sonra çok yaygın olarak katıldı. Aslında Hilvan-Siverek direnişiyle birlikte köylü gençliğin harekete katılımı yoğun olarak başlamıştı. Yine kentlerde işçi gençlik çok önemli bir taban oluşturdu. Örneğin Antep başta olmak üzere daha 1977-1978'lerde böyle bir işçi gençliğe dayalı toplumsal temel, kadrolaşma Antep sahasında ortaya çıkmıştı. Dolayısıyla yani öncülük parti, ideolojik öncülük oldu. İşçi sınıfının ideolojik öncülüğü toplumsal dayanak işçi-köylü ittifakı olarak tanımlandı ama partiyi gençlik oluşturdu. Öğrenci gençlik işçi gençlik köylü gençlik oluşturdu. Yani örgütsel-militan yapısı tamamen gençlikten oluştu. Onun dışında diğer toplumsal kesimler kadrolaşma yerine daha çok sempatzan, yurtsever, taraftar olarak destek veriyorlardı. Katılım gösteriyor, güç katıyorlardı. PKK'nin militan yapısı içerisinde yer alma ve partinin tüm çalışmalarına katılma gibi bir durumları yoktu. Şöyle oluştu, öncülük partide somutlaştı. Bu işçi köylü temel ittifakı adına oldu. Parti de gençlik kadrolarından oluştu. Dolayısıyla parti öncülüğü bir gençlik öncülüğü ola-

rak fiiliyatta hayat buldu. Her ne kadar işçi sınıfı öncülüğü dense sözde, yazılarda, teoride bu ifade edilse de pratikte, fiiliyatta gerçekleşen gençlik öncülüğüydü. İşçi sınıfı ve işçi köylü ittifakı adına kendisini sosyalist bilinçle donatmış yine yurtsever bilinci, ulusal kurtuluşçu bilinci derinden edinmiş özgürlükçü, bağımsızlıkçı sosyalist gençlerden oluşan bir parti ortaya çıktı. Bütün öncülüğü bu parti yaptı. Dolayısıyla fiili öncülük, parti öncülüğü, yurtsever ve sosyalist gençlerin öncülüğü olarak ortaya çıktı. Başlangıçta katılımda erkekler daha çoktu. İdeolojik gruplaşmada Kürdistan'da partileşme süreci yaşarken, doğal olarak söz konusu gençlik kadrolaşmasında genç kadınlar azdı. Sayı olarak erkek sayısı çok fazlaydı. Bu da doğal bir durumdu. Kürdistan gibi inkâr edilen, imhaya uğratılan, soykırıma uğratılan, toplumsal gelişimini bu saldırılarla yaşayamamış bir toplumda kadının öncü düzeyde yoğun olarak katılması zaten mevcut yapıya, koşullara tersti. Neden olmadı diye bir sorgulama yapılamazdı. Zaten yapılmadı da. Doğal bir durumdu fakat örneğin diğer Kürt örgütlerine göre yine de PKK içerisinde genç kadınlar vardı. Ankara'daki ideolojik gruplaşma döneminde de Kürdistan'a dönüşte ve Kürdistan'da partileşme sürecinde de ardından 15 Ağustos Atılımı ile gerilla ilan edilince yine 21 Mart 1985'te ERNK ilan edilince kadınların sempatzan, yurtsever destekleyici olarak katılımları çok artıp toplumsal kitle dayanığının neredeyse çoğunluk kesimini kadınlar oluştururken aynı zamanda genç kadınların kadro düzeyinde militan katılımında da istikrarlı bir artış oldu. Gerilla içerisinde kadın kolu gelişti. 1990'ların başından itibaren kadın birliklerinin oluşumu, 1994'ten itibaren de özgün kadın gerillalaşması olarak YAJK'ın kuruluşuna kadar gidildi. Gençlik, öncülük rolünü fiili olarak böyle oynadı. Yani 2003-2004'teki paradigma değişimine kadar, söz konusu stratejik formülasyon esas olsa da fiiliyatta öncü yine gençlik oldu. Genç kadrolar yürüttüler. Parti militanı gençlerdi, yeni katılanlar gençlerden oluşuyordu. Gerilla tümüyle bir gençlik hareketi olarak şekillendi. Zaten paradigma değişiminden sonra da PKK bu 'teorisi ayrı pratiği ayrı' durumunu değiştirdi, düzeltti. Pratikte var olanı teorik olarak de ifadeye kavuşturdu, formüle etti. Yine işçi-köylü ya da emekçi hareketi ya

da öncülüğü tanımlaması yerine demokratik modernite paradigmasının pratikleşmesinin, demokratik modernite devrimini gerçekleştiren öncülüğü kadın ve gençlik öncülüğünü hem teoride tanımladı hem pratikte esas aldı. Zaten pratik süreç böyle olmuştu. 90lardan sonra Özgür Kadın Hareketi'nin gelişimi giderek ideolojik olarak ve fiili olarak da kadın öncülüğünü PKK'de gittikçe hissettirir hale gelmişti. Temel çizgiyi oluşturuyordu. Etkinliğini sağlıyordu. Fiiliyattaki gençlik öncülüğünün yanında kadın öncülüğü kadın devrimi olarak hayat buluyordu. Yeni paradigma bunları çok daha açık olarak değerlendirip ifade etti. Bu fiili durumu teoriye de dönüştürdü. Demokratik modernite paradigmasını hayata geçirecek temel mücadeleye gücü olarak kadın ve gençliği, kitle düzeyinde, kadın ve gençlik hareketlerini de örgütlü güç düzeyinde tanımladı. Bu nasıl etkili oldu? Kürt toplumuna bir bilinç götürülmesi gerekiyordu. Bu toplum kendiliğinden bilinçlenemezdi. Modern ulusal kurtuluşçu bilinci alamaz hele hele sosyalist bilince hiç ulaşamazdı. Bunu da götürecek olan aydınlardı. Bunu tüm sosyal bilimciler kabul ediyorlar. 'Topluma bilinç dışarıdan götürülür' diyorlar. Kürt toplumuna da aydınlar tarafından götürüldü. Kürdistan'da sömürgeci soykırımcı koşullarda yeni bilinci hem edinme hem topluma taşıma dinamizmini bünyesinde barındıran gençlikti. Dolayısıyla öncü hareket, aydın gençlik hareketi oldu. Hem dinamizmi hem bilinci kendi bünyesinde somutlaştırdı böylece toplumu ikna etti. Bunu temel özellikleri ile de gerçekleştirdi. Bu fikir-zikir-eylem, teori-pratik, söz ve yaşam birliğiydi. Yani Önder Apo'nun karakteri buydu. Bundan dolayı PKK söylediğini yapan, yaptıklarını söyleyen bir hareket oldu. Söylediği ayrı ama yaşadığı ve yaptığı ayrı olan bir hareket kesinlikle olmadı. Esas ikna edici olan buydu. Önder Apo "halk PKK kadrolarının ne söylediğine bakarak değil nasıl yaşadıklarına bakarak onlara inandı ve katıldı" dedi. Toplum gözüyle gördükçe inandı ve katıldı. Bunu söylediler "bu talebeler söz ve davranış olarak tutarlılardır". Söyledikleri gibi yaşıyorlar. Bunlar diğerlerinden farklı. O halde bunlar iş yapabilirler. Bir de pratik eylemi gördükçe bu eylemi yapacak cesaret fedakarlık ve tutarlılığı gördükçe inandılar, güvendiler, destek ve güç verdiler,

katılım sağladılar. Aynı tarz dış yayılımda da yaşandı. Birçok hareket PKK'den önce yurt dışına çıkmışlardı, örgütlenmişlerdi. Örneğin Avrupa'daki Kürtleri örgütlemişlerdi. KOMKAR vardı, birçok örgüt olmuştu. Kürt toplumunu kendi bünyesinde toplamıştı. Sol sosyalist güçleri, kadın hareketlerini 'Biz Kürt hareketiyiz' diyerek kendilerine destek verir hale getirmişlerdi. Fakat 15 Ağustos Atılımı oldu. Kürdistan'da gerilla gelişti. Kürt toplumunda bu büyük etkiyi yaptı ve bunlar dışarıya yansdıktan sonra gerçekler açığa çıkınca bütün bu örgütlenmeler yurtdışında da iflas ettiler. Dostları ve destekleyenleri kalmadı, maskeleri düştü, gerçek yüzleri açığa çıktı. Söyledikleri ve yaptıklarının farklı olduğu görüldü. Tersine Kürdistan'da mücadeleye eden gücün PKK olduğu, gerillayı onun geliştirdiği anlaşıldı. Dolayısıyla yurtdışındaki bu örgütler, Kürt kitlesini kaybettikleri gibi dış desteği de kaybettiler. Sol, sosyalist, demokratik güçlerin kadın ve gençlik hareketlerinin ilgisi daha çok PKK'ye yöneldi. Anlamaya, tanımaya çalıştılar. Daha sonra da bu mücadeleden etkilenip katılım gösterdiler. Yurtsever demokratik destek verdiler. Andrea Wolf gibi devrimci temelde katılıp Kürdistan'a gelerek savaşıp şehit düşenler oldu. Bu, komploya karşı mücadele sürecinde daha fazla gelişti. Etkili olmada en temel husus; fikir zikir eylem birliğidir yani söz, yaşam ve mücadele birliğidir. Bu konudaki tutarlıktır. Bu PKK'nin gittiği her yerde gelişme sağlamanın temel sırrıdır. PKK'nin temel karakteridir. Başarısının ve yenilmezliğinin sırrı da bu olmaktadır.

- Yeni dönemde hareketimiz için stratejik, dinamik, öncü güç kimdir ve nasıl bir rol oynamalıdır? 27 Kasım tarihi, bir milad oldu. Ama geldiğimiz aşamada PKK feshedildi. Gençlik bu aşamadan sonra 27 Kasım'ı nasıl ele almalı, nasıl bir anlam biçmelidir?

Duran Kalkan: Kuşkusuz demokratik modernite paradigmasını pratikleştirmenin öncü güçleri kadınlar ve gençlerdir. Bu toplumsal tanımlama olarak böyledir. Ama tabi pratikte gerçekleşebilmesi için de kadın ve gençlerin bu düzeyde bilinçlenmeleri, örgütlenmeleri ve eylem geliştirmeleri gerekir. Yani teorik olarak toplumsal harekete öncülük edecek kesimlerin belirlenmesi önemlidir. Çünkü devrimin en çok hangi kesimin yararına olduğu, hangi kesimin çıkarı ya da yaşam özellikleri temelinde devrimin değişim yaratacağını belirlediği gibi bu durum aynı zamanda en fazla hangi kesim içerisinde eğitim ve örgütlenme çalışmaları yapmak gerektiğini de ortaya koyar. Bu bakımdan kadın ve gençlik öncülüğünün pratikte gerçekleşebilmesi için çok yoğun eğitim ve örgütlenme çalışmasının bu kesimler içerisinde gerçekleştirilmesi, Özgür Kadın Hareketinin, Devrimci Gençlik Hareketinin toplumsal demokratik sosyalist harekete, demokratik topluma öncülük edecek düzeye getirilmesi gerekir. Yoksa bir şeye teorik olarak öncü demek onun pratikte de gerçekleştiği anlamına gelmez. Öyle yaklaşırsak ekonomist anlayış içerisine gireriz. Düz ilerlemeci yaklaşımı esas alırız. "Madem ki öncü bunlardır o halde her halükârda bunlar öncü olurlar" der duruma düşeriz. Ama öncülüğün gerektirdiği ideolojik, politik, örgütsel etkinliği geliştirmezlerse, öncülüğün gereklerini yerine getirmezlerse o zaman toplumsal hareketin gelişimini engellerler, ortada bir toplumsal hareket olmaz. O durumda da toplum gericilerin, iktidar ve devlet çevrelerinin elinde kalır. Faşistlerin, sömürücülerin, soykırımcıların eline geçer. Bu nedenle

öncüyü tanımlamak önemli ama

"öncü haline nasıl gelinir" sorusunu da her zaman sorup cevaplamak, onun gereklerini pratikte yerine getiren bir yaşam ve mücadele içinde de olmak gerekir. Bu konuda biraz yanılgılar, düz yetersiz anlayışların var olduğu görülüyor. Belirttiğimiz durumlara düşülüyor. İşte "gençlik öncüdür o halde ne yapsak da biz öncüyüz" deyip hiçbir şey yapmayan ya da az yapan konuda kalınabiliyor. Halbuki öncü olmak bir güce veya kesime ağır görev ve sorumluluk yükler. Ondan, öncülüğün gereklerini yerine getirmeyi ister. Bunun gerekleri yerine getirilmesin herhangi bir ideolojik, örgütsel, eylemsel güç oluşturulmasın ama yine de "ben toplumun öncüsüyüm" denirse öyle olmaz, bu böyle gerçekleşmez. Gençlik örneğin demokratik modernite devriminin öncüsüyse böyle bir öncülük görevini yerine getirecek düzeyde bir devrimci gençlik hareketinin eğitilmesi, örgütlenmesi, eyleme seferber edilmesi gerekir. Yani bu iş fiiliyatta olur. Yoksa pratik yapmadığın koşullarda da her halükârda öncüsün diye bir şey söz konusu değil. Toplumsal hareket birilerini beklemez. "Siyaset boşluk kabul etmez" deniliyor, doldurur boşluğu. Gençlik "ben öncüyüm" deyip gezer ama öncülüğün gerektirdiği eğitim ve örgütlenme eylem faaliyetini geliştirmez, öyle bir örgütlenme açığa çıkarmazsa başka güçler çıkarlar, kendilerini eğitir, örgütler, toplumu etkiler, yönlendirirler, istedikleri doğrultuda giderler. Toplumu gençliğin elinden alırlar. "Başka hiç kimse yapamaz, sadece kadın ve gençlik bu işi yapar o nedenle de yapsalar da olur yapmasalar da olur, hızlı yapsalar da geç yapsalar da olur" diye bir düz mantık geçerli değildir. Bu konuda kesinlikle yanılgıya düşmemek lazım. Önderlik demokratik modernite devrimine öncü olarak gençlik ve kadını niye tanımladı? Yani zaten paradigmanın temeli kadın özgürlüğüdür. Yani kadın özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik toplum paradigması diyoruz. Diğer yandan kadının örneğin eylem gücü, toplumdaki etkinliği çok fazladır. Bir de dayanışmacı, paylaşımcı yaşama çok açıktır. İktidar ve devlet sistemi tarafından en çok sömürülen, baskı altına alınan, köleleştirilen bir kesim. Dolayısıyla özgürlüğe en çok ihtiyacı olan kesimdir. Özgürlükçü dinamizmi

en fazla bünyesinde taşıyor. Gençlik de bire bir aynı değilse de benzer özellikleri var.

Gençlik gelecektir, mücadele geleceği yaratıyor. O halde geleceği gençlik kendisi mi belirleyecek yoksa başkalarının kendisine çizdiği gelecek üzerinden mi gidecek?

Bu bakımdan iddialı ve iradeli olması gerekiyor. İktidar ve devlet güçleri gençliğin kendilerinin istediği gibi olup kendilerine hizmet eder hale gelmesi için çaba harcıyorlar. O kadar eğitim ve benzer şeyler adı altında yaptıkları aslında gençliği kendi sistemlerine hizmet eder hizmetçi ve memurlar derecesine düşürmektir. İyilik yapmıyorlar onlara. Onları kendilerine hizmet eder memurlar haline getirmek istiyorlar. Gençlik bunu kabul edecek mi etmeyecek mi? İktidar ve devlet sisteminin köleleri haline mi gelecek yoksa özgür yaşamı, demokratik sistemi ortaya çıkartan bir geleceği kendi elleriyle yaratacak mı? İşte cevap verilmesi gereken esas soru bu. Diğer yandan özgürlüğe, gelecek belirlemeye en çok ihtiyacı olan kesimlerden bir tanesi de gençliktir. Aynı zamanda gençlikte toplumsallık çok daha fazladır. Bireyciliğin, iktidar ve devlet sisteminin maddi çıkarlarının kirine ve pasına bulaşmış değildir. Sosyalizme daha çok açıktır. Daha çok komünaliteye yatkındır. Komünal yaşam ve kollektif çalışmaya daha çok geliyor. Kapitalist modernite sisteminin bireycileştirme kültürünü en az alan toplumsal kesimdir. Toplumsallığın doğalında var olan komünallığı bünyesinde, duygularında, ruhunda, davranışında daha fazla yansıtan bir kesimdir. Bir de dinamizmi var tabi. Yani en çok ve hızlı kavrayan, en derin bilen, en cesur en fedakar bir toplumsal durumu ifade ediyor.

İşte bunlardan dolayı demokratik komünal sistemin geliştirilmesinin en çok gençliğin ve kadının çıkarına olduğu için demokratik modernite devriminin öncüsünü gençlik ve kadın diye tanımlıyor. Gençlik ve kadın hareketlerinin de bilinçle, örgütlenmeye, eğitime, mücadeleyle bunun gereklerini yerine getirir olması lazım. O düzeye getirilmeleri gereklidir. Bunun için de herkesten

daha fazla tabi sorumlu duyacak, Önderlik Gerçeğini, devrimci çizgiyi inceleyecek okuyacak. Herkesten daha fazla çaba harcayacak mücadele edecek. Cesaret ve fedakarlık gösterecek. Hem gençliği eğitecek, örgütleyecek, eylemli kılacak hem de öncüdür. Diğer toplumsal kesimleri eğitecek, örgütlü kılacak, peşinden sürükleyip mücadele eder hale getirecek. Burada da yanılgılar var. Yani "gençlik öncüdür, örgütlenecek o halde kendisiyle uğraşmalı" diye toplumdan kopartan yaklaşımlar çok fazla görülüyor. Büyük bir hata, yanılgıdır. Bunları düzeltmek lazım. İşte gençlik öncülüğü "özgün, özerktir, genelden ayrıdır" deniliyor. Halbuki geneli öncüler temsil ederler. Öncü Kadın ve gençlik olduğuna göre aslında demokratik modernitenin geneli, kadın ve gençlik hareketidir. Tali olan diğerleridir. Dolayısıyla gençliği bir kol gibi ele alan, gençlik hareketini eski reel sosyalist örgütlenmelerin yaptığı gibi bir kol olarak gören, onun dışında genel arayan yaklaşımlar yanlıştır. Böyle yaklaşımlar çok fazla var. Gençliği toplumdan kopuk görüyorlar. Dolayısıyla gençlik hareketini toplumsal hareketten kopuk görüyorlar. Hem öncü diyor hem kendisini artçı olarak belirlediğini, eğitime, örgütleme, eyleme çekme görev ve sorumluluğu üstlenmiyor. Hatta onun peşinden gidiyor. Bu nasıl öncülük olur? Hem öncü diyeceksin hem arkadan gideceksin, ayrı duracaksın. Mümkün mü? Öncü ayrı durursa o zaman genelden kopar, kitle ve diğerinden kopar, kendi başına kalır, öncünün şovenya savaşı mücadelesi ortaya çıkar ki diğer kitlelerden kopan bir öncü, bir toplumsal kesim başarılı olamaz. Bu bakımdan düzeltme yapmak lazım. Bu konularda ciddi yanılgılar var işte zor geliyor, ağır görev gibi geliyor. Dolayısıyla dar yaklaşım gençlik çalışmaları içerisinde çok fazla hakim hale geliyor. San ki o doğruymuş gibi de benimseniyor, yanlıştır. Hiç kimse böyle görmemeli, böyle ele almamalı.

Gençliği toplumun diğer kesimlerinden kopuk ele almak devrimci gençlik hareketini demokratik modernite devriminden kopuk, o devrimi yürüten güçlerden kopuk ele alma, topluma ve devrime aykırı olduğu gibi öncülük tanımlamasına da aykırı ve terstir.

Oysa ki öncü başkalarını eğitir, başkaları tarafından eğitilmez. Öncü başkalarını peşinden sürükler, başkaları tarafından sürüklenmez. Dolayısıyla başkaları beni çeksin sürüklesin demez, ben başkalarını sürükleyeyim der, kendisi sorumluluk üstlenir. O halde daha çok çalışmak, anlamak, daha fazla bu işleri yapar hale gelmek lazım. Gençlik bunu yapar, kendine güvenmeli, bilincine dinamizmine inanmalıdır. Gençler daha çok anlarlar, daha büyük dinamizm gösterirler. Diğer kesimler bireysel ve maddi yaşama daha çok çekilmişlerdir. Dolayısıyla onlardan kurtulmaları hep eleştiri özeleştiriyi gerektiriyor. Ama gençliğin öyle bir durumu yok. "Gençliktir bir şey bilmez, anlamaz, yeni öğreniyor" diye küçümsüyorlar, geriye itiyorlar. Bu bir egemen zihniyet yaklaşımıdır. Kesinlikle doğru devrimci yaklaşımla bir alakası yok. Daha da olumsuzluğu gençlerin de bunu böyle kabul etmesi, razı olması kendilerini mücadeleden ayırıp kopartarak dar bir anlayış içerisine girmesidir. O zaman hareket parçalanır, mücadele yürümez, başarıya gitmez. Gençlik hareketi hiçbir koşulda "ben başarılıyım da toplumsal hareket başarısızdır" diyemez. Gençlik hareketi başarılıysa toplumsal devrim zafere gider. Toplumsal devrim zafere gitmiyor, başarılı olmuyorsa bundan öncü sorumludur. Demek ki kendini iyi eğitmemiş, örgütlememiş, başkalarını eğitip örgütleyerek mücadeleye yeterince çekmemiştir. Bütün bunlardan görevli olan gençliktir. Örneğin 1968 Gençlik Devrimi incelensin. 1970-1971 Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi incelensin. 1975ten itibaren Kuzey Kürdistan'da gelişen PKK hareketi incelensin. Genç kadrolar nasıl sorumluluk duyular, nasıl kitlelere gittiler, tüm toplumsal kesimleri örgütlemeye çalıştılar? Öyle yaşlıların peşinden gitmediler. Tam tersine eğitip örgütleyerek mücadele ederek sonunda yaşlıların hepsini kendi peşlerinden gelenler konumuna düşürdüler. Tarih böyledir,

bütün arkadaşlarımızın ailelerinde böyle durumlar vardır. Başta evlatlarını evlatlıktan reddeden durumlar oldu ama sonunda evlatlarının yürüttüğü mücadeleye destek veren, onun peşinden giden, ona katılan hale geldiler. Devrimci genç kadrolar yürüttükleri büyük mücadeleyle bunu sağladılar. Şimdi bu bakımdan bu öncülük kavramını, misyonunu, rolünü doğru anlamak doğru bir planlama ve örgütlü çalışmayla bunun gereklerini yerine getirmek lazım. Diğer yandan evet bir 27 Kasım yaşıyoruz. Bu 27 Kasım son kırk yedi yılın 27 Kasım'ından farklıdır. Gerçekten de 27 Kasım 1978, bir milattı. Aslında 1973 Newroz'u da bir milattı. Ama çok belirgin ve net değildi. Belgesi, kararı yoktu. Yeni bir başlangıçtı, ne olacağı çok fazla belli değildi. Kuralı, kaidesi ve hukuku fazla bulunmuyordu. Ama 27 Kasım 1978 öyle değil tabi. Manifestosu vardı, programı, tüzüğü ve kadroları vardı, planlama yapmıştı. Kongre sonrası Siverek direnişi gelişti. Kongre, Hilvan direnişinin zaferi üzerinden yükseldi. Böyle silah kullanmaya yönelmiş bir devrimci hareket olma pozisyonu vardı. Bu anlamda 27 Kasım daha büyük bir milad oldu tabi. 15 Ağustos 1984 Atılımı bunu tamamlayan, ete kemiğe büründüren, strateji ve taktiğe kavuşturan bir duruma geldi ki 27 Kasım ve 15 Ağustos birlikte yeni Kürt miladının, özgür Kürt varlığının başlangıcını oluşturdu. Bu gerçeği hiçbir zaman unutmamalıyız. Bu 27 Kasım PKK'nin örgütsel varlığını feshetmiş olduğu, 12.Kongrenin ardından yaşanan son 47 yılın ilk 27 Kasım'ı oluyor. Peki, o tarih değişti mi? Anlam ve önemini mi kaybetti? Hayır, öyle sanılırsa 12.kongre kararları böyle anlaşılırsa onlardan hiçbir şey anlaşılmadığı ortaya çıkar. PKK, Haki Karer'in anısına kuruldu. Peki, Haki Karer fesih mi oldu? Hayır, yaşayan en canlı gerçek ve emir gücüdür. PKK'nin 40 bini aşkın şehidi vardır. Şehitler PKK'liydi, PKK şehitler partisiydi. Peki bu şehitler gerçeği fesih mi oldu? Şehitler örgütü fesih mi oldu. Hayır öyle diyenler en büyük yanılgıyı yaşarlar. Onlar rollerini oynamaya, Kürt toplumunun özgür varlığını yönlendirmeye devam ediyorlar. Varlığın ve özgürlüğün öncüsüdürler, komutanıdırlar, emir gücüdürler. Hiçbir zaman yok olmazlar. Bu bakımdan bundan sonra ne olacağının bilincine doğru varır. O gerçekliği hissederse bu temelde

PKK 47 yıllık mücadeleye çok büyük bir miras ortaya çıkardı. Bu mirasların en büyüğü; şehitler gerçeği, şehitler ordusu, şehitler öncülüğüdür. Bununla birlikte yeni bir toplum ortaya çıkardı, Kadın Özgürlük Devrimini geliştirdi. Bir Önderlik Gerçeği yarattı. Küresel düzeyde başta kadınlar olmak üzere ezilenlere kurtuluş yolu gösteren bir kurtuluş önderliği ortaya çıkardı.

Kürdistan'ın ve Ortadoğu'nun çehresini değiştirdi. Böyle büyük bir mirası ortaya çıkarmış bir güç ki bu mirası hiç kimse yok edemez. Bu miras son yarım yüzyılın ortaya çıkan en canlı gerçeğidir. Gelecek kesinlikle bu miras üzerinden yükselecektir. Bu mirası yok etmeye kalkanlar hep yanacaklardır. Asla bunu gerçekleştirmeye güçleri yetmeyecektir. O halde 27 Kasım anlam ve öneminden hiçbir şey kaybetmiş değildir. Geçen 47 yıl boyunca nasıl özgür Kürt miladını ifade ettiyse şimdi de o gerçeklik devam etmektedir.

Özgür Kürt miladına başta kadınlar ve gençler olmak üzere nasıl sahip çıktılar, kutladılar, coşkuyla yaşadılar, özgürlüğü ve eylemi buradan anlamaya çalıştırlarsa bu 27 Kasım da böyle yapacaklar, bundan sonraki tüm 27 Kasımlar da böyle olacak.

Temel direniş bayramı, özgürlük bayramı, özgür Kürt miladı olarak rolünü oynamaya, yaşanmaya, anılmaya devam edecektir. Bu bakımdan da 27 Kasım gerçeğini iyi anlamak gereklidir. Gençlik eksiklik göstermemeli, her zamandan fazla bu 27 Kasıma sahip çıkabilmelidir. Ama sahip çıkarken PKK mirasını doğru da anlayabilmeli, Apocu militan özellikleri, komünal yaşam ve kollektif çalışma ilkelerini doğru anlayabilmelidir. Çok vurgulanıyor. Apocu gençlik nedir ne değildir? Apocu genç kimdir, nasıl yaşar, nasıl çalışır? Bu sorulara cevap doğru verilebil-

meli. Bu da Önderlik ve şehitler gerçeğinin iyi incelenmesinden, onların özelliklerinin iyi bilince çıkartılmasından geçiyor. Gençlik eğitimini bu temelde yapmalı. Bu anlamda bir eğitim zayıflığı vardır. Söz olarak söyleniyor, "Önderlik ve Şehitler Gerçeği" deniliyor ama Önderlik Gerçeği demek ne demektir, özellikleri, ölçüleri nelerdir, nasıl çalışıyor nasıl yaşıyor Önder Apo? Red kabul ölçüleri nelerdir, neye doğru neye yanlış diyor, neyi esas alıyor neyi reddediyor, bunları bilmemiz lazım. Şehitler gerçeği de böyledir. Böyle ayırıştırma çok fazla yapılmıyor. Bunlar üzerinde çok yoğunlaşılıyor. Önderlik ve şehitler gerçeğine ters davranışlar gösteriliyor. Sıradan bir genç gibi ortalıkta yaşıyor. Ne yurtseverlik bilinci var, ne devrimcilik bilinci var, ne örgütlü davranıyor. Rastgele hareket ediyor ama yeri gelince de 'ben Apocu gençliğim' diyor. Böyle olmaz.

Apocu genç olmak insana büyük sorumluluklar ve görevler yükler.

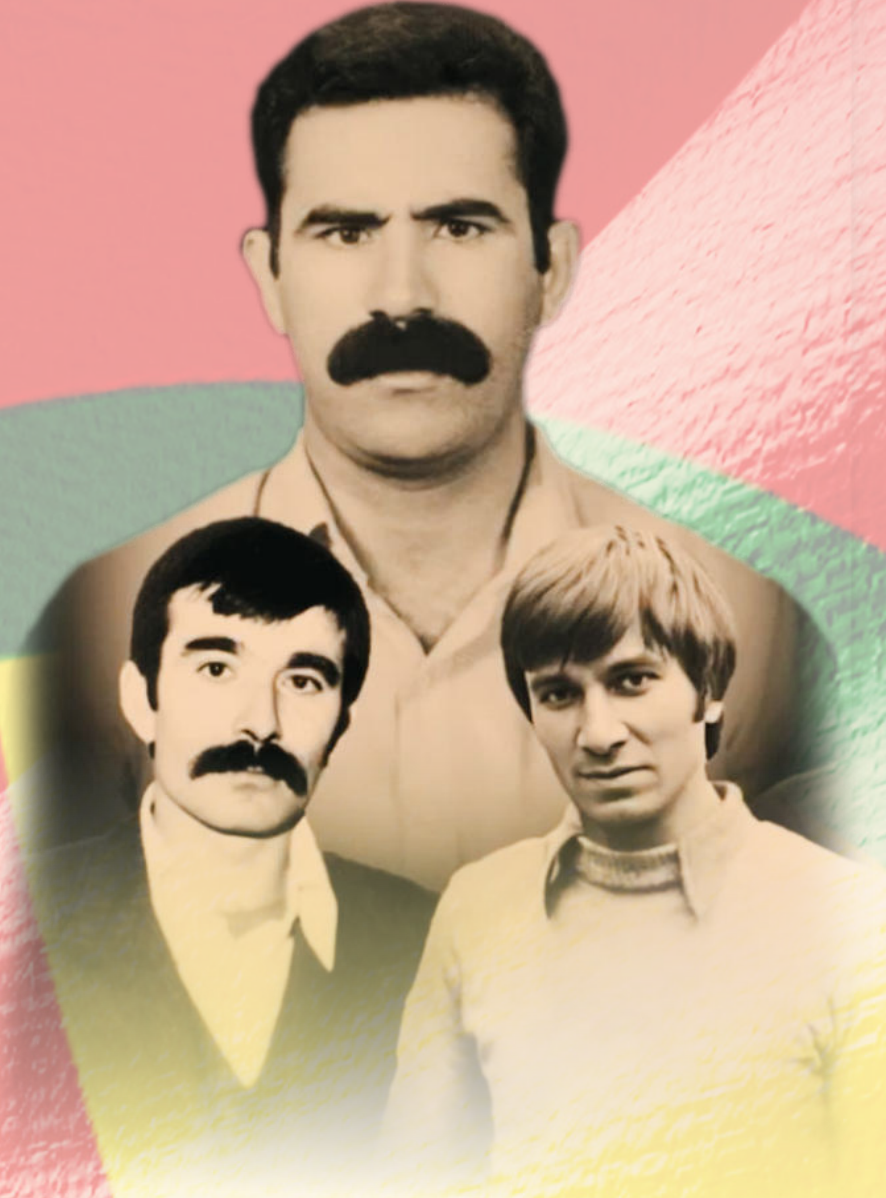
47 yıl önce olduğu gibi parti kurma cesaretini, gücünü göstermeyi ister. 47 yıllık mücadelede olduğu gibi şehadet çizgisinde fedakarlık çizgisinde gerilla olmayı, cesaretle mücadele etmeyi ister. Mücadeleye öncülük etmeyi ister. Dahası gerçekten doğru, özgür, temiz, ilkeli, kapitalizmin bireyci kirine bulaşmamış, maddiyatçılığa düşmemiş, dogma ve güdülerin esiri haline gelmemiş, kendini halk ve yoldaş sevgisiyle donatmış bir genç olmayı ister. Önder Apo "komünalist yoldaşlık hareketimiz" dedi.

Komünalist yoldaşlık hareketinin gençliği olmayı gerektirir, genç ve komünalist bir yoldaş haline gelmeyi ister.

O halde bu özellikler üzerinde daha fazla durulmalı, gençlik daha fazla kendisini eğitmeli. Gençlik Apocu çizgide kendini yeniden yaratmalı ve şekillendirmelidir.

27 Kasım ruhuyla kendini eğitip örgütleyerek barış ve demokratik toplum sürecinin başarısına sevk eder, seferber eder, yürütür.

Bunlar temelinde daha şimdiden Kürt gençliğinin, Apocu gençliğin 27 Kasım parti bayramını, diriliş ve direniş bayramını kutluyor, yeni yılda tüm komünalist genç yoldaşlara özgürlük ve demokrasi mücadelelerinde üstün başarılar diliyor, tüm genç yoldaşları zafer ruhuyla barış ve demokratik toplum sürecini başarıya götürmeye çağırıyorum. ★

Demokratik Sosyalizmin İnşasında Türkiye Sosyalist Hareketi ile Ortak Görevlerimiz

“Sınıfa karşı sınıf savaşımını yerine, devlete karşı komün ikilemini ikame ettik.”

Önder APO

Ekim Devrimi'nin 108. yıldönümünü, Barış ve Demokratik Toplum Süreci ile beraber karşılıyoruz. Buradan hareketle Önder APO'nun sosyalizme dair değerlendirmelerini, demokratik sosyalizmin inşası için önümüze koyduğu görevleri, Kürt Özgürlük Hareketi (KÖH) ve Türkiye Sosyalist Hareketi (TSH) açısından tartışmak oldukça önemli ve anlamlı olacaktır. Bu tartışmaların, “Barış ve Demokratik Toplum Manifestosu” çerçevesinde yapılması hem KÖH hem de TSH açısından birlikte yürünecek yolda yeni yöntemlerin, bakış açılarının ve araçların gelişmesini sağlayacaktır. Özellikle Manifesto ile birlikte yeniden ele alınan Kürt-Türk ilişkilerinde TSH'nin başat rol oynayabilmesi bu tartışmalardan çıkacak olumlu sonuçlara bağlıdır. Bu nedenle tartışmaların sonuç alıcı olmasını amaçlamak her iki taraf açısından da elzemdir.

Önder APO'nun sosyalist hareketlerin ve marksizmin eksikliklerine yönelttiği eleştiriler yeni olmamakla birlikte kazanılan tecrübeler, siyasal süreç, dünya sosyalist-komünalist hareketlerinin durumu değerlendirildiğinde yeni bir döneme girildiğini söylemek mümkündür. Bu yeni dönemde öne çıkan iki kavramın anlaşılmasının, dünya sosyalist-komünalist hareketlerinin, özelde de Türkiye Sosyalist Hareketi'nin, Kürt Özgürlük Hareketi ile beraber yürüteceği mücadelenin yol haritasını belirleyeceğini söylemek mümkündür. Bu iki kavram Manifesto'da üzerinde oldukça durulan komün ve sosyalizmdir.

“Komün” ve “Sosyalizm” nedir?

Önder APO, Savunmaları ile birlikte bu zamana kadar kullanılan her kavram ;tarihsel

İmparatorluğun
tam karşıtı, Komün'dü.
Karl Marx

-sosyolojik temelde yeniden tanımlayarak paradigmasal kavram setini oluşturmuştur. Manifesto'da bunu, sosyalizm ve komün gibi kavramlarda görmek mümkündür. Her iki kavram da yeniden tanımlanmış, 19. yüzyıldan itibaren başlayan tartışmalarla sınırlanmayarak, tarihsel-toplum başlangıcından beri var olan iktidar ve devlet karşıtı hareketlerin pratik-düşünsel yaratımlarının tamamını içine almıştır. Önder APO'nun, Manifesto'da öne çıkardığı kavram komün olmuştur.

Komün, 1871 Paris Komünü deneyiminden çok önce, ilk toplumsallığın yani klanın ortaya çıkışı ile kendini oluşturan bir ilişki biçimidir.

Bu toplumsal ilişki biçimi, tarih içinde iktidarcı zihniyetin saldırılarına, zihinsel ve fiziksel direnişlerle karşılık vermiştir.

İlk saldırıdan itibaren tarih, komün zihniyeti ve iktidarcı-devletçi zihniyet ikileminde kırılmıştır.

Sosyalizm kavramı da komün üzerinden tanımlanmaktadır.

Önder APO, komün demokrasisine “sosyalizm” demektedir.

Her iki tanımlama da sosyalist-komünalist mücadeleyi, sadece kapitalizm ya da devlet karşıtlığı ile sınırlandıran bakış açısını eleştirir.

Komün varlığı kadının etrafında oluşan ilk toplumsallıktan beri görülebilir. Komünün direnişi ise kadının, avcı erkek eliyle köleleştirilmeye çalışıldığı tarihsel kırılmadan itibaren başlar.

Demokratik sosyalizm kavramının barındırdığı çelişkiyi ise Önder APO şu şekilde ifade eder: “Aslında sosyalizme ‘demokratik’ demek de tam oturmuyor. Çünkü sosyalizm zaten demokratik olmalı. Fakat reel-sosyalizm devlet iktidarını ele geçirme ve devleti proleterleştirme, yani proletarya diktatörlüğü yönelimli olduğu için demokratik özü zayıftır.” Yani demokratik sosyalizmi iktidar ve devlet olgusundan arındırılmış sosyalizm olarak ele almak mümkündür.

Peki demokratik sosyalizmin/komün demokrasisinin inşasında Türkiye sosyalist hareketi ile Özgürlük Hareketi’nin ortak görevleri nelerdir?

Türkiye siyasetinin tek düze, kendini tekrar eden ve halkla bağ kuramayan hali ortadadır. Önder APO’nun başlattığı süreç ile birlikte bütün çevreler sarsılmış, bir yüzleşme yaşamışlardır. Bu yüzleşme sonrası Türkiye Sosyalist Hareketi’ninden de olumlu-olumsuz birçok tepki gösterilmiştir. Tepkisellik-

te kalan eleştiriler bir tartışma ortamında ikna ve anlama ile sonuçlanmadığındandır ki TSH hala bu sürece kendisini tam olarak katmış değil. Halbuki Manifesto’da üzerinde oldukça durulan

Kürt-Türk ilişkilerinin demokratik temelde yeniden inşası ancak devlet dışı demokratik- sosyalist-komünalist hareketlerle kurulacak ilişkiyle mümkün olacaktır.

O halde yapılacak ilk iş, bu sürece dönük anlaşılmayan noktaların ortadan kaldırılacağı, ortak mücadele hattının düşünsel ve pratik temelini atılacağı çalıştayların örgütlenmesi olmalıdır. Şüphesiz buna öncülük etmesi gereken Kürdistanlı ve Türkiye-

li gençlerdir. Bu tartışmalar, örgütlülüğün yani komün inşasının hangi temellerde olacağını, nasıl bir yol izleneceğinin netleşmesi açısından da önemlidir. Komün’ün Önder APO tarafından bir özsavunma örgütü olarak tanımlandığı düşünüldüğünde, bu tartışmalar örgütsüz yani özsavunmasız Türkiye gençliğine koruma da sağlayacaktır. Gerçekçi yaklaşıldığında TSH’nin zayıflaması bugün en örgütsüz ve özsavunmasız gençliğin Türkiye gençliği olmasına yol açmaktadır. Özsavunmasız olmak dağılma, yönlendirilme, düşman karşısında ayakta duramama ve mücadele yürütememe anlamına gelmektedir. O halde komünün/demokratik sosyalizmin inşa tartışmalarına

en fazla Türkiyeli sosyalist gençlerin ihtiyacı vardır. Komün inşası ile birlikte kendi kendine yetebilme ve kendi kendini yönetebilme gücünün ortaya çıkması devlete muhtaç hale getirilmiş Türkiye halk kimliğini demokratikleştirerek, onun devletle olan ilişkilerini de değiştirecektir.

Komün ve devlet ikileminin kadın-erkek arasındaki iş bölümü sorunsallığından çıktığını belirtmiştik. O halde TSH ile olan mücadele ortaklığında reel sosyalizmin düştüğü hatanın tekrarlanmaması yani kadın devriminin tali, ikinci dereceden bir toplumsal problem olarak görülmemesi kadının bunca ezildiği Türkiye sosyolojisi açısından da daha gerçekçidir. Önder APO'nun "sosyalizm kadının özgürleşmesinden geçer" belirlemesi tüm sosyalist hareketler açısından önemlidir.

Bunların dışında komün şüphesiz birkaç kişi ve yer ile sınırlandırılmaz. Bunun Önder APO'nun belirlemeleri çerçevesinde toplumun köklerinde olan, doğal örgütsel biçimi olduğu anlaşılırsa toplumun komün inşası için zemin sağladığı zaten görülecektir. Önder APO komünden bahsederken Kürtçe'deki "kombûn" kelimesine gider. Yani komün de sosyalizm de Ortadoğu topraklarının geleneği, Avrupa'dan getirilen bir fikirsel akım, teori değil tam olarak bu topraklardan çıkan ve dünyaya yayılan bir zihniyettir. İçinde halkların binlerce yıllık düşünsel, mücadelesel, pratiksel birikimini barındırır. O halde komünü ve sosyalizmi bu topraklardan uzak görmekten ziyade bu topraklara ait görmek ve onun izlerini toplum içinde arayıp bulmak ve bu izleri güçlendirmek gerekir. Bugün Türkiye ve Kürdistan'da bu izleri bulup çıkarmak gençliğin sorumluluğundadır.

Devrimciliği ve devrimci mücadeleyi ihtiyaçlara cevap olmak şeklinde tanımlayabiliriz. O halde toplumun yaşamsal köklerinde var olan sosyalizm mücadelesi de yaşamın ihtiyaçlarından kopuk olmaz. Bu ihtiyaçların belirlenmesi ve buna göre pratiğe geçilmesi gerçek devrimci hareketin kendisidir. Birçok örneğin içinden birkaç şey söylemek gerekirse; genç kadınların kendilerini korumaları için özsavunma komünleri, doğa katliamlarına karşı ormanları koruma komünleri, gençlerin fikirsel tartışmaları için fikir komünleri, sektörleşen spora, sanata karşı spor ve sanat komünleri; lise, üniver-

site öğrenci komünleri vb. şeklinde çoğaltılabilecek yaşamsal ihtiyaçlara bu komünler ile cevap olunabilir. Bütün bunların yanında tekrar belirtmek gerekir ki komünler birkaç saatlik olabileceği gibi uzun soluklu da olabilir. Önemli olan komünü, fiziki bir buluşma ve onun da ötesinde iktidar zihniyetinden arındırılmış bir ilişkiler bütünü olarak inşa etmektir.

GENÇ

Önder APO reel sosyalizmin pratikte iflas ettiği, dünya sosyalist hareketlerinin umutsuzluğu yaşadığı, herkesin kapitalizmin içine çekildiği bir süreçte "sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır" diyerek sosyalizm mücadelesini insanca yaşamak ile eş değer tutmuştur. Barış ve Demokratik Toplum Süreci de sosyalizme olan inancın en güçlü ifadesidir. O halde iyi örgütlenip, iyi katılıp buna uygun pratikleşmek herkesin görevidir. ★

Başarmak İçin Ekolojik Toplum Değerlerini Özümseyelim

Kapitalist modernite son kaosunu yaşıyor. Bu kaostan en fazla etkilenen kesim gençlik olmaktadır. Bir yandan ataerkil ailenin sorun ve krizleri, diğer yandan kastik kapital sistemin toplumu biçimleme çabalarının hepsi gençliği etkilemekte ve kendisine göre de biçimlendirmektedir. Özellikle yarattığı teknik canavarıyla artık gençliğin zekasıyla bile alay eder gibi denetime almak istemekte, ürettiği binbir hileyle nefes bile alamaz konuma getirmektedir. Dolayısıyla bugün çok yoğunca tartıştığımız toplumsal ekoloji sorunun temel kaynağını da burada görmek gerekmektedir. Ekolojik kırım ve katliam tamamen burada başlamakta ve gençlik üzerinde sürdürülerek toplumsallığımıza ve ardı sıra gelen diğer tüm yaşam alanlarımıza kadar uzanmaktadır.

Çünkü kapitalizme ya da onun daha açık biçimi olan devletli uygarlık sistemine kadar toplumun ekoloji sorunu oluşmamıştır. Ne zaman kâr keşfedilmiş, ondan sonra bizim de içinde olduğumuz fiziki ve biyolojik dünyaya saldırılarda başlamıştır. Doğada var olan diğer biyolojik alemlerin içinde insan, kendi kendisini de bir doğa olarak yaratmayı başarmıştır. Onun için insansal doğaya da ikinci doğa diyoruz. Ama insansal doğa elbette birinci doğanın bir kopyası gibi insanda şekillenir. Zaten bu dönemde insanın zihniyet dünyası da tamamen mimetik bir dünyadır. Yani insan yaşadığı ortamla uyumlu ve onu taklit ederek kendi dünyasını inşa etmektedir. Daha da ileri düzeyde bu dönem-

de insanla içinde yaşadığı doğa arasında bir çocuğun anayla olan ilişkisi kadar yalın ve sade bir ilişki vardır. Kendisinin dışındaki her şeyin de kendisi gibi canlı olduğu varsayılmaktadır. Onun için bu döneme animist dönem denmektedir. Animist dönemde toplumun ekoloji sorunu olmamıştır.

Toplumun ekoloji sorunu uygarlıkla birlikte başlamıştır. Çünkü uygarlık, Réber Apo'nun; "Uygarlığın manevi dünyasında doğa, çevre, toprak hep hakir görülür. Aslında bu yaklaşım ideolojiktir. Karşıtı temelinde geliştiği tarım-köy toplumunu aşağılamak ve kolayca yönetmek içindir." dediği gibi doğaya karşı bir karşıtlık olarak kendisini inşa etmiştir. Devletli uygarlıkla birlikte doğa tam bir egemenlik alanı olarak görülmüş, günümüzde ise "yer altı ve yer üstü zenginlik kaynakları" olarak tarif edilmiştir. Bitkilerin ve hayvanların peygamberi Zerdüşt geleneğine, "Tanrım, bu yiyeceği hazırlamak için, toprağı, bitkileri ve diğer yaratıkları gücendirmek gerekti. Ama bunu yapanların, insandaki ışığı beslemekten ve senin sözünü yaşatmaktan başka niyetleri yoktu." diyen Mani'nin ekolojik duruşuna karşı öyle bir dünya yaratmışlardır ki, neredeyse içinde yaşanılmaz hale gelmiştir. Özellikle aydınlanma döneminin filozofları, aydınları ve en son sosyal bilimciler tamamen doğaya saldırı üzerinden kendilerini var etmişlerdir. Biyolojik doğayı hiçbir hikmeti ilmiyesi olmayan nesne, insanı da özne olarak tarif etmişlerdir.

Özellikle Darwinci "evrim teorisi" tüm sos-

yal bilimcilerin amentüsü haline geldiğinden Rêber Apo'nun

“Avrupa bireyciliği toplumun ve ekolojinin katliamcısı konumuna düşmüştür. Bilginler (eleştirisiz, düzenin emrindeki bilginler) gerçeğin kasaplarıdır.

Gerçeği parça parça edip ‘şuradan ye, buradan ye’ diyen kasabın bir hayvan üzerinde yürüttüğü doğramayı, onlar tüm doğa ve toplum üzerinde yürütüyorlar. Önce ‘deneme ve gözlem yöntemi’ dediler, tanıdılar. Sonra ‘uygulama ve pragmatizm dönemi’ dediler, yiyip bitirdiler.” dediği gibi günümüzde hem birinci doğa hem de insansal doğa yaşanamaz hale geldiğinden S.O.S işareti vermeye başlamıştır. Artık zengini de yoksulu da dünyanın bu halinden şikayet eder konuma gelmiştir. Yani her sınıf ve katmandan insanlığın en temel sorunu ekoloji sorunudur.

Dolayısıyla ekoloji sorunu derken ekolojiyi, basit çevre sorunu olarak da algılamamak gerekmektedir. Kastik katil sistem, yani iktidar ve devlet sorunu çözülmeden toplumun ekoloji sorununu çözmek de mümkün olmayacaktır. Yine paradigmamızın toplumsal sorunlar olarak öngördüğü ahlâk ve politika, zihniyet, ekonomik, endüstriyalizm, cinsiyetçilik, aile, kadın ve nüfus, kentleşme sınıf ve bürokrasi eğitim ve sağlık, militarizm, barış ve demokrasi sorunlarıyla doğrudan ilişkilidir. Onun için sadece “ekoloji sorunu” demiyor; toplumsal ekoloji hareketi olduğumuzu iddia ediyoruz. Çünkü toplumsal sorunların oluş karakterleri, çözümün de karakterini belirliyor. Demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü paradigma dememizin temel nedeni bu.

Paradigmamız iki temel ayak üzerinden kendisini tarif eder; toplumsal ekoloji ve kadın özgürlük mücadelesi demokratik siyasete yön verirler.

Kadın özgürlüğünü ve ekolojiyi kendisine rehber almamış hiçbir ideolojik hareketin başarma şansı yoktur.

Nitekim reel sosyalist miras aslında bu gerçeği tüm açıklığıyla açığa çıkarmıştır. Onun için Rêber Apo, “sosyalizm anlayışım, tamamen reel sosyalizm pratiğinden yarattığım sonuçlardır” diyor. Reel sosyalizm bu iki özgürlük alanını görmediğinden yaşayamadı ve çözümlü karşıtı haline geldi. Bu nedenle

Rêber Apo; “daha ayırt edici hususlar olarak ekolojist ve feminist toplum karakterinde gelişme sağlanması, demokratik siyaset sanatının işlevselleşmesi ve demokratik sivil toplum inşaları başarıyla atılması gereken adımlardır.” diyor. Bu iki temel ayak sağlam temellerde inşa edilmediği zaman reel sosyalizmin yaşadığı akıbetten de kurtuluş olmayacaktır.

Gençlik olarak bu kadar ağır tarihi gerçeği görerek ve kendimizi bu gerçeği tersine dönüştürebilecek güce ulaştırmak gibi ağır sorumluluklarımız var. Yine bununla birlikte yirmiyedi yıllık amansız sürdürülen İmralı direnişine giden yolda Rêber Apo'nun “Öte yandan gençliğin inanılmaz eğitimsizliği ve kendilerini mutlaka eğitime gereği, beni dağa çıkıştan alıkoyuyordu.” sözünün üzerimizdeki ahlaki sorumluluğu var. Zaten sosyal bilimin alfabetik sıraya göre üzerimizde yürüttüğü hakikati parçalama ve kasap gibi doğrama gerçeğinin de ağır etkileri bunlara eklenince, kendimizi paradigmada derinleştirmekten ve özgürlük aşkıyla yeniden inşa etmekten başka bir seçeneğimiz bulunmamaktadır.

Başka türlü demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü hata girme şansı yoktur. Hatta bizzat kendimiz başka yollara sapacak bütün eğilim ve tuzakları kendi bilinç ve duygu dünyamızda yok etmek durumundayız. Klasik deyimle bizi geriye çekecek olan bütün gemi ve köprüleri yakmalıyız. Yakmalıyız ki; zorlandığımızda, dara girdiğimizde hislerimiz, duygularımız bizi geriye değil, özgürlük şiarına doğru taşısin. Bunun için yaşam alanlarımızda gerçekleştireceğimiz her inşa çalışmaları da bu hakikate göre olmalı, savaş alanlarında kazandığımız fedaileşmeyi yaşam alanlarımızda gerçekleştirdiğimiz/gerçekleştireceğimiz inşa çalışmalarına da taşınmalıyız.

Çünkü Rêber Apo, salt kendimizi eğitime sorunu değil, paradigmanın öncülük görevini de bize verdiği için görev ve sorumluluğumuzu doğru sahiplenmek zorundayız. Çünkü Rêber Apo; “Demokratik toplum mücadelesinde gençlik kategorisine daha özgün yaklaşmak gerekir. Gençlik toplumsallaşırken büyük tuzaklarla karşı karşıyadır. Bir yandan geleneksel ataerkil toplum koşullanması diğer yandan resmi düzenin ideolojik şartlanması altında bocalarken, dinamizmiyle yeniliklere

açık bir yapısı vardır. Olup bitenler karşısında son derece toydur. Yaşlı toplumun etkisi altında kendine ne biçildiğini keşfetmekten uzaktır. Kapitalist toplumun baştan çıkarıcı binbir hilesi karşısında nefes bile alamaz. Tüm bu gerçeklikler gençliğe özgün, tuzaklardan çekici ve özüne uygun bir toplumsal eğitimi zorunlu kılar. Gençliğin eğitimi büyük çaba ve sabır isteyen bir iştir. Bunun karşılığında dinamizmi ile destanlar yazabilecek ataklığa sahiptir. Amaç ve yöntemi iyi kavradığında başaramayacağı bir iş yoktur. Amaç ve yöntemli yaşamı temel disiplin olarak görüp seferber olduğunda, sabır ve inadı eksik etmediğinde, tarihsel davalara en önemli katkıyı gerçekleştirebilir.

“Demokratik gençlik hareketinde böylesi nitelikler kazanmış kadrolar öncülüğünde gelişecek bir hamle genel demokratik toplum mücadelesinde başarının güvencesidir. Gençliğin dinamizminden yoksun bir toplum hareketinin başarı şansı sınırlıdır. Yaşlıların tecrübesi ve gençliğin dinamizmi tarihin her aşamasında kendini hissettiren birer olgudurlar. İkisinin bağıni sağlam kuranların yürüyüşünde başarı oranı her zaman yüksek olmuştur. Günümüz gençliği için yüksek hayaller, ancak toplumsal sistem krizinden nasıl çıkılacağına ilişkin olarak anlam taşıyabilir. Hayalleri olmayan bir gençlik yozlaşmaktan ve yaşamı tümünden kaybetmekten ancak gerçek hayallere dönüşle kurtulabilir. Kapitalist sistemin sonul krizi olan kaotik durumu kavramak gençlik için çıkış yapma şartıdır. Bununla birlikte demokratik, kadın özgürlüğü ve ekolojik toplum değerlerini özümsemiş olmak tarihsel başarı imkânını ona verecek, bir yandan kendini doğru yapılandırırken diğer yandan özlenen toplumu da yapılandırmada gerçek rolün sahibi kılacaktır. Her şey gençliğin tarihsel toplumsal hamleye yeniden doğru ve yetkin katılımıyla belirlenecektir.” diyerek bize umut bağlıyor.

Umuda layık olmak için kapitalist modernitenin topluma dayattığı kırım politikalarını öncelikle kendimizde dirilişe döndürmemiz gerekiyor. Onun mahşerin üç atlısı olarak içimize saldırdığı azami kâr, endüstriyalizm ve ulus devletçiliğini aşarak ekolojik yaşam alanlarını inşa etmek elbette temel görevimiz oluyor. Kendimizi tepeden tırnağa emek hareketine dönüştürerek kapitalizmin insanı

işsizleştiren, emekten düşüren endüstrisini ret edecek, teknik ve endüstrinin sınırını ekolojiye ve temel ihtiyaçların karşılandığı sınıra dayandırarak yepyeni bir yaşamın sahibi olacağız. Rêber Apo bu görevi manifestoda şöyle tarif ediyor: “Bizim yeni dönem perspektifimiz demokratik ulus, eko-ekonomi ve komünalizm temelinde toplumun yeniden inşasıdır.”

Toplumsal ekolojinin, ekolojik toplumun inşası bizim toplumla birlikte gerçekleştirebileceğimiz bir inşa çalışmasıdır. Özgürleşmenin diyalektiği buradan geçiyor. Zaman zaman içimizde de “teorisi bizim olmayanın pratiği de bizim olmaz” denir. Öyle de demeyeceğiz; onu, komünü olmayanın özgürlüğü de olmaz diyecek ve her şeyimizi komünleştirecek, kolektifleştireceğiz. Kolektif düşünecek, kolektif üretecek ve kolektif yaşayacağız. Bundan başka güvene layık olmanın ve başarmanın yolu yoktur.

Kürt Tarihinde Bir Konak: Çaldıran Savaşı

Kürdistan savaşın hiç durmadığı bir coğrafyadır. Tarihinde her zaman yakıcı bir savaş gerçekliği bulunduran bu kutsal topraklar, haklı bir direnişin de sembolü haline gelmiştir. Aslında komünal, demokratik, barışçıl yaşamın mayasını topraklarında barındırır.

Bir çelişki gibi gelir insana, barışın mayasını barındırıp bu kadar savaş vermek...

Ama bu, barışın savaşıdır. İnsanın toprağında dili, kültürü, inancı ile insanca yaşaması için verilen savaştır. Bu savaş yılların mirasıdır. Bu savaşlar ile Kürt halkı, tarihi tecrübeler kazanmıştır. Günümüz ile tarihin bağıni kurarak çözümleme yeteneğine kavuşmuştur. Bu tarihi tecrübelerimizden biri de Çaldıran Savaşı'dır ve günümüzdeki gibi bir Kürt-Türk ittifakı tecrübesidir.

1508 yılında Safeviler, Akkoyunlu Hükümetini yenerek Kürdistan ve İran topraklarının büyük çoğunluğunu ele geçirirler. Şah İsmail, Safevi İmparatorluğu'nu kurunca 23 (ya da 25) Kürt Beyi bir araya gelerek Şah İsmail ile görüşmek için Erbil'e giderler. Kürt Beyleri "Biz senin hükümdarlığını kabul ediyoruz, sen de yol ver kendimiz gibi yaşayalım" derler. Şah İsmail de buna karşılık şöyle der; "Ya Şia mezhebine geçersiniz ya da sizi öldürürüm." Bunu kabul etmeyen Kürt Beyleri tutuklanarak zindana atılırlar. Bu olaydan sonra Şah İsmail ile barışçıl bir ittifak yapmaktan umudunu kesen İdris-i Bitlisi, Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim ile bir anlaşma yapar. Bu anlaşmanın bazı maddeleri şöyledir;

- Kürt Bey'leri bağımsız olacak.
- Beyliklerde yönetim Sultan'ın onayından geçmek şartı ile Kürt geleneklerine göre soydan geçecek.

-Kürtler Osmanlı'nın yanında savaşa katılacak

-Kürtler halifelik hediyesini ödemekle yükümlü olacak.

-Kürtler, Sultan ile birlikte savaşa katılmak zorunda olmalarına karşın sınırlarını genişletmeyeceklerdir. Anlaşma sonucu, Kürdistan diye anılan bölgeler 3 kategoriye ayrılacaktır. Osmanlılar, büyük prensliklerden oluşan Kürt hükümetlerinin iç işlerine müdahale edemeyecektir. Yurtluk, ocaklık daha sınırlı özerklik sahibi beyler, hükümetlerden küçük sancaklar halinde olacaklar. Yönetim babadan oğula geçebilecek. Kendi bölgelerinin hukuki sahibi Bey'ler olacaklardır. Sancaklar, merkezden atanmış sancak beyleri tarafından yönetilen beylikler olacaktır. Böylece Kürdistan topraklarını Safeviler'den kurtarmak isteyen Kürt Beyleri bu anlaşmayı kabul edip Osmanlılar ile müttefik olurlar. Osmanlı ordusu 1514 yılında yaklaşık 200 bin kişilik bir ordu ile (ki bu ordunun büyük çoğunluğunu Kürtler oluşturur) Safeviler'in üzerine yürür. Van'ın Çaldıran adıyla anılan bölgesinde Safeviler'in 25 bin kişilik ordusuyla karşı karşıya gelirler ve bu savaşta Safeviler'i yıkıp Tebriz'e kadar giderler. Osmanlı'nın bu savaştaki amacı Kürdistan'ı ele geçirip topraklarını genişletmek ve Kürdistan üzerinden Rojhilat'ın diğer bölgelerini işgal etmektir. Bu savaştan sonra Şam ve Mısır'ı işgal etmiştir. Kürtlerin amacı ise kendi bölgelerinde hiçbir baskı olmaksızın yaşayabilmektir. Bu savaşın sonucunda Kürdistan'ın büyük bir kısmı Osmanlı denetimine girer. Kürdistan'ın doğusu da Safeviler'in elinde kalır. Böylece Çaldıran Savaşı ile Kürdistan iki parçaya bölünür. Osmanlı ve Safeviler'in kendi aralarında yaptıkları Kasr-ı Şirin Anlaşması ile de bu bölünme resmileşir. Ehmedê Xanê'nin Kürdistan'ı ikiye bölen Kasr-ı Şirin Anlaşması'na ilişkin yazdığı bir şiir, dönemi anlamamız için bize yardımcı olacaktır.

*"Tasek ji vê ava zelal,
Nadim bi hewza Kewserê
Lihevhatina Qesra Şîrîn
Jê nabînim tu meferê
Piştî roja me bû tarî
Mirin xweş e ji emberê"*

*"Bu berrak suyun bir tasını
Kevser havuzuna değışmem
Kasr-ı Şirin Anlaşması'nda
Hiçbir kurtuluş görmüyorum
Günümüz karardıktan sonra
Ölüm, cennetin amber sefasından daha iyidir. ★"*

Özgürleştiren Kültür Parçalarını Büyüterek Özgürleşebiliriz.

Kültürel mem kavramına dair bilgimiz yok denecek kadar azdır. Önder Apo'nun Barış ve Demokratik Toplum Manifestosunda ele aldığı Kültürel mem kavramı, insan tanımını üzerinde tekrar tekrar durmamızın da yolunu açıyor. İnsan; genler yoluyla kendinden sonraki kuşaklara kendisine dair çok şeyi aktarır. Bu aktarım salt anne-baba ile sınırlı değildir. Bir ağacın dalından düşen bir meyvenin tohumunun uzağa gitmesi ya da sonraki mevsimde değil de birkaç mevsim sonra filizlenmesi de bir kesinti ya da tesadüf gibi görülebilir. Ancak burada görülen, doğanın devinimlerinin bir yasa düzeyinde olsa dahi kendi içinde bir ritminin olduğu ve bu ritmin olasılıkları inkar edemeyeceğidir. İnsan gerçeğinde de insanın tüm fiziksel özellikleri sonraki kuşaklara aktarılır. Gen konusundaki bilgilerin artması gen teknolojisi adıyla bir alanın açılmasını, giderek canlılığın doğal seyrinden uzaklaşması gibi insan eliyle gerçekleşen müdahaleleri de ortaya çıkarmıştır. Bilimin böyle sonuçlarının olması kaçınılmaz değil kuşkusuz. Ancak

21.yüzyılın insanına daha fazla kâr, daha fazla rahat, bol yiyecek, bol üreme, bol cinsellik ya da herşeyin en fazlasının en güzel olmadığını söylemenin anlamı sınırlıdır.

Bu sınırlı sosyal grup içinde olmak da önemli bir fırsat-olanaktır. Bu sebeple kültürel mem konusu bizler için daha fazla önem kazanıyor. Çünkü

insanın fiziksel kalıtım dışında, kültürel aktarım yoluyla toplumsallığını inşa ettiğini ve bu toplumsallığı özgürleştirmeye uğraştığını biliyoruz.

Önderliğin deyişiyle insan yaratımı olan kültür, esnek bir olgudur. İnşa edilir, değiştirilir, beğenilirse zenginleştirilerek sürdürülür, beğenilmezse de giderek sönümlenir ve ortadan kalkabilir. Bu tespit ilk elden kültürün değişkenliğini ifade eder. Kültür, esnekliğinin getirdiği bir durum olarak biyoloji, kimya konularını da kapsar. Aynı şekilde onu inşa eden insan gruplarının sosyal, ruhsal, kolektif ve bireysel durumlarını da içererek bu esnekliğini bizlere gösterir.

Kapitalist modernite içindeki moda kavramı bunu açıklamaya yeterlidir. Hiç kimse zorlamadığı, söylemediği, yap demediği halde falan sanatçı giydiği için bir giysi türünün öngörülemez bir hızla ülke sathına yayılması ilginç bir sonuçtur. Moda, bir hastalık gibi yayılır. Hastalık nasıl hızla herkese bulaşırsa, moda denilen şey de bulaşır. Kendini ondan alıkoymak büyük mücadele ister, öz savunmanın güçlü olmasını gerektirir. Bir gün

dar pantolon modaysa herkes dar pantolon almaya koşar, hatta koşumlanır. Kısa zaman sonra düşük bel pantolon moda olur, hurra herkes düşük bel pantolonlara hücum eder. Sonra düşük bel pantolonların modası geçer, yüksek bel moda olur, birdenbire herkes, bir büyüünün gerçekleşmesi gibi yüksek bel giyerler. “Ben de giymeliyim” “Ben de ay-nısından almalıyım, ona ben de sahip olmalıyım” sözü sistem içinden insanların büyük bedellerle yapmaya çalıştığı bir durumdur. Buna toplumsallık diyebilir miyiz? Buna ortak kültürel değerler diyebilir miyiz?

Modayı özgürlük olarak tanımlama tam bir manipölasyondur. Çünkü moda özgürlük değil köleliktir, faşizmdir, başkasına benzeme hastalığıdır. Hiç tanımadığın fikirlerin esiri olmaktır.

Başkalarına benzemeye çalışmak özgür olma olasılığını giderek geriye çeker.

Moda kavramındaki gibi hakim sistemlerin insanları koşulladığı benzerliklere yönelmek kültür inşa etmez. Ne kadar yaygınlaşsa da kültürel bir inşa gerçekleşmediğinden buradaki yayılma durumundan kültürel mem olarak söz edemeyiz.

Kültürdeki çoğalma ve yayılma, biyolojik çoğalma ve yayılma gibi olmaz. Ancak kültür taşıyıcı kodlardan söz etmek mümkündür.

Her kültürün kendine özgü, kendi değerlerinin içinden çıkan ve o kimliği yansıtan ve giderek bütünü oluşturan parçacıklarına kültürel mem diyebiliriz.

“Mem” kavramını ilk ortaya atan “Gen Bencildir” kitabının yazarı Richard Dawkins’e göre nesiller değiştikçe kültürel ve sosyal içerik bir sonraki nesle “mem”ler tarafından aktarılmaktadır. Ancak bu aktarıcı “mem”ler kimya laboratuvarlarında mikroskop altında görülen türden değildir, bunlar soyuttur, sosyolojik gen de denebilir. Yunanca ve Fransızca kökenleri de vardır ancak sonuçta mem kelimesi, bir esinlenme ve kısaltmanın ürünüdür. Araştırmacı bu görüşünü temellendirirken düşünceler, sloganlar, mimari

gibi konuların mem alanına girdiğini belirtir. Kültürel memler çoğalmak için biyolojik çiftleşmelere ihtiyaç duymaz. Taklit yoluyla yayılıp çoğalabilir. Beğeniler yoluyla yayılıp çoğalabilir. Kabul gören bilimsel fikirler aynı şekilde yayılıp çoğalabilirler.

Kimseye babasından özgürlük fikri genetik miras olarak geçmez. Bundan dolayı kültürel memler toplumsal yaşamın ürünüdürler.

Kültürel memler 1.doğanın değil, 2.doğanın ürünüdür. Kendi toplumumuzun tarihsel toplumsal değerlerinden süzülüp gelen ezgileri yıllar da geçse unutmamamız, yabancı dillere çevrilse, soykırımcı ırkçı kesimler tarafından çalınıp yok edilmeye ve hakim kültürün harcı haline getirilmeye de çalışıl-sa onu unutmayız, severiz. Ancak bu kültürden süzülüp gelmeyen güncelde “şarkı” diye söylenen, sözleri gazete yazılarının parçalı alıntıları bile olamayan, içinde duygu düşünce birlikteliğini taşımayan, hatta toplum için sanat anlayışını karşıt cepheden daha fazla boşa çıkaracak kadar kötü kullanan kimi şarkıları dinlediğimiz dakika içinde unutmamız, onun bizde (siyasi-toplumsal-tarihsel vs.) iz bırakmayışındandır. Öyle yaratımların bir gen’i yoktur, egemenlere de hizmet edemezler. Onlar öncesiz ve sonrasızdır. Aslında köksüzdürler. Bundan dolayı kültürel mem taşımazlar, mem yoluyla taşınmazlar, anında karadeliğe giderler, yok olurlar.

Ancak mem olabilen, özünde bir kültür ögesi taşıyan, kültür olabilen, toplumun acılarından sevinçlerinden süzülüp gelmeyi başaran bir gen olabilen şarkılar ise yüzyıllar da geçse kolay ölmez, bireyden bireye taşınır, bireyler onu alıp kendinden sonraki çağlara da taşırlar. Anneler çocuklarına, çocuk da kendinden sonrakilere verir. Taşınırken söz konusu çağların, yaşam biçimlerinin ya da benzer unsurların etkisine maruz kalabilir, değişime uğrayabilir. Bu, bazı şarkıların yörelere göre kimi kelime değişikliklerinin olması gibidir. Ya da bazı şarkıların yörelere göre kısmi ezgisel değişime uğraması gibidir.

Kültürel mem konusu tarihsel toplum araştırmalarının sahasına girdiğinden bizler için

önemi büyüktür.

Hele hele kültürel soykırımla karşı karşıya olan bir halkın üyeleri olarak kültürel direniş konusunu en temel konumuz haline getirmemiz büyük bir gerekliliktir.

Önder Apo konuya büyük önem verir. Ve kültürel mem kavramı ile birlikte kültür parçacıkları veya kültürel atomlar da demektedir. Birbiriyle hiç konuşmasa da aynı sahada aynı renkleri aynı şekilde sallayan futbol taraftarları, tüm taraftar grupların ortaklaşmalarını aşan bir bütünlük sergilerler. Kültürel memlerin çok hızlı yayılmasına örnek futbol maçları olabilir mi diye düşünüyorum.

Kuşkusuz siyasal durumlar kültürel memleri etkiler. Çünkü insan kolektif-siyasal bir varlıktır ve toplum yaşamı siyasal değişikliklere göre de şekillenir. Ancak toplum yapılan siyasal değişikliği hazmetmezse ya da kabullenmezse, o siyasal yapının dayattığı kültürü de benimsemez özümsemez. Kültürün esnekliği burada da devreye girer. Ancak uzun yıllara yayılan eğitim ve kuşak değişimleri de dayatılanın bir yansımasının olmasını da getirir.

Örneğin İran İslam devrimi gerçekleşikten sonra kadınlar kapatıldı ve kadınların başı örtüldü. Kadınlar bunu kabullenmedi, hala da kabullenmiş değiller. Her fırsatta başlarını açma eğilimi gösteriyor, bunu devrimsel çıkışlara taşıyor ve bu uğurda can veriyorlar. Baş örten ve bunu severek gönüllü yapan kesim de vardır ancak çok azdır, örnek vermeye bile gerek yoktur. Öte yandan istemeden ve zor yoluyla başını örten kadın da görünen eylem olarak başını örtmenin ötesinde bir etkilenmeyi yaşar. 50 yıllık bir dayatma az değildir. Baş örtmeyi reddetse bile baş örtme zorunluluğunun getirdiği hakim sistem etkileri, kadını derinden etkilemektedir. Sistem karşıtlığının getirdiği bu durum başını örterken başka şeyleri de kendisiyle birlikte yaratmaktadır. Bir yandan öfke, bir yandan aşamama, bir yandan da dayatılan erkek eksenli sistemin kadını nesneleştiren ve erkeğin gölgesine-kullanımına sunan sistem, kadında büyük çarpıklıkların yaratılmasının da önünü açmaktadır. Saçını açamayan kadın gözlerine, dudaklarına yoğunlaşarak oradan bir görünür olma çaba-

sına girişmektedir. Bu durum, kadına yönelik estetik operasyonların boyutunun İran'da neden bu kadar yüksek olduğunu az da olsa açıklamaktadır.

Konu kapsamlı araştırma konusudur. Ancak anlatılmak istenen şudur: Kültürel memler, toplumun özgür tercihleri ile olduğu kadar hakim sistem dayatmalarıyla da olabilirler. Görünmeden, sesini yükseltmeden ve söylenmeden yayılırlar. Ve bazen aynı şekilde de ölüp giderler. Bundan dolayı kültür konusuna eğilirken kültürel öğeler, kültür parçacıklarının nasıl inşa olduğu, ne kadar özgür toplumsallığı ifade ettiği ayrımlarını önemsemeliyiz. Özgür toplumsallığımızı ifade etmeyen uygulamaları kültür bile olsa kabullenmemeliyiz.

Son bir örnek vermek isterim. Yıllardır Kürt kültürü diyerek hızma takılması normalleştirildi. Ancak Önderlik kadınların burnuna, boynuna, kollarına ayaklarına takılan metallerin kölelik işareti olduğunu söyledi. Önderlik gücü, bir anda bize güzel görünenin çirkinliğini ortaya koydu, maskesini söküp attı.

Mesele şu: Marduk Tiamat'ı öldürdüğünde Tiamat'ı destekleyen tanrıçaları da esir almış, onların ellerine, ayaklarına ve burnuna tel takarak çekip götürmüş ve köleleştirmiş. Aslında av hayvanına yapılan muameleyi yapmış. Çocukluğumda mahallelerde ayı oynatan birini görmüştüm, o ayının burnunda da öyle bir halka vardı, uzun yıllar geçti ancak o halkayı acıyla hatırlarım. Özcesi, kültür adına burnuna hızma takmanın anlamı şudur: Kadına yönelik saldırılar zaman içinde normalleştirme, meşrulaştırma ve köleleştirme araçlarını, estetize etme (sevdirme) yoluyla kültür öğesi haline getirilir. Bu, en büyük manipülasyondur, kadın düşmanlığının estetik yanısıdır. Bundan dolayı genç kadınların hizmetleri hemen çıkarıp atması, ilk özgürlük adımı olabilir.

Yaygın uygulama olan dövme (daq) de aynı şekilde olabilir diye düşünüyorum. Önderliğin Barış ve Demokratik Toplum Manifestosunu okuduktan sonra bu konuda da şüphelerim oluştu. "Eğer neolitik zorla oluşturulmuşsa dövmeler de zorla kadınların vücuduna basılan mühürler olabilir mi" diye sormaktan kendimi alamıyorum. Bunu da ayrı bir araştırma konusu olarak başta genç kadınlar olmak üzere tüm genç Apoculara bırakıyorum.

Sonuç olarak,

kültür özgür değilse, özgür oluşmamışsa ve bizi özgürleştirmiyorsa kültür değildir, egemenliğin yarattığı kölelik aracıdır ve asla kabullenilmemelidir.

Önderlik henüz çocuk yaşlarda “kültürdür, gelenektir” demedi, düşman denilen ailenin çocuklarını arkadaş edindi, anasıyla kavga-ya tutuştu. Önderlikteki özgürlük eğilimi tüm genç yoldaşların örnek alması ve pratikleştirmesi gereken bir yöntemdir.

Kürtler ve Judenrat

Demokratik Toplum manifestosuyla birlikte gündemimize giren Judenrat kavramı incelendiğinde Kürtlerde sadece bir dönemde değil, tarihsel süreç içerisinde binlerce yıldır varlığını sürdüren bir olgu olduğunu görmekteyiz.

Önder APO mücadele sürecinin başından itibaren Kürtlerde tarihsel olarak yaşanan direniş ve ihanet gerçeğini yoğun bir çözümlmeye tabi tutarak bu konudaki muğlaklıkları gidermiş ve Kürt bilincinin, aklının gelişimi yönünde netlik kazandırmaya gayret etmiştir. Demokratik Toplum Manifestosuyla birlikte Önder Apo, Kürtlerde yaşanan ihanet ve işbirlikçiliğin en fazla da Judenrat kavramıyla açıklanabileceğini vurgulamaktadır. Judenrat gerçekliğini ise Manifestoda şu şekilde tanımlamaktadır: “Yahudi soykırımında rol oynayan Yahudi Komitesi diye tanımlanan Judenräte (Judenrat)’lar var. Bunlar faşistlerle iş birliği yapan Yahudilerden oluşmuş grup veya ailelerdir. İş birliği karşılığında kendilerinin veya ailelerinin ömrünü yirmi dört saat uzatmak için Yahudileri gaz odalarına gönderiyorlar. Naziler soykırım sisteminin işlemesi için bu komitelere ihtiyaç duyuyorlar. Yahudilere, “sizi banyoya götürüyoruz” diyerek kandırıp gaz odalarına götürüyorlar. Kaç kişinin istendiğine bağlı olarak gideceklerin listesini bu komiteler hazırlıyorlar. Bu komiteleri faşistler kurmuş. Bu konu üzerine düşünürken baktım ki Kürt gerçekliği de bir Judenrat gerçekliğidir. Sömürgecilik ötesi

dediğim bu Kürt gerçekliğidir.”

“Son dönemde bu tezi geliştirdim ve doğruluğuna inanıyorum. Sömürge Kürt ve Kürdistanıyerinebuteriminçarpıcıgerçekliği daha çok izah edeceği kanısındayım. Bu benim kavramsal çalışmamın yeni bir boyutudur. Bu boyut Kürt ve Kürdistan’da olup bitenleri daha çarpıcı ve gerçekçi ifadelerle kavuşturabilir.” diyerek kavramın önemine ve anlam derinliğine özel vurgu yapmaktadır. O halde kimdir bu Judenratlar? Judenratların başlıca görevleri; Nazi Almanyası’nın işgal ettiği bölgelerdeki Yahudi topluluklarının iç işlerini düzenlemek, Yahudilerin tedariklerinin kontrolü, işgal edilen yerlerde ve gettolarda yaşamı düzenlemek, Yahudi halkını toplama kamplarına gönderme olarak sıralamak mümkündür. Kendileri de Yahudi olan bu kesim, Nazilerin gerçekleştirdiği Yahudi soykırımının işbirlikçileriydi. Dolayısıyla **bu kesim, mensubu olduğu toplumun imha edilmesinde rol alan, destek sunan, bu işbirlikçiliği karşılığında yaşamını sağlama alan ve bu temelde**

bazı imtiyazlar elde eden lanetli bir kesim olmaktadır. Kürtlerde yaşanan ihanet ve işbirlikçilik ile benzerliği de bu özelliklerinden ileri gelmektedir.

Bu hususla ilgili belirtilmesi gereken önemli bir nokta ise, herhangi bir ihanet ve işbirlikçilik ile judenrat arasındaki farkın ne olduğudur. Örneğin Vietnam savaşında Amerikan işgalcilerle işbirliği yapan Güney Vietnam hükümeti ve buna bağlı paramiliter güçler vardır. Fakat bunlar tümünden kendi halkları ve ülkelerine karşıt konumda değillerdi. Daha çok komünizm karşıtı bir oluşum olarak ortaya çıkmışlardı. Özünde bu durum kendini kandırma olmaktadır. Nihayetinde komünizme karşıtlık adına ABD ile işbirliği içindeydiler. Vietnam'ın bir sömürge haline gelmesi kabul edilir olmadığı gibi Güney Vietnam hükümetinin işbirlikçilik temelinde yürüttüğü siyasetin de ulusal kurtuluşla bir alakası yoktur. Vietnam Amerikan sömürgesi olsaydı bile Vietnam ülkesi ve halkı varlığını sürdürebilecekti. Çin de ise daha farklı bir durum yaşanmıştır. Çan Kay Şek yönetimi, ülkesi Japon istilası altındayken bile komünist güçlere karşı Japonlarla işbirliği içinde olmuştur. Bu süreç içerisinde Japon faşizmi Çin halkına karşı çok ağır suçlar işlemiş, ülkenin bazı bölgelerini ilhak etmiş, ancak bu durumda bile Çin halkının varlığına yönelik bir saldırıdan söz edemeyiz. Dünyada buna benzer birçok örnek mevcuttur ve hiçbirinde ortaya halkın varlık sorunu çıkmamıştır.

Kürtlerde yaşanan judenrat gerçeği sosyolojik açıdan hiçbir ülkeye benzememektedir. Kürdistan coğrafyasına yönelik ilk saldırılarla birlikte ihanet ve işbirlikçiliğin yani judenrat olgusunun geliştiğini tarihsel olarak görebilmekteyiz. Bunlardan bilinen en eski yazılı kaynaklardan Gilgameş destanında proto Kürt olan Enkidu'nun yine proto Kürt kabile reisi Hunbaba'ya karşı Gilgameş ile işbirliği yaptığı, bunun da esasen Kürt varlığına dönük bir saldırı olduğu tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkmaktadır. Muhtemeldir ki Enkidu'nun mensubu olduğu kabile de daha sonra Sümer saldırılarının hedefi olmuştur.

Yine daha sonraki bir örnek Med-Pers tari-

hinde geçmektedir. Bilinen ilk tarihçi olarak tanınan Herodot'un alıntılarında geçen Med kabile konfederasyonunun Perslerce ele geçirilmesidir.

Bu durum Kürt tarihi açısından önemlidir. Zira "devletleşmek isteyen eğilim ile krallık rejimi olmak isteyenlerin çatışmasıdır bu. Astiyages Konfederasyon reisi olduğu için, devletleşmeyi reddedince Harpagos tarafından iç ihanete uğruyor."

Kürtlerin komünal eğilimleri ihanete uğrayan asıl kültür olmaktadır.

Önderlik bunun için ölüm sosyolojisine neden olan iç faktörü anlamak ve günümüzle bağını kurmak önemlidir dedi. Çünkü bu durum Kürt tarihinde ciddi bir kırılma yaratmıştır. Bununla birlikte yaşanan bu iki olgu Kürtlerin birliğini dağıtmış, ulusal bilincin gelişmemesinde ciddi etki sahibi olmuştur. Bundan sonraki süreçlerde Kürtler, çoğunlukla egemen devletlerin hakimiyetinde varlıklarını sürdürme durumunda kalmışlardır. Yakın tarih ve günümüzde aile çevresini esas alan ve aile çıkarı için halkının tüm değerlerine ihanet eden kesimlerde yaşanan durum bunun somut örnekleri olmaktadır. Bunun Tarihsel köklerini Harpagos'a dayandırmak mümkündür.

Kürtlerin varlığını kazandığı, özgürlük için mücadele ettikleri bu süreçte de judenrat gerçeğini görmek gerekmektedir. Özellikle Önder Apo'nun öncülüğünde geliştirilen Kürt direniş mücadelesi bir çok defa Türk devletiyle işbirliği içinde olan Barzani ailesi tarafından kesintiye uğratmak amacıyla darbelendi. 1992 yılında gerilla ve halk mücadelesinin gelişimini engellemek için KDP, Türk devletiyle imha amacıyla gerillaya karşı operasyon yaptı. Yine 1996 yılında Hewler'de yaralı militanların kaldığı hastane basılarak onlarcası şehit edildi. Barzani ve Güneyli güçlerin Kürt düşmanlığının zirvesi Uluslararası Komploda aldıkları rolleridir. 9 Ekim komplosunun temelini atıldığı Washington toplantısında Amerika ve İngilizlerle birlikte Barzaniler yer almıştı. Önderliğe yönelik yapılan komplo Kürt varlığına ve dirilişine yönelik bir saldırıdır. Bunu Harpagos ihanetinden herhangi bir farkı yoktur. Önderliğin "Harpagos Sendromu" olarak tarif ettiği du-

rum budur. Günümüzde bu anlayışı Türk devleti ve siyasi iktidar içindeki bazı Kürt unsurlarda da somut bir şekilde görebilmekteyiz. Bilindiği gibi bu kişilikler Kürt olmalarına rağmen Hareketimiz ve Önderliğin geliştirdiği süreç karşısında en sert tutumları almaktadırlar. Devletten daha fazla devletçilik yapmaktadırlar. Çünkü var olan durumdan çıkar elde etmekte. Devlet değişir ve Kürt ihanetçilere ihtiyaç duymazsa, Kürt özgürleşir kendi içinde ihanetçilerin gelişmesine fırsat vermezse ortada ihanetleri ile baş başa kalacaklarını ve tüm insanlık tarafından lanetleneceklerini çok iyi bilmektedirler.

Bu judenrat kesim tarihsel olarak Kürt halkının karşıtı, imha ve inkar siyasetinin dayanağı olmuşlardır. Kürt soykırımının bu kadar derinleşmesinde, toplumsal dağılma ve Kürdistan'ın sömürülmesinde en büyük rolü bunlar oynamıştır. Önder APO; "Buna 'judenrat ekibi' diyoruz. Böyle bir ekip var ve bu ekibin zarar verici pozisyonundan çıkarılması gerekiyor. Bu çerçevede bu kesimin dayandığı zemini ortadan kaldırmak gerekir. Bu da öyle zorla değil, başta eğitim, ekonomi ve kültürel olmak üzere çeşitli yöntemlerle bu engelin kaldırılması gerekiyor." diyerek tüm bu olumsuz rollerine rağmen her zaman Kürt birliğinin gelişmesi için bu kesimleri kazanmaya gayret etmiştir. Judenratlar özel savaş rejiminin en fazla kullandığı kesimlerdir.

İhanet olgusunun kendisi öze yabancılaştırma ve başkalaşımdır. Bir toplumun başına gelebilecek en büyük felakettir bu.

O nedenledir ki ihanet tüm zamanlarda toplumlar tarafından lanetlenmiştir. Kürtler buna 'kurmê darê' demektedir. Ağacın alabileceği en büyük yara içinde kurtçukların yeşermesidir. Kürt top-

lumu bin yıllardır bu kurtçuklarla yara almaktadır. Önder Apo'nun geliştirdiği mücadele kutsal olanı yüceleştirdiği gibi, ihaneti ve ihanetçileri deşifre etmiştir.

Günümüzde Kürdistan'da bu yabancılaştırma ve başkalaştırma bu kesimler tarafından hayatageçirilmektedir. Yani sıra Kürdistan'daki her türlü toplumsal çürümeyi geliştiren politikalar bu kesimler tarafından pratize edilmektedir.

Gençliğin rolü burada Önderliğin verdiği perspektif ekseninde Judenrat gerçeğini bilince çıkararak mücadeleyi ideolojik, örgütsel, politik araçlarla yürütmek, her zaman bu kesimlere karşı uyanık olmaktır. Bu da Önderlik gerçeğinde daha fazla derinleşmek, yeni manifesto temelinde gençliğin misyonunu daha fazla kavramak ve bu çerçevede mücadeleyi yükseltmek anlamına gelmektedir.

Gençlik doğası gereği her türlü dış müdahale ve yabancılaştırmaya karşıdır. Tüm bunlar bilinerek toplumu dejenere eden her türlü saldırıya karşı toplumu savunmak, örgütlülüğü geliştirmek, Apocu komünaliteyi daha da büyütme ve mücadele bilincini derinleştirmek gençliğin temel sorumluluğu olmaktadır. Bu mücadele ve kararlı duruş aynı zamanda şehit yoldaşların amaç ve hayallerine bağlılığın da gereğidir. ★

Kıyıda Yüzüstü Yatan Kürde Sordum!

Belki de sorum sadece Kürde değil, insanlığıydı. Karşımda duran cansız beden, Kürdistan'da yürütülen politikanın çıplak haliydi. Öyle cansız ve ruhu çekilmişti ki ... hafifçe, parmak uçlarımla elimi tüm bedeninde dolaştırdım. Öylesine donmuş, kurumuştur ki; Bedenindeki damarlarda akan kan, yıllarca inkâra, imhaya karşı direnmeyen bir gerçekliği anlatıyordu. Varlık için çıktığı yolun ardında kalan sadece yüzüstü yatan bir bedendi. Onun ötesi mi? Soruma cevap vermedi. Her zaman olduğu gibi, kendince haklı olduğunu söylüyordu. Ardı ardına sıralıyordu; Siyasi, ekonomik, imkan sorunu ve ona göre en önemlisi özgürlük-müş... Öncelerinin de yaptığı gibi bireysel özgürlüğün yolu ülkeden kaçmak ya da bu göçertme politikasının çarkında Avrupa kapılarına dayanmakmış. Modern köleciliğe verilen yeni isimden öte olmayan bir durum. Bundan ötesi mi? Elbette duyguların yok oluşu, robotlaşma, kapitalist sistemin en iyi ürünü ve metası olmaktır. Tüm bunlara karşı peki! "kendin olmak" ?

Kısıp bir sesle denizin hırçınılığında: Bak ülkesiz, kimliksiz, dilsiz ve dahası işte senin bahsettiğin özgürlüğün bedeli ... Artık ne gökyüzünün maviliğini ne de esmer tenli çocukların seslerini duyup göreceksin. Ne de halk nezdinde onuru için direnen olarak tarihe geçeceksin. Belki de artık hiç hatırlanmayacaksın. Örneğin seni anacak kim-sen olacak mı yada nasıl anılacaksın? Ve tekrardan, hafifçe kulağına eğilip sordum:

“Gökyüzünün rengi nedir? Örneğin tandırdan yeni çıkmış ekmeğin, toprağa yeni düşen sonbaharın ilk yağmur kokusunu alabiliyor musun? Veya çocuklukta defalarca düşüp, ayağını kanattığında toprağa düşen bir kan damlasını hissedebiliyor musun?”

Ve dahasını sordum. Her sorduğumda, an-

lamsızlık onun için daha çıplaktı; Yokluk, daha apaçık kendini ele veriyordu.

Yokluk o kadar netti ki; Kıyıda, yani hiç kimseye ait olmayan o sınırdaki, yüzüstü yatan bir Kürttü.

Evet, ortada bir sonuç vardı. Ama buna benzer sonuçlara karşı bir sohbettir bu. Adeta her akan zamanda, deniz daha gaddarca ayak parmaklarına dokunup götürmek istiyordu. Ve her dokunuşta, biraz daha yokluk; Biraz daha anlamsızlık için çıktığı yolun gerçekliği vardı. Birden dalgalar tüm gücüyle onu aldı. Hafiften bir sessizlik kapladı her yeri, onurunu yitiren Kürt olsa da, insanlık da elbette onurunu yitirmişti. Denizden gelen son çığlıkları, şehirlerden modern, robotlaşan kölelerin makina sesleri ve sokaklarda, köşe başlarında yoz yaşamda vurulup düşen gencecik bedenleri...

Terasta oturup kahkahayla bunları izleyen maskesiz tanrıları görüyordum. Ve o an, anlam yitiminin haykırıışlarını hissediyordum. Bu kapitalist uygarlık topraklarında artık hiçbir şey “yaşamak” anlamına gelmiyor. Burada insanlar yaşamıyor, yavaş yavaş sömürülüyor. Her genç, gözlerinde biraz umut, biraz korku, biraz öfke taşıyor. Ama sonunda hepsi bir tek yöne bakıyor, kaçışa. Onu kendi kılan tüm değerlerinden hem de bir atın dört nala gittiği gibi kaçıyor. Kaçmak, artık yalnızca bir kurtuluş değil, bir varlık biçimi olmuş. Kimisi denize atıyor kendini, kimisi sınırlara, kimisi tüm benliğini bile ardında bırakıyor. Ama hiçbirinin arkasında bıraktığı şey sadece toprak değil; kendi kökleri, kendi hikâyeleri, kendi benlikleri. Bir halk, kendi ülkesinden her gün biraz daha eksilerek, dağlarına değil, dalgalara sığınıyor. Kıyıya vuran bedenlerin çoğunda aynı sessizlik var.

Hepsi aynı soruyu sormadan gidiyor:

“Neden yaşamak bu kadar

pahalı ve değerli iken, neden ölmek bu kadar kolay ve sıradan?"

Neden dağlarımızın, ovalarımızın güzelliğinde yaşamak varken bilinmezlik tercih ediliyor? Bu tüm tanımsızlıklara karşı kendi topraklarında öz savunma bilinciyle; Ekonomosini, kültürünü, bilincini korumak ve özgür yarınlar için cevap olmanın alternatifi varken bu kaçışın artık hiçbir biçimde izahatı yoktur. Bugün Apocu gençliğin yarattığı bilinçle kendini örgütlenme zemini varken sırtını ülkeye dönmek toplumsal yönden her genç yoldaşın ahlaki, vicdani olarak kendilerini sorgulamaları gereken konudur. Tüm bu sorulara, düşmanın yarattığı anlamsızlıklara karşı tek yolun devrim olduğu bilinmelidir. Halksız bir ülkenin, ülkesiz bir halkın nasıl ki hiç bir anlamı yoksa, aynı zamanda devrimin esas yürütücüsünün gençlik ve kadın olduğu da mutlaklıdır. Ve bu devrim sadece gerillaya katılmış olan veya ülkede çalışma yürüten ile sınırlı değildir. Önderliğimizin belirttiği gibi herkesin yönünü devrime yani kutsal kitaplarda cennet olarak tarif edilen Kürdistana dönmesi gerekmektedir.

Bu gerçeklik de toprağında kalıp özgürlük mücadelesini vermekle olur. Kürdistan'ın güzelliğini hissedip derinden anlamakla olur. Eğer güzelliği anlayabilirsek, o zaman Seyid Rızaların, Şex Seidler, Zarifelerin, Saraların o toprak sevgisinin, direnişinin sırlarına da varırız. O zaman da anlamlı Kürdistan 'da daha anlamlı yaşamayı bilir, Önderliğin bahsettiği komünal yaşamın sırtına da erip, komünal bir yaşam sevdalısı haline geliriz. Bir düşünün; Bir dağın zirvesinde, bir şelalenin akışında, bir ovanın yeşilliği ve güzelliğinde, bir ülkenin varlık ve özgürlük sorumluluğunu üstlenen yiğit kadın ve gençlerinin düşünce ve ruhunda gizli olan Kürdistan sevdasına erişmek gerek. Kapitalist sistemin, perdeleriyle gözümüzü kapatmak istediği yaşamı sorgulayalım! O perdeleri yırtalım, çünkü o perdelerin arkasında özgürlüğümüz, toplumsal yaşamımız var, buna ulaşmak için koşar adımlarla yola başlamak gerek. ★

Salihê Şirnexî Kî ye?

Di her zayina însanekê ya li ser rûyê dinyayê de, bi xwe re dîrokeke nû jî dide zayîn. Lê di dîroka her însanekê de çîrokek heye. Hin kes hene, dîroka wan bi wan re diçe ser dilovaniyê. Lê hin kes jî dîrok û çîroka wan berdewam dike.

Kesayetên hunermend û şoreşger her pêy xwe de dîrokek zindî dihêlin.

Yek ji wan jî Salihê Şirnexî ye. Di sala 1941'an de li Şirnexê dayik dibe. Di temenê xwe ya zaroktî de huner hiştiye ku hebûna wê destpê bike lê pê re jî xwestiye hebûna Kurdan jî bide berdewam kirin. Di 13 saliya xwe de dest bi dengbêjî dike û vê yekê ji xwe re dike rêbaza gera li dinyayê. Ji ber tê gotin ku Salihê Şirnexî ji bajarê xwe qet derneketiye û her di nava civaka xwe de jiyan kiriye. Tenê carna ji bo serlêdana xizmên xwe çûye Başurê Kurdîstan û dîsa vegeriyaye warê xwe. Li vir jî bi hunera xwe, bi hebûna xwe hiştiye ku zanebûna xwe bi riya şevbirkan ji gel re parve bike. Bi hîs û hêstên xwe hemu cihan geriyaye û xwe gihandiye hemû êşan û kêfxweşiyên. Jixwe dengbêjiyên ku dibêje de diyare ku însan naskirin û îfadeya wê kirin di xwe de çiqas kûr kiriye. Hem dîrok dîtiye hem jî bi hunera xwe ya dengbêjî û stran ji

bo ku mayinde bibe vê ji dîrokê re hiştiye. Ne tenê dîrok xwendiyê, bi lekolînên xwe, bi hîs û femkirina xwe hunerê xwe de diyar kiriye û pêşerojê ronî kiriye. Li gera jiyanê rast de kîlît bûye ku heskirin û jiyankirina rast hîs bike û bi vê hunermendî bike. Salihê Şirnexî jî ji gel û welatê xwe heskiriye, civak û xwezayê re xwe kiriye yek û hunera wê kiriye. Heya îro jî van hestan daye jiyankirin û ji me re buye reyek ku em berdewamiya vana bînin. Ger ketina ferqa êşê çêbibe, gera li kêfxweşiyê destpê dike. Di kesayeta Salihê Şirnexî de ketina ferqa bindestiya gelê Kurd re dengbêjiyên xwe bi vê rastiyan nivîsandiye. Di sala 1992'an de keça Kurd ya 17 salî bi navê Bişeng, li Şirnexê bi îşkence tê qetilkirin. Salihê Şirnexê jî bi hîskirina vê êşa ku her roj taybet jinên ciwanên kurd tî qetilkirin, bi hunerê xwe tol rakiriye. Ferq nexistiye navbera tu netewan û heskirina yekîtiya netewan hunerê xwe de neqşandiye. Di her gotinek yan dengbêjiyek, stranek wê de mirov meraqa heskirin û hunerê bêhtir dike. Pêşîn ji hindek dangan re bi nazikî mêze dike û guh jî ji tênebûna guhdarkirinê re her birçî dimîne. Êş li benda çavên huneriye ku wê bibîne û derman bike. Di dîroka me Kurdan de gelek kesên ku ji welatê xwe hesdikirin û bi welatê xwe ve girêdayîbûn, ji bo mirovahiyê keda wan ya mezin çebû. Lê her dem bi destên dijmin ya hovane hatin qetilkirin.

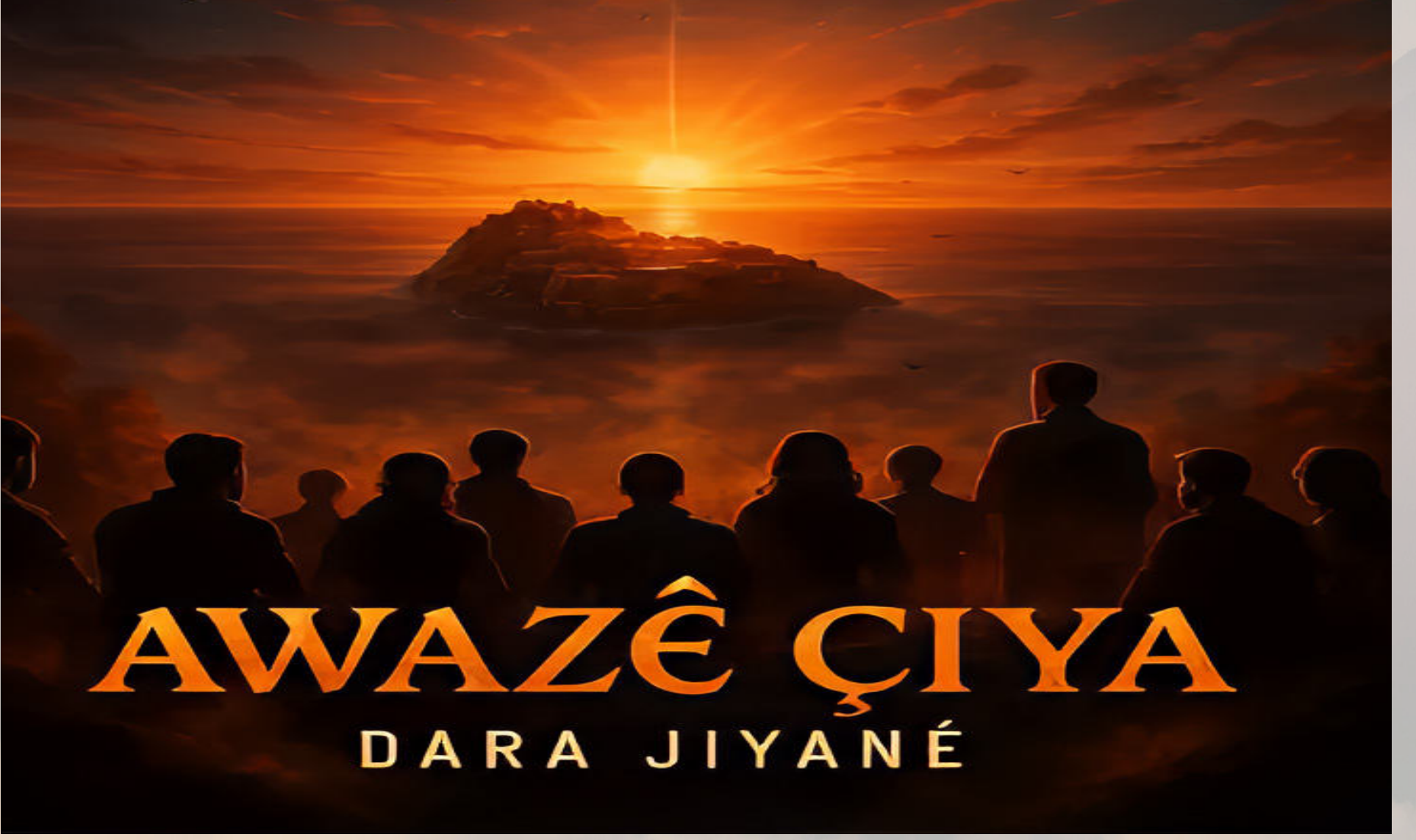
Di heman demê de Salihê Şirnexî jî di pêvajoya berxwedana xwerêvebirinê de axa xwe terk nekir û bi berxwedêran re li Sîlopya yê ma. Ji gazên top û hawanên ku dijmin diavêt rewşa wê ya tendurustî xirab bu lê ji ber qedexeyên derketina derve ya dijmin, ne ew karî biçe nexweşxane, ne jî hiştin doxtorek were. Bi vê awayî li Sîlopya di nava berxwedaniya şerê reveberiya xweser de nefesa xwe ya dawî da û şehîd ket. Ew jî bu pêşenga heskirina welat ya weke Mehmet Tunç û Asya Yüksel û bi riya hunerê kedeke mezin da tekoşîna gelê me. Bi dengê xwe xizmetê gel kir û bi dîlnizmiya xwe heskirina xwe ya li hember civakê nîşan dida.

Hunermend jixwe ew kes in ku hêstên di hundirê mirov de veşartîye bi bask dîkin û ber bi azadiyê re difirînin.

Dijmin nikare hestan heps bike ji ber zindîbûn bê mirin e. Huner û hest jî tiştê zindî ye. Ji ber vê heya roja îro bi guhdarkirina dengbêjan re em dirokê ji nû ve jiyan dîkin û rastiya wê nas dîkin. Li hember dijmin hêza jiyanê ya rast derdixînin û bi rîya hunerê em ê jî bibin berdewamiya wan.

*Erê Bişenga minî tû ciwanî
Tu kulîlka li ber dilê xort û lawanî
Belê xwedê tû navekî giran tarîxê cihanê danî
Ax de rab de rab Bişenga min ê tû ciwanî
Belê tû ezîzê ber dilê xort û lawanî
Erê Bişenga minê, wan xayin û dijminan
îro çî li me kir
E va zaliman dawa dozekî li me vekir
Belê çawa destê me dan hev bê xwediyê wan ...
Belê xwedê te mala me bi destê xwe xirab kir
Ax we mala me bi destê xwe xirab kir...★*

Awazê Çiya'nın Son Albümü: Dara Jiyane

Kürt halkı, kültürünü yaşamak ve kendi sanatını özgürce icra etmek için çok bedel ödedi. Hapishanelerde, sokaklarda ve dağların doruklarında. Özellikle son 50 yılda birbirinden kıymetli değerler ve yaratımlar ortaya çıkardı. Bu uğurda Kürt halkının birçok onurlu evladı savaş meydanlarında savaştı, hapishanelerde direndi, yılmadan imkansızlıklar içinde çalıştı. Kültürleri ve dilleriyle geliştirdikleri sanatlarını kendi halkına ve insanlığa sundular. Bugün sadece Kürt halkının değil, tüm dünyanın; Kürt halkının mücadelesini, zorlu savaş koşullarında geliştirilen bu sanatı tanıdığını ve takip ettiğini görüyoruz. Özgürlük hareketinin yarattığı bu değerlerden biri de Awazê Çiya'dır.

Awazê Çiya, sıcak savaş koşullarında müzik faaliyetlerini sürdürdüğü için Şehitler Grubu olarak da anılıyor, biliniyor. Grubun içinde yer alan Delîla Mayeser, Zerdeşt Dersim, Devrim Dîlok, Bager Nûjiyan (Michael Panser), Zanîn Herekol, Şoreş Semsûr, Ronî Wan, Agir Serhildan gibi birçok değerli üyesi şehit düşmüştür.

Tüm zorlu mücadele koşullarına rağmen, Apocu Hareket durmadan yeni eserler üret-

meye devam ediyor. En son Ağustos ayında Koma Awazê Çiya, sesi, duygusu, müziği ve rengiyle "DARA JIYANÊ" albümüyle karşımıza çıktı. Bu albüm on şarkıdan oluşuyor. Şarkılar, halkın ve gerillaların mücadelesini, devrim şehitlerini, hapishanedeki direnişi, Apocu yoldaşlık sevgisi ve yoldaşa olan özlemi derinliğine ve büyük bir incelikle işlemiş.

"Hevalno" şarkısında, yoldaşlık sevgisi ve özlemi konu alınırken, "Azê" adlı eserde, Şehit Azê Erdal'ın hikâyesi anlatılıyor. Şehit Azê, arkadaşları tünel savaşında şehit olduktan sonra, mermileri bitip şehit düşene kadar 40 gün boyunca mevzisini, toprağını, ülkesini tek başına savunuyor. "Honê Ma" şarkısında ise, bir anne ile Kürdistan Özgürlük Mücadelesine katılan iki çocuğu arasında geçen diyalogu, insanları hikâyenin içine çekecek şekilde seslendiriliyor.

Albümde yer alan "Çîçek" şarkısı ile HPG Askeri Konsey Üyesi Şehit Çîçek Kurtulan anılıyor. "Dara Jiyane" şarkısında da Önder APO ve devrimci tutsakların direnişi anlatılıyor.

Awazê Çiya ayrıca iki ayrı eserle TEV-ÇAND üyesi Şehit Agir Serhildan ve Botan Komutanlığı üyesi Şehit Şervan Erkendî'yi anıyor. Awazê Çiya üyesi Şehid Agir Serhildan, "Heval Agir" parçasında, Şehit Şervan

Erkendî ise “Rêwiyo” adlı parçada yer alıyor.

Şehit Şervan Erkendî, Sêrtlidir. Ailesi zulüm ve baskılar nedeniyle Adana’ya göç etmek zorunda kalır. Burada büyüyen Şehit Şervan Erkendî, Mezopotamya Kültür Merkezi’nde (MKM) vurmali çalgılar eğitimi alır. MKM’de uzun süre çalıştıktan sonra Kürt halkına yaşatılan vahşete tahammül edemeyerek Kürdistan Özgürlük Hareketi’ne katılır. Rojava, Medya Savunma Alanları ve Botan’da mücadele eden, kahramanca savaşan Şehit Şervan Erkendî, 26 Eylül 2021’de Botan bölgesinde şehit düşer.

Doğu Kürdistan’ın Mahabad şehrinden olan Şehit Agir Serhildan ise, kolay bir yaşam ve kariyer de dahil olmak üzere kendisine sunulan tüm olanaklara rağmen, öğrenci olan bir grup arkadaşıyla birlikte Kürdistan özgürlük gerillasının saflarına katılır. Uzun süre gençlik çalışmalarında yer alan Şehit Agir, birçok çalışmada yer almış ve yüzlerce gencin mücadeleye tanışmasını sağlamıştır. Daha sonra kültür ve sanat çalışmalarında yer alan Şehit Agir, birçok sanatsal üretimde yer alır. Üstün yetenekleri ve derin yoldaşlığıyla arkadaşlarının yüreğinde yer alan Şehit Agir Serhildan, 6 Ocak 2025’te Medya Savunma Alanları’nda görevi başındayken geçirdiği bir trafik kazası sonucu şehitler kervanına katıldı.

Albümde yer alan parçalar şunlardır;
Hevalno: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Rodî Ardil

Azê: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Hedar Rûbar

Honê Ma: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Seyid Riza Silbûs

Fedaî: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Têkoşîn Cûdî

Çepik: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Armanc Arî

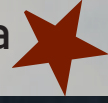
Çîçek: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Seyid Riza Silbûs, Delal Serhat

Dara Jiyanê: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Yılmaz Dep, Têkoşîn Cûdî

Heval Agir: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Zanyar Zenda

Rêwiyo: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Xebat Med

Payîz: Söz ve Müzik: Awazê Çiya, Seslendiren: Zanyar Zenda

GELO TU DIZANÎ?

Roja cîhanî ya Kobanê kîjan roje?

- A** 1'ê Mijdarê **B** 2'ê Mijdarê **C** 13'ê Mijdarê

Rejîma Surî di sala 13'ê Mijdara 1960 de kîjan qirkirinê pêk anî?

- A** Mel'eba Qamişlo **B** Sînema Amudê **C** Sînema Dêrikê

Şengal ji aliyê gerîlayên HPG û YJA-STAR ve di kîjan dîrokê de hatiye rizgarkirin?

- A** 12'ê Mijdara 2015 **B** 13'ê Mijdara 2015 **C** 13'ê Mijdara 2016

Pêşengê hemberê qirkirina Dersimê Seyid Riza di kîjan dîrokê de bi darvekirinê hatiye qetilkirin?

- A** 15'ê Sibata 1938 **B** 15'ê Mijdara 1938 **C** 15'ê Mijdara 1937

Endamê rûmetê ya Kongreya Yekemîn a PKK'ê kî ye?

- A** Karl Marx **B** Vladimir Î. Lenin **C** Mao Zedung

